

**Norges Kvinne- og
familieforbund**

ÅRBOOK 2013

Kvinnens helse - Mat og helse
Flerkulturelt arbeid nasjonalt
Et varmere samfunn

En stor takk til lagene og medlemmene for flott innsats i lokalmiljøet.
Vi håper at Årboken 2013 kan inspirere til å fortsette dette arbeidet.
Takk til alle kretser og komitéer som har levert inn årsmeldinger for 2013
og med det bidratt til innholdet i denne Årboken.

Redaksjon: Elisabeth Rustad og Pernille Prøitz Jørgensen
Redigering og produksjon: May-Britt Havnsund og Roar Skaug Larssen
Layout: Roar Skaug Larssen

Utgitt: September 2014

NORGES KVINNE OG FAMILIEFORBUND

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) er en partipolitisk nøytral interesseorganisasjon som arbeider med kvinne- og familiepolitiske spørsmål og som ble stiftet i 1915 under navnet Hjemmenes Vels landsforbund. Hjemmenes Vels landsforbund var den første husmororganisasjonen i Europa. I 1933 endret organisasjonen navn til Norges Husmorforbund, og i 1997 til Norges Kvinne- og familieforbund.

K&Fs formålsparagraf

Norges Kvinne- og familieforbund er en landsomfattende, partipolitisk uavhengig kvinneorganisasjon som bygger arbeidet på kristne og humanistiske grunnverdier.

K&Fs arbeid

K&F er spredt i nesten alle landets kommuner. Vi har medlemmer i alle aldre, yrker, partier og livssituasjoner. Som medlem kan man velge å jobbe med nærmiljøet, med kvinne- og familiepolitikk eller forbruker- og internasjonale spørsmål. Som medlem får du muligheten til å luften tanker, ideer og kreativitet i et lag i nærmiljøet. K&F arrangerer møter, kurs og studieringer, som betyr trivsel og selvutvikling, mens vi påvirker nærmiljø og samfunn. K&F har siden 1997 utgitt et eget prinsippprogram. "Kvinner & familie" er vårt medlemsblad. Vi hjelper med å starte lokallag der folk bor. Som K&F-medlem er man med å påvirke både nærmiljø og sentrale myndigheter.

K&F setter disse sakene på dagsorden:

- Kvinners helse
 - Fødetilbudet
 - Mammografiscreening
- Mat og helse
 - Innføring av skolemåltid
- Et varmere samfunn
- Flerkulturelt arbeid nasjonalt

I tillegg til dette har forbundet prosjekter flere steder i verden. Vi arbeider også med kvinne- og familiepolitiske spørsmål internasjonalt.

*Prinsesse Astrid fru Ferner Vår høye beskytter
som vi er meget stolte av.*

INNHold

Forbundsleder har ordet	5
Årsmelding fra forbundet	6
Årsmeldinger fra komitéer og utvalg	10
Årsregnskap	15
Revisjonsberetning	18
Øremerkede midler	19
Uttalelser	20
Høringer	34
Pressemeldinger	42
Årsmeldinger fra kretsene	53
Statistikker	67
Representasjon	69
Tillitsvalgte og ansatte	70

FORBUNDSLEDER HAR ORDET

Sammen framover - mer en meg og mitt!

Gløden og engasjementet fra landsmøtet i 2012 ga energi til innsats i 2013. Året 2013 ble derfor et meget aktivt år. Inspirert av troen på fremtiden og gleden over at en vanskelig periode synes lettere ga motivasjon.

Tema for landsmøteperioden 2012 – 2014 har vært «Sammen framover – mer enn meg og mitt». Og med våre saker og forslag overfor politikere sentralt, regionalt og lokalt så kan vi trygt si at vi har gitt våre bidrag for å skape en bedre hverdag for folk flest.

Kvinner og helse har også i 2013 vært viktige saker. I den forbindelse både arbeid for å sikre at ikke mammografiscreeningen skulle legges ned og ikke minst kampen for å bevare det lokale fødetilbudet. Det siste har vært en hard og vanskelig kamp. Dessverre har vi ikke lykkes alle steder. Men våre tiltak har i det minste sørget for å sette saken enda mer på dagsorden og oppslutningen fra lokalmiljøene har vært stor og inspirerende.

Saken om skolemåltid ble kanskje den største saken i 2013. Vi satte i gang en nasjonal underskriftskampanje "Uten mat og drikke – duger helten ikke". Underskrifter ble samlet inn i tillegg til underskrifter fra ordførere og sentrale politikere. Vi fikk god synliggjøring. Noe vedtak om skolemat er ikke kommet. Men flere steder er dette på dagsorden. Arbeidet må derfor fortsette.

Den politiske debatten har igjen vært preget av kontantstøtte og valgfrihet. Utrolig at dette fortsatt skal være en sak å debattere synes nesten underlig. Likefullt har vi aktivt tatt del.

Kontakt og samarbeid over landegrensene har til alle tider vært viktig for vårt forbund. Vi har ikke minsket denne aktiviteten. Fortsatt har vi tillitskvinner i verv for vårt internasjonale forbund; Associated Country Women of the World (ACWW). Vi engasjerte oss aktivt på verdenskonferansen i Chennai i India og fikk vedtatt vårt forslag og Anne og medlemmene våre.

Marit Hovstad ble valgt til leder av ACWWs prosjektkomite. Det nordiske samarbeidet går sin gang. Ansvaret går på omgang mellom medlemslandene og fra 2012 har vi ansvaret for Nordens Kvinneforbund og arbeidet der. I tillegg hadde vi ansvaret for Nordens

Kvinne forbunds konferanse. Dette krever tid og ansvar, men vil gir mye tilbake til oss

Det har vært holdt møter med departementer og stortingsrepresentanter om viktige saker en rekke ganger i løpet av året. Vi har sendt høringsuttalelser og gitt innspill både til partiprogrammene og til statsbudsjett.

Vi gleder oss over de oppslag vi får om sakene og vårt syn gjennom media. I tillegg har vi i økende grad benyttet både nettsidene og forbundets Facebookside i synliggjøringen. Når så kretser og lag følger opp, så ser vi at samfunnet rundt oss legger merke til sakene og det forbundet står for.

Vi har altså i 2013 bidratt til framgang – både for forbundet og for morgendagens samfunn. Beviselig er vi ikke bare opptatt av egen utvikling, men også bedre hverdagen for de rundt oss.

Elisabeth Rusdal

ÅRSMELDING 2013

Innledning

Vi startet året i spenning om engasjementet og entusiasmen som vi opplevde mot slutten av 2012 skulle vedvare. Heldigvis gjorde det det. Året 2013 kan dermed føye seg inn i rekken av nok et år med stor aktivitet og et kraftig engasjement både lokalt og nasjonalt. Retningsgivende for arbeidet har vært de føringer som landsmøtet i Bergen i 2012 ga.

Organisasjon

Medlemmer

31. desember 2013 hadde vi 3 975 medlemmer. Vi hadde 3 558 hovedmedlemmer, 174 juniormedlemmer, 148 direktemedlemmer og 76 familiemedlemmer. Det er registret 19 æresmedlemmer, hvorav 1 æresmedlem i forbundet sentralt. Vi har 235 lokallag og 19 kretser. I løpet av året valgte Nedre Buskerud krets å legge ned sin virksomhet. Lagene i kretsen fortsetter arbeidet som lag direkte tilsluttet forbundet. Totalt har vi nå 5 lag som er direkte tilsluttet forbundet. Det er 2 kretser som har grupper.

Det er foretatt en rydding i medlemsregisteret slik at de lag som er nedlagt nå er strøket. I de lagene som er nedlagt hvor det fortsatt står medlemmer, er disse overført som direktemedlemmer til forbundet. I løpet av året har 8 lag lagt ned sin virksomhet.

Sentralstyret

Sentralstyret har bestått av:

<i>Forbundsleder:</i>	Elisabeth Rusdal
<i>Nestleder:</i>	Sonja Kjørlaus
<i>Styremedlemmer:</i>	Else Marie Angeltveit Anne Enger Eldbjørg Gunnarson Liv Holst Olaug Tveit Pedersen
<i>Varamedlemmer:</i>	Wenche Rolstad Wenche Hoel

Dethariløpetavåretværtavholdt6sentralstyremøter,hvorav 1 telefonmøte og 5 ordinære møter, alle over 1-3 dager. Mellom styremøtene har styret hatt løpende kontakt via e-post.

Styret har i løpet av året behandlet 99 saker. Fortsatt er økonomien og medlemsutviklingen vært tidkrevende saker. Styret er av den oppfatning at man har god kontroll på situasjonen og klarer å møte de utfordringer som har kommet.

Kretser og lag

Fullstendig oversikt over aktiviteten i kretsene fremgår av kretsens årsmeldinger.

Fortsatt sliter noen kretser med å klare å få nok tillitskvinner til de ulike vervene. Dette tiltross, så ser vi at kretsene mange steder er flinke til å synliggjøre forbundets saker og det arbeidet som drives.

Sentralstyret er opptatt av arbeidet i kretsene og tilbyr årlig å komme på besøk med foredrag. Mange velger at dette skal skje i tilknytning til årsmøtene. Basert på tidligere års erfaringer ble det også i 2013 utarbeidet

et eget foredrag som ble benyttet ved besøkene. For å få bedre informasjon om alt arbeidet som skjer ute, har sentralstyret bedt om å få tilsendt referater fra kretsstyrenes møter. I løpet av året har flere kretser fulgt denne oppfordringen. I tillegg har sentralstyret fordelt kontaktansvar for den enkelte krets mellom seg. Det har vært kontakt mellom sentralstyrets medlemmer og kretsene enten via telefon eller via e-post i løpet av året. Dette har vært nyttig både for sentralstyret og kretsene.

Nord-Trøndelag krets og Sør-Trøndelag krets hadde felles kretssamling sent på året. Til samlingen var tillitsvalgte og medlemmer fra begge kretser invitert. Samlingen hadde som formål å gi motivasjon og nye innspill til arbeidet. Forbundsleder og nestleder i Snarøya kvinne- og familielag var invitert som innledere. Samlingen bidro til økt kontakt mellom lagene også på tvers av kretsgrensene.

Vi ser at det er stor og god aktivitet svært mange steder i landet. Aktivitetene som skjer bidrar til å skape gode nærmiljøer og økt trivsel i lokalsamfunnene. Det er ikke få dugnadstimer og frivillig innsats som våre medlemmer og tillitsvalgte utfører i løpet av året. Noen aktiviteter er faste og tradisjon i lokalsamfunnet. Likevel finner mange lag plass til nye aktiviteter og nye tilbud.

Flere aktiviteter er for å skaffe midler slik at laget kan gi tilskudd til andre enten til andres aktiviteter eller til anskaffelse av utstyr eller ting som det er behov for. I tillegg stiller mange på stand med servering av mat i forbindelse med større arrangementer i lokalsamfunnet.

Vi er imponert over alt som skjer – mange lag har medlemmer med etterhvert relativ høy alder eller laget sliter med å få tillitskvinner. Men aktiviteten holder de i gang. Det står det stor respekt av.

Komiteer og utvalg

Det har ikke vært møter mellom ledelsen og Kontrollkomiteen i år. Kontrollkomiteen har på eget initiativ henvendt seg til sentralstyret med spørsmål rundt Hulter til Bulter. Sentralstyret sendte spørsmålet videre til Hulter til Bulter som ga et fylldig svar til komiteen.

Ledelsen innkalte valgkomiteen til telefonmøte i desember for å få satt arbeidet i gang.

Det har vært jevnlig og god kontakt med internasjonalt utvalg og beredskapsutvalget. Dessverre har ikke økonomien tillatt store bevilgninger til utvalgene. Internasjonalt utvalg har ansvar for forbundets prosjekter og mottar fra myndighetene tilskudd til administrasjon av prosjektene og dermed klarer de å møtes. Forbundsleder og nestleder har møtt i møter i internasjonalt utvalg i den utstrekning det har vært mulig.

Beredskapsutvalget har ikke hatt midler til å kunne møtes. Forbundsleder og sentralstyrets representant har hatt god kontakt med utvalget via e-post og telefon.

Både internasjonalt utvalg og beredskapsutvalget har bidratt med innspill og forslag til høringsuttalelser i de tilfeller det har vært saker innenfor deres arbeidsområde.

Sentralstyret er glade for den kunnskap og kompetanse som utvalgenes medlemmer besitter. Det bidrar til at forbundet kan komme med gode og velbegrunnede innspill i sakene.

Mot slutten av året oppnevnte sentralstyret et studieutvalg for å styrke studiearbeidet i organisasjonen. I løpet av året har vi registrert 2 214 studietimer på 101 studietiltak.

Andre organisasjonssaker

Vi har i løpet av 2013 revidert Tillitskvinnemappen. Den har fått nytt navn – Verktøykassen og ligger nå ute på forbundets nettsider. Vi håper og tror at dette vil lette arbeidet med å holde den oppdatert.

Med utgangspunkt i svarene fra gruppearbeid både på inspirasjonseminaret og landsmøtet i Bergen er det utarbeidet et eget dokument, Bergensdokumentet. Det ble også utarbeidet studieplan på dokumentet. Håpet er at lag og kretser benytter seg av dette og diskuterer hvordan arbeidet kan legges opp lokalt og i kretsene fremover.

Organisasjonskurs

I stedet for inspirasjonseminar ble det i 2013 arrangert organisasjonskurs. Utgangspunktet for kurset var den nye Verktøykassen. Kurset samlet 25 deltagere. Innledere var sentralstyrets 7 medlemmer. I tillegg deltok generalsekretæren i Studieforbundet næring og samfunn med foredrag om studieforbundet.

Økonomi

Sentralstyret har fortsatt fokus på økonomi og følger utviklingen tett. Økonomien er i stadig bedring og det gjør at vi ser lettere på situasjonen. Medlemsutviklingen har mye å si for den økonomiske situasjonen. Kontingentinntektene er svært viktige for oss. I tillegg betyr medlemstallet noe med tanke på statlig støtte.

Vi har også i 2013 hatt lotteri. Takket være bidrag til gevinster fra kretser og lag og god innsats med salg av lodd, har lotteriet også i år sikret oss et viktig økonomisk tilskudd på litt over 130 000 kroner.

Vi mottok kroner 217 500 i statlig tilskudd. Dette er en liten nedgang fra 2012. Momskompensasjonen utgjorde 92 432 kroner og dette er en økning fra 2012.

Det har vært langtidssykemelding i sekretariatet. Dette har medført at vi har fått refundert sykepenger. Dette sammen med de tiltak sentralstyret har satt ut i livet og de ansattes og tillitsvalgte innsats har bidratt til at også 2013 ble et år med overskudd. Årsregnskapet viser et overskudd på kroner 586 491.

Sekretariatet

Deter 1,3 årsverk i sekretariatet fordelt på to stillinger. I tillegg har vi regnskapsfirma. Redaktøren for medlemsbladet er honorert med fast sum for hver utgave av bladet.

I organisasjonssekretærens fravær har noen av hennes

oppgaver vært utført av sentralstyrets medlemmer i tillegg til at sekretæren har tatt en del av oppgavene.

Med lav bemanning er vi svært sårbare ved sykdom. Vi vil se på mulighetene for å styrke sekretariatet neste år slik at belastningen kan reduseres noe.

Prioriterte oppgaver

Landsmøtet i Bergen vedtok prioriterte oppgaver. Dette har vært retningsgivende for sentralstyrets arbeid i 2013.

Nasjonal kampanje

Det ble vedtatt at ernærings spørsmål i hjem og skole skulle være hovedtema i 2013. Med dette som utgangspunkt ble det fokusert på innføring av skolemåltid. Vi startet en nasjonal kampanje – «Uten mat og drikke – duger helten ikke.» Kampanjen besto av en underskriftskampanje samt en underskriftsaksjon for landets ordførere. Kampanjen ble startet 10. mars og gikk landet rundt i kretsene frem til avslutning i midten av oktober. Totalt ble det samlet inn 4 279 underskrifter inkludert underskriftene fra ordførere. Lag og kretser bidro med leserinnlegg og fikk artikler i media om kampanjen og forbundets arbeid. I tilknytning til kampanjen skapte vi offentlig debatt rundt skolemåltid og dette preget starten og avslutningen av stortingsvalgkampen. Underskriftene ble overrakt den nye regjeringen og det var statssekretær Cecilie Brein-Karlsen i Helse- og omsorgsdepartementet som mottok dem.

Helse

Arbeidet med fødetilbudet fortsatt også i 2013. Gjennom innlegg i media og henvendelser til regjeringen har vi forsøkt å få stanset nedleggelsen av lokale fødestuer. Så langt har nedleggelsene bare fortsatt. I innspillene til forslag til statsbudsjett for 2014 tok vi opp dette. Det samme gjorde vi i innspill til dannelsen av den nye regjeringen og deres forslag til statsbudsjett. Den nye regjeringen har i sin plattform sagt de vil stanse nedleggelse av lokalsykehus dersom det er medisinsk forsvarlig.

Omsorgslønn

På bakgrunn i oppslag i media og den forrige regjeringens NOU 2011 «Når sant skal sies om pårørende omsorg» og St.melding 29 (2012-2013) Morgensdagens omsorg, tok vi igjen opp spørsmål knyttet til omsorgslønnsordningen. Vi deltok i mediedebatten og ba om og fikk møte med statssekretær Lisbeth Normann i Helse- og omsorgsdepartementet. Vi opplevde i møtet at vi fikk gehør for våre innspill og ventet i 2014 at noen bedringer vil skje.

Beredskap

Hverdagsberedskap har vært i fokus også i 2013. Vi har reagert skriftlig både til regjering og Telenor på vedtaket om at Telenor skal fase ut fasttelefonnettet.

Vi har også med bakgrunn i gjentatte tilfeller av flom og ras mange steder tatt opp spørsmålet om matberedskap og behovet for såkorn. Fra daværende regjering fikk vi forsikringer om at spørsmål rundt dette vil komme i en egen melding. I og med regjeringsskifte, ser vi at vi nok må rette en ny henvendelse om dette i 2014. Vi har også etterlyst beredskapsplaner i forbindelse med flom og ras. I tillegg må det finnes beredskapsplaner

dersom elevene ikke kan komme hjem fra skolen. Det må være årlige øvelser slik at alle vet hva de skal gjøre dersom noe skjer.

Vold

En utgave av medlemsbladet «Kvinner & familie» har i 2013 tatt opp spørsmål knyttet til vold i nære relasjoner. I tillegg har vi igjen tatt opp med ulike medieredaksjoner uheldige innslag av vold. Det synes som om redaksjonene er mer opptatt av salg enn å tenke på sitt samfunnsansvar. Dette vil vi derfor følge videre opp.

Internasjonalt engasjement

Forbundet hadde ansvar for Nordens Kvinneforbunds konferanse. Denne ble holdt i Bodø i juni og tema for konferansen var «Kvinner i vinden». Hålogaland krets var vertskrets og deltok aktivt i forberedelsene til konferansen. Totalt deltok 58 fra Sverige, Finland, Island og Norge. Konferansen vedtok en uttalelse om at FNs sikkerhetsråds resolusjon 1325 må følges opp med aktiv handling samt en resolusjon om behovet for at lokalsamfunnene har sentre der kvinner og barn kan søke tilflukt i forbindelse med vold og overgrep.

Det har vært to styremøter i Nordens Kvinneforbund. Vårt forbund har presidentskapet.

Associated Country Women of the World (ACWW) gjennomførte sin verdenskonferanse i slutten av september i Chennai i India. Fra forbundet deltok forbundsleder og i tillegg deltok 5 medlemmer for egne regning. Forbundet fremmet en resolusjon om «Kvinner og barn i konflikt». Denne ble enstemmig vedtatt. I tillegg ble forbundet tildelt ansvaret for å arrangere Europakonferansen i 2014.

Bidrag til Pennies for friendship ble samlet inn på forbundets ulike arrangementer. I tillegg går 1 krone av medlemskontingenten til dette. Flere kretser og lag er flinke til å samle inn ekstra bidrag. For 2013 sendte vi 10 282 kroner til ACWW.

Internasjonalt utvalg har ansvaret for forbundets prosjekter. Tilskudd til prosjektene mottas fra Norad. I tillegg mottar utvalget mye støtte fra kretser og lag. Mer om dette kan leses i utvalgets egen rapport.

Kommunikasjon

Medlemsbladet er fortsatt vår viktigste informasjonskanal. Bladet kom ut med 3 utgaver i 2013. *Temaene har vært:*

- Vold i nære relasjoner
- Uten mat og drikke
- Se meg – hør meg

Tillitsvalgte, kretser og lag har bidratt med artikler og stoff til bladet i tillegg til de artiklene redaktøren Lene Sogaard Gloslie, har skrevet.

Kommunikasjon med medlemmene.

Direktemedlemmer og nye medlemmer har fått tilbud om å få nyhetsoppdateringer via e-post innenfor kvinnepolitikk, familiepolitikk, forbrukerpolitikk og vårt internasjonale engasjement. En del har takket ja til dette.

Informasjonen har vært sendt ut med ujevne mellomrom. I forbindelse med utsendelsen av kontingenten ble det også i 2013 laget et eget brev som vedlegg

til giroen med informasjon om viktige saker forbundet hadde arbeidet med og hvilke planer vi hadde videre. Brevene har vært positivt mottatt.

Som et forsøk ble det laget et informasjonsbrev til lagene og til medlemmene. Dette ble sendt ut via e-post til kretsene med oppfordring om å sende dette videre. De stedene der dette fungerte fikk vi positive tilbakemeldinger.

Lagsutsendelse

I løpet av året har det vært 3 lagsutsendelser. Innholdet har vært både tips/ideer, informasjon og annet organisasjonsstoff.

Kretsene. Informasjon til kretsene har skjedd via e-post. Vi har forsøkt å sende informasjon noe mer samlet. De ganger vi har hatt utspill i media som vi har regnet med ville medføre oppslag har vi sendt informasjon til kretsene fortløpende. Stadig flere kretser sender informasjonen videre til lagene sine.

Etter oppfordring sender stadig flere kretser sine styreferater inn. Dette gir sentralstyret verdifull informasjon om arbeidet og situasjonen ute i organisasjonen. Denne informasjonen har stor verdi for sentralstyret i arbeidet med å utvikle tilbud og aktiviteter som det er behov for.

Nettsidene.

Disse har vært fortløpende oppdatert. Sentralstyremedlem Eldbjørg Gunnarson har ansvaret for nettsidene og har aktivt arbeidet for at nyhetene fra forbundet skal finnes på nettsidene.

Facebook. Forbundets Facebooksider har vært brukt flittig for å bringe ut forbundets synspunkter. Statistikken viser at stadig flere følger oss og at vi når ut til nye og større grupper. Vi håper at dette på sikt vil gi oss nye medlemmer.

Media

Forbundet sentralt har sendt ut mange pressemeldinger om aktuelle saker. Ofte opplever vi at media selv tar kontakt for å få forbundets kommentarer og syn.

Gledelig er det at flere kretser sender pressemeldingene til sine aviser. Ofte og oftere kommer dette på trykk. I tillegg sendes det leserinnlegg – her sliter vi nok noe ennå med å få det på trykk i riksdekkende medier. Lag og kretser er flinke til å sende inn og dette kommer lettere på trykk.

Vi har deltatt på debatter i radio og tv. Responsen etter slike innslag har vært god, både fra medlemmer og andre.

Høringer og henvendelser til myndighetene. Myndighetene og andre sender et stort antall saker til høring. Vi har ikke kapasitet til å besvare alle. Sentralstyret foretar prioriteringer etter landsmøtets vedtatte prioriterte oppgaver og saker som er særlig viktige for forbundet. Uttalelsene har i hovedsak vært utarbeidet av sentralstyrets medlemmer. I de tilfeller der det er aktuelt har uttalelsene vært sendt kretser eller utvalg for å få innspill.

På eget initiativ har forbundet sendt henvendelser til departementer, de politiske partiene på Stortinget og andre etater med aktuelle og viktige saker for forbundet. Dette arbeidet krever tid, men er viktig for å kunne få gjennomslag for de sakene forbundet arbeider med.

Sluttord

2013 var et aktivt år for forbundet, et år preget av engasjement og entusiasme. Motivasjonen har vært å få gjennomslag for saker i tillegg til det lokale engasjement lag og kretser viser.

Stor innsatsvilje og evne til å samarbeid om gode løsninger har preget arbeidet.

Det at den økonomiske situasjonen har bedret seg

videre, gjør at troen og gløden stadig blir sterkere.

Det som er oppnådd og gjennomført i 2013 har vært mulig takket være innsatsen til tillitsvalgte, ansatte og enkeltmedlemmer. Dette har hatt stor betydning både for forbundet, lokalmiljøene og samfunnet rundt oss.

Takket være alt dette, kan vi trygt si at vi har hatt felles målsetting om at vi sammen skal gå fremover, og da med fokus på mer enn meg og mitt.

Elisabeth Rusdal
Forbundsleder

Sonja Kjørfaug
nestleder

Anne Enger
sentralstyremedlem

Liv Holst
sentralstyremedlem

Eldbjørg Gunnarson
sentralstyremedlem

Olaug Tveit Pedersen
sentralstyremedlem

Else Marie Angeltveit
sentralstyremedlem

Pernille Prøitz Jøregnsen
organisasjonssekretær

Forbundsleder Elisabeth Rusdal, lagleder Cecilie Huseby, Liselotte Bjelke og Jonas Gahr Støre er skjønt enige om kvaliteten på Hundsund skolerestaurant.

Helseminister Jonas Gahr Støre nyter en smakfull lunsj på Hundsund skolerestaurant, drevet av Snarøya Kvinne- og familielag, i forbindelse med K&Fs kampanje "Uten mat og drikke..." for varm mat i skolen.

K&Fs KOMITEER OG UTVALG

Valgkomiteen

Valgkomiteen som ble valgt på landsmøtet i 2012 bestod av:

Leder: Kari Lahn Knudsen
Medlemmer: Edel Mikkelsen og Anna Solberg

Aktiviteten i valgkomiteen i 2013 har vært lav. Dette er vel rimelig i en periode mellom to landsmøter. Ett telefonmøte ble avviklet 18. desember 2013 for å klargjøre hvilke verv som skulle fylles ved kommende landsmøte. Deltagere på dette møtet var Forbundsleder Elisabeth Rusdal, Leder av valgkomiteen Kari Lahn Knudsen og Edel Mikkelsen.

Anna Solberg var forhindret fra å møte. Forbundsleder informerte om hvilke posisjoner som skulle velges på kommende landsmøte i Oslo 17. til 19. oktober 2014. Alle verv skulle fylles ved kommende landsmøte. Leder av valgkomiteen fikk da i oppgave å lage en oversikt til forbundets lag og kretser som første informasjon til lagsutsendelsen 6. januar og i bladet den 17. januar 2014.

Foreløpig dato for sentralstyremøte:

16. og 17. august 2014.

Foreløpig dato for møte med valgkomiteen:

24. august 2014

Anna Solberg

Leder av valgkomiteen

Kontrollkomiteen 2013

Komiteen har bestått av:

Leder: Kristin Hansen
Medlem: Vigdis Løseth
Medlem: Gerd Røeberg

Kontrollkomiteéns mandat i følge vedtektene er å føre tilsyn med K&Fs virksomhet og påse at alle vedtak er i tråd med organisasjonens formål, vedtekter og landsmøtevedtak. Det skal også legges vekt på de økonomiske forhold og disposisjoner for virksomheten, i tillegg kan komiteén vurdere spesielle organisasjonmessige forhold.

I denne perioden har Kontrollkomiteén fått forelagt følgende saker:

[1] Landsmøteprotokoll og Vedtektsendringer fra Landsmøtet 2012 til gjennomsyn og godkjenning før utsendelse.

[2] Suppleringsvalg av varamedlem til valgkomiteén.

[3] Orientering om postavstemming (etter møtet, pga. klargjøring av tekst) ved vedtak om endring av retningslinjer for sentralstyret.

I tillegg har kontrollkomiteén fått tilsendt saksliste, regnskapsoversikt og all dokumentasjon til sentralstyremøtene, samt alt som er blitt sendt til lag og kretser. Komiteén er videre blitt godt orientert om aktuelle saker i forbundet.

Det har vært god kontakt mellom Kontrollkomiteén og Forbundsleder og ved spørsmål fra komiteén, har informasjonen blitt gitt raskt og tilfredsstillende.

Saksbehandlingen er foretatt ved telefonmøte og E-post og om nødvendig pr. telefon.

Kontrollkomiteén finner ikke å utsette noe på sentralstyrets saksbehandling, den er i tråd med forbundets formål, vedtekter og landsmøtevedtak og vedtak er blitt fulgt opp.

Det er full tillit til god økonomistyring. Forbundsleder og sentralstyret har god kontroll på økonomien og Kontrollkomiteén vil berømme ledelsen for det gode resultatet på den økonomiske siden, som stadig er i bedring.

Kristin Hansen

Leder

Prinsippprogramkomiteen

Komiteen har bestått av:

Leiar: Eldbjørg Gunnarson
(sentralstyret sin representant)
Medlemmer: Randi Støre Gjerde
Anny Forthun
Varamedlem: Tove Hidle

Arbeidet med utkast til nytt prinsippprogram tok til tidleg i 2013. Endeleg versjon av vedteke program vart sendt til medlemene saman med informasjon om aktuelle saker og saker som måtte fylgjast opp. Vi hadde eit møte med komiteén og varamedlem i juni, og diskuterte arbeidsopplegg og ansvarsfordeling vidare. Det vart sendt ut oppfordring i lagsutsending og bladet om å gje innspel til programmet, utan respons i 2013.

Arbeidet vidare har gått via e-post og telefon. I tillegg har leiar og medlem Randi Støre Gjerde hatt fleire arbeidsmøte. Det har vore lagt ned stort arbeid i oppdatering av offentleg informasjon og kontroll av nye vedtak innan fleire saksområde. Komiteén har også revidert oppsettet av dokumentet. Endeleg framlegg til prinsippprogram skal leverast 30.4.2014.

Eldbjørg Gunnarson

Leiar

Utvalget har i 2013 bestått av :

Leder: Anne –Sophie Wingaard Bondeson
Medlemmer: Anne–Lise Johnsen
Bjarnhild Hodneland
Varamedlem: Grete Nordbæk
Sentralstyrets kontaktperson: Liv Holst

Oppgaver/Informasjon

Beredskapsutvalget informerer K&F's medlemmer om hvordan de kan forberede seg på og møte kriser av alle slag. Vi har gjort følgende i 2013:

- sendt kretsledere og interesserte informasjon,
- sendt innbydelser til seminarer
- hatt artikler om beredskap i hver utgave av Kvinner&familie, der vi har tatt for oss spesielle årstidsutfordringer. Som i 2012, har vi hatt fokus på egenberedskap

og naturkatastrofer som ras og flom, brannsikkerhet, legevaktens funksjon, matvareberedskap, riktig ernæring, brannsikkerhet, reiseråd m.m.

- lagt ut artikler om beredskap på nettet/ K&F's hjemmeside om bl.a. egen-beredskap, sivilt- og offentlig beredskap.
- Informert om beredskap på K&F's Organisasjonskurs i september 2013

- Hatt innlegg i lokalavisene

Generelt har vi:

- Oppfordret til å følge «vett reglene» for ferdning på sjøen, fjellet, reiser i inn- og utland og utstyr/sikkerhet i bil

- Gitt tips om hvordan en kan unngå mangel på mat og vann i en nødsituasjon

Seminar

Vi har deltatt på seminarer og konferanser om beredskap, K&F's Organisasjonskurs 7. og 8. september, de fleste seminarer arrangert av KFB, Kvinners Frivillige Beredskap, og vi har vært med på øvelse Østlandet, arrangert av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Tillitsverv

Medlemmene i Beredskapsutvalget er også representert i styret i KFB. Anne – Lise Johnsen er leder i KFB, Anne – Sophie W. Bondeson K&F's representant i styret i KFB og Grete Nordbæk hennes vararepresentant. I KFB sammenheng har Anne – Lise Johnsen hatt diverse oppdrag, ledet møter og informert om K&F og Beredskapsutvalget i K&F.

Anne-Lise Johnsen var K&F's representant/styremedlem i Folk og Forsvar.

Bjarnhild Hodneland er medlem av valgkomiteen i KFB, leder av KFB- Hordaland, og Grete Nordbæk leder for KFB-Hedmark.

Utvalget har ikke hatt egne møter, men konferert sammen på K&F's og KFB's møter og seminarer og hatt mye kontakt på e-post.

Internasjonalt utvalg

Utvalget har bestått av:

<i>Leder:</i>	Kristin Hansen
<i>Sekretær/</i>	
<i>prosjektmedarbeider:</i>	Merethe Brattaule Strømmen
<i>Kasserer:</i>	Eva Vatile Skeie Grete Frogn Brænd <i>fungerte som kasser i første del av året</i>
<i>Prosjektleder:</i>	Anne Marit Hovstad
<i>Forbundsleder og</i>	
<i>ACWW-representant:</i>	Elisabeth Rusdal
<i>Repr. Nordens</i>	
<i>Kvinneforbund:</i>	Sonja Kjørlaug
<i>Varamedlem utvalget:</i>	Ann-Louis Nordstrand
<i>2. Vara til 2.repr.</i>	
<i>ACWW:</i>	Christine Andreassen
<i>Vara 2.repr. Nordens</i>	
<i>Kvinneforbund:</i>	Merethe Brattaule Strømmen

Prosjektgruppen har bestått av:

<i>Prosjektleder:</i>	Anne Marit Hovstad
<i>Kasserer/</i>	
<i>Prosjektmedarbeider:</i>	Merethe Strømmen

Utvalgsleder har hele tiden deltatt i gruppen.

Det har vært 4 styremøter og 52 saker har vært til behandling. Styremøtene har vært holdt i forbundets lokaler med unntak av ett som ble holdt på Rica Victoria Hotell, Rosenkranzgt.13, Oslo, i forbindelse med utvalgets interne seminar. Kommunikasjonen mellom møtene, om det dukker opp saker, går via e-post og blir protokollert på første påfølgende møte i utvalget.

Informasjon fra møter i prosjektkomiteen blir gitt på utvalgsmøtene og på e-post hvis noe haster. Uttalelser på spørsmål vedr. internasjonalt arbeid, FOKUS, ACWW m.m. blir oversendt forbundsledelsen til videre behandling.

Møteprotokollen sendes internasjonale krets-kontakter, kretsledere, sentralstyret og sekretariatet.

Utvalget har mottatt kr 1.000 i støtte fra forbundet for 2013.

Prosjekter

MAFA, Maganjo Farmers Association, kvinner og landbruk, Kampala i Uganda

UMWA, Uganda Media Women Association, kvinner og media, Kampala i Uganda

Disse 2 organisasjonene sammen med vår tidligere samarbeidspartner COWA jobber sammen i programmet: The East African Program for Empowerment of Grassroots Women, Uganda.

Dette samarbeidet, EAGWEN, ble eksternt evaluert november/desember og rapport forelå i januar 2013.

Bevilgninger

Naguro Remand Home, ungdomsfengselet i Kampala, hadde beboere som var veldig dårlig kledd og utvalget ga COWA CVTS i oppdrag å produsere T-skjorter for beboerne(250) med bidrag fra Internasjonalt utvalg på kr 5.000. Disse ble overlevert under prosjektbesøket i aug./sept.

Gaver:

Gaver fra medlemmene/lag/kretser:

Til Cowa:	kr. 440.980,-
Til Romania:	kr. 18.710,-
Til MAFA:	kr. 4.500,-
Til UMWA:	kr. 0,-
Unit 2, Sri Lanka:	kr. 1.000,-
Fra Cultura Bank til «De glemte kvinnene på Sri Lanka» (Unit 2):	kr 32.386,22
Salg av kurver, laget av våre samarbeidspartnere på prosjektene,	kr 35.020,-

Til Unit 2, Nest, Sri Lanka ble det oversendt kr.32.000,- før besøk der i forbindelse med deltakelse på ACWW's verdenskonferanse i Chennai i India. Vi har mottatt takk og oversikt over hva pengene er brukt til. 4 av forbundets medlemmer deltok på denne reisen, utvalgsleder, prosjektleder og to kretskontakter. Det var skjedd store endringer på Unit 2 siden prosjektleder og utvalgsleder ble skyssset ut i all hast i 2007, da krigen var et faktum. Det var stor aktivitet blant pasientene og alle hadde øyensynlig fått mer privatliv ved at de store sovesalene var delt opp i mindre enheter og alle hadde fått skap til sine private eiendeler. Vi besøkte også et helsesenter, Dumbara Gedere, ved Kandy distrikt og en liten forkommen aidssyk gutt som vi møtte for mange år siden på Kåre House i Colombo, var nå ved hjelp av me-

disiner, riktig kost og omsorg blitt en livskraftig gutt på 9 år, som bodde her på senteret med helsearbeiderne.

Når vi ikke lenger har vanlig prosjektsamarbeid med Nest er vi veldig glade for å kunne bidra med midler sammen med Cultura Bank til Nest og Unit2 og ved gaver fra medlemmene.

Til krisesenteret i Romania er det også sendt penger som er gitt av kretser og lag, det er i drift men har ingen fast donor. Gledelig er det derfor at en søknad på støtte (sendt i juli) gjennom EØS midler, med hjelp fra prosjektleder, ser ut til å gi inntekt til drift i ca 2 år frem i tid.

Pennies for Friendship ved kontingent, innsamlet i kretser, lag og på møter sentralt i K&F, beløper seg til kr 10.282,- og er oversendt ACWW's kontor i London.

Alle pengegavene fra kretser, lag og enkeltpersoner viser et stort engasjement for internasjonalt arbeid i vårt forbund og takknemligheten til mottakerne er stor. Salg av kurver er også et godt bidrag til prosjektene. Ved tildeling av prosjekt fra FOKUS/Norad må vi dekke egenandel på 10% og det er til stor hjelp når vi mottar pengegaver fra alle til dette formålet.

Prosjektreise

Uganda fra 21.08. – 03.09. ble foretatt av prosjektleder og utvalgsleder. Det årlige seminaret for The East African Program for Empowerment of Grassroots Women (EA-GWEN) i Uganda ble avholdt og rapporter er mottatt i ettertid. COWA CVTS har formannsvervet. Prosjektleder og sekretær Anna Solberg foretok en reise til Kampala da evalueringen av programmet forelå i januar. Det var også representanter fra FOKUS til stede. Rapporter fra begge reisene foreligger.

ACWW

Forbundet er fortsatt meget aktive i ACWW sammenheng. Anne Marit Hovstad ble valgt til leder av organisasjonens prosjektkomité på verdenskonferansen i Chennai i India. I tillegg til at dette gir viktig bidrag for å styrke ACWW's arbeid, gir det vårt forbund verdifull og nyttig informasjon om kvinners situasjon verden over. Denne informasjonen benyttes i utvalgets arbeid og i arbeidet generelt i forbundet der dette lar seg gjøre. På verdenskonferansen ble også K&F's resolusjon om «Kvinner og barn i konflikt» enstemmig vedtatt.

ACWW er tema på hvert utvalgsmøte i tillegg til på utvalgets seminar. Her blir det også samlet inn bidrag til Pennies for Friendship.

På Areamøte for Europa under verdenskonferansen, takket Norge ja til å være vertskap for å arrangere Europakonferanse i 2014.

Norden

Se egen årsmelding skrevet av K&F's 2.representant til Nordens Kvinneforbund, Sonja Kjølraug.

FOKUS

På Representantskapsmøte 28.11. møtte forbundsleder Elisabeth Rusdal med stemmerett, Kristin Hansen møtte i egenskap av styremedlem, sto på valg og kunne ikke gjenvelges, hun ble valgt inn i valgkomitéen. Anne Marit Hovstad hadde sagt fra seg gjenvalg. Utvalgsleder og prosjektleder har deltatt på obligatorisk kurs i prosjektforvaltning.

På Kontaktkonferansen 29.-30. januar med tema: Vold mot kvinner, hadde vi dessverre ingen anledning til å delta.

I anledning åpning av stemmerettsjubiléet i Kilden teater i Kristiansand 8. mars var utvalgsleder invitert til å delta for FOKUS. Til avslutning på jubiléet med konferansen "Women, Power and Politics – The Road to Sustainable Democracy" i Oslo, med stor internasjonal deltakelse, deltok Elisabeth Rusdal, Anne Marit Hovstad, Romana Francesca Bilak, COWA CVTS og Kristin Hansen.

Seminar 15.-16.11.

Dette ble holdt på Rica Victoria Hotel, Oslo med tema: Kvinner og klima. Seminaret var et samarbeid med Norges Bygdekvinneforbund og Kvinner i skogbruket, også med foredrag fra representant for sistnevnte. I tillegg var det foredrag av representant fra Venner av Uganda og rektor ved COWA CVTS som var invitert til konferansen. Alle foredragsholderne hadde klare budskap om hva vi står overfor i forhold til klimaendringer, matsikkerhet og kvinner, kvinner og trær i klimapolitikken og ikke minst fokus på kvinner og miljø i Afrika.

Det var 15 deltakere fra vår organisasjon på det interne seminaret fredag og til sammen 25 deltakere fra alle 3 organisasjonene lørdag.

Representasjon.

Utvalgsleder:

Utvalgsmøter og eksterne foredrag/seminar i forbindelse med internasjonalt arbeid. Styremøter, medlemsmøter og kurs i FOKUS, Nordens sommerkonferanse i Bodø. Prosjektoppfølgning i Uganda.

Prosjektleder:

Utvalgsmøter, prosjektoppfølgning i Uganda. Møter i FOKUS, både i forhold til prosjektene, medlemsmøter, kurs og som medlem av valgkomitéen. Foredrag i kretser og lag. Mars og oktober møte i ACWW's prosjektkomité i London.

Sammendrag av kretsenes årsmeldinger

19 av 19 kretser har sendt inn skjema med melding om internasjonalt arbeid. Kretsene og lagene har et stort internasjonalt engasjement og har bidratt med mange pengesummer til ulike formål og prosjekter. Det er gledelig at mange også dette året har engasjert seg i å integrere innvandrerkvinner og familier, også i samarbeid med andre organisasjoner.

Av årsmeldingsskjemaene går det frem at:

Det er holdt 24 lagsmøter med bl.a. emner som:

K&F's internasjonale prosjekter og samarbeid med andre organisasjoner, ACWW, Nordens kvinneforbund osv., samarbeidsmøte med kvinnegruppe i moskéen på Furuset, innflytter fra Bosnia, kåseri og lysbilder fra Island, Cuba og Malawi. Møter om hjelpeprosjektarbeid og fremmed mat. Deltatt på internasjonal uke, info om FN's arbeid i Sudan. Et lag har i flere år hatt «bli kjent kveld» med internasjonal mat for innvandrere, også dette året og i 2013 ble det gitt ut ei kokebok fra prosjektet. All denne aktiviteten viser et stort engasjement blant medlemmene.

Kretsene/lagene har fjernadoptert 44 barn og betaler gjennomsnittlig kr 2.380,- pr barn. Adopsjon-

slandene er: Filippinene, Bangladesh, Gambia, Nigeria, Zambia, Israel, Etiopia, Peru, Sri Lanka, Romania, Moldova, Indonesia, Chile, Senegal, Dominikanske republikk, Brasil, Thailand, Benin, Guatemala, Bulgaria. Det er også fjernadoptert gjennom SOS Barnebyer, Strømmestiftelsen, Redd Barna, Plan, FN-sambandet og Mary's venner Sri Lanka.

Mange kretser og lag velger å ha forbundets prosjekter som "sitt" og har gitt pengestøtte til prosjektene: COWA Uganda, MAFA Uganda og krisesenteret i Romania. Dette er pengegaver som er til stor hjelp for prosjektene, også de som er avsluttet fra FOKUS(Norad). Pengestøtte til løpende prosjekter hjelper mye i finansieringen av egenandeler som er 10 % av prosjekttildelingssummen fra FOKUS og må betales av K&F. Tidligere prosjekt Nest/Unit 2 "De glemte kvinnene på Sri Lanka" er heller ikke glemt og det er mottatt beløp som er sendt dit. Beløpene som er gitt totalt til forbundets egne prosjekter er tatt med under posten «Gaver» i utvalgets årsmelding.

Det er også gitt pengestøtte til andre land og prosjekter:

Barnehjem i Namibia, Svalene i Lima, skoleprosjekt i Zimbabwe, klassetur til Polen, Leger uten grenser, flomkatastrofen på Filippinene. Pengegaver for øvrig er gitt til: Romania, Filippinene, Latvia, Ukraina, Malawi, Russland, Brasil, Murmansk, Polen og Afrika.

I tillegg til pengestøtte har det vært innsamling og forsøndelse av klær, leker, sykler, babytuer, kjøkkenartikler, matvarer og medisiner til land i tidligere Øst Europa.

Det samlede beløp for slike gaver kommer i tillegg til fjernadopsjon av barn og beløper seg til kr. 152.430,-. I dette beløpet ligger nok noe støtte til forbundets egne prosjekter, (det rapporteres ikke likt) men likevel helt imponerende! Årsmeldingene viser et stort nedslagsfelt av gaver fra lag og kretser! Beløpet kan trolig være høyere da ikke alle lag har levert årsmelding til kretsene eller ikke har ført opp de beløp som er gitt i de ulike sammenhenger.

Uansett størrelse; alle pengegaver til internasjonalt arbeid betyr like mye og mottas med stor takk både fra de ulike organisasjoner og K&F! Det er også gledelig at flere lag og kretser støtter forbundets egne prosjekter, det vil være stort behov for å skaffe penger til egenandel til prosjektene i de kommende årene.

Medbrakte kurver fra prosjektbesøk i Afrika er også dette året solgt av lag (i tillegg til utvalgsmedlemmene), dette året kr 17.130, penger som går rett tilbake til prosjektene.

"Pennies for Friendship" til ACWW (samlet inn utenom kontingenten) kr 348,-.

27 lag har deltatt i TV-innsamlingen og gitt støtte på kr. 37.700,-.

7 kretskontakter har deltatt på møter/ seminar og noen har selv arrangert møte.

Kretsenes støtte til prosjekter utenfor K&F's:

Hordaland: "Solsikkedamene" i Kegums, Latvia, kr. 4.000.

Utvalget takker kretsene for den flotte innsatsen og ønsker lykke til videre! Velkommen til møter og seminar for mer inspirasjon!

Kristin Hansen - Leder internasjonalt utvalg

Nordens Kvinneforbund (NKF)

Nordens Kvinneforbund vart starta i 1919 og har i dag tett oppunder 75 000 medlemmar. Forbundsleiarane i dei nordiske land Norge, Sverige, Island, Finlands svenske Marthaforbundet, Finlands Marttaliitto og ein representant frå kvart av landa er styret i Nordens Kvinneforbund. Norge har leiaransvaret for NKF i denne perioden ved President Elisabeth Rusdal.

Det har vært 1 styremøte i 2013 i forbindelse med NKF's sommarkonferanse i Bodø 13.juni. Dette på grunn av at det var 3 styremøter i 2012, det siste var i slutten av november i Oslo. Alle forbund har vært flinke til å skrive rapport frå sitt arbeid som vi gjennomgår og diskuterer. Har ønske om å få rapportane tilsendt på e-post så vi kan informere våre medlemmar også.

Vi deltar på Internasjonalt utval sine utvalsmøter. Skriver referat i bladet Kvinner og Familie om NKF's sommarkonferanse.

Det Nordiske brev 2013 hadde Island ansvaret for. Det vart skrevet av den første islandske biskop Agnes M. Sigurdardóttir. Tema: Kvinnor och Samhället. Dessverre kom det altfor seint til å få det med i bladet vårt, det vart sendt i lagsutsending for at medlemmane skulle ha det til markering av 10. mars som er Nordens dag.

Hålogaland krets var vertskap for NKF's sommarkonferanse 14.-16. juni 2013. Tema: Kvinner i vinden. 60 entusiastiske nordiske kvinner var samla på Rica Hotell i Bodø til ein fantastisk sommarkonferanse både fagleg og sosialt. Det vart sendt ut 2 resolusjoner frå konferansen: Kampen mot at kvinner og barn skal brukes i væpnede konflikter må intensiveres og Vold mot kvinner. Dei vart sendt til Nordisk Råd og kvart land fekk i oppgave å sende det til sin regjering. Frå K&F vart dei sendt over til vår regjering.

Märtåförbundet inviterte NKF til sommarkonferanse i Rovaniemi, Finland 26.-29. juni 2014. Det gleder vi oss til.

Det har vært eit arbeidsamt år for Nordens Kvinneforbund. Takk til alle som har vært med oss på våre arrangement. Det er så gledeleg å kjenne fellesskapet!

Sonja Kjølraug

K&F-forbund's 2.representant NKF.

Studieutvalget.

Utvalget ble oppnevnt i juni 2013 og har bestått av:

Leder: **Anne Enger**

Medlemmer: **Tone T. Holene og Liv Holst**

Det har ikke vært avholdt fysiske møter i 2013, utvalget har hatt kontakt på e-post.

Det ble laget invitasjon til kurs for studieledere våren 2014.

Anne Enger

Leder

Serivering av eritreisk mat. Vik Kvinne-og familielag har hatt månedlige "Bli kjend" kvelder som har resultert i kokeboken "Saman på kjøkenet".

REGNSKAP NORGES KVINNE- OG FAMILIEFORBUND 2013

RESULTATREGNSKAP	REGNSKAP 2013	REGNSKAP 2012	BUDSJETT 2013
DRIFTSINNTEKTER:			
Kontingenter	1 563 244	1 488 839	1 600 000
Annonser	13 460	7 680	8 000
Sponsorinntekter	50 000		30 000
Overført fra Frimurer	70 000	70 000	70 000
Refundert mva	92 432	62 926	70 000
Landslotteri	131 440	119 930	110 000
Tilskudd mottatt	217 500	226 000	210 000
Varesalg	31 107	49 960	50 000
Andre inntekter	196 764	238 198	91 000
Sum driftsinntekter	2 365 947	2 263 533	2 239 000
DRIFTSKOSTNADER:			
Lønn/fremmede tjenester	718 911	883 097	941 000
Forbruk varer	21 722	23 933	30 000
Driftskostnader	838 583	1 058 378	1 034 000
Medlemsbladet	260 998	229 352	240 000
Ordinære avskrivninger			
Tap på fordringer			
Sum driftskostnader	1 840 214	2 194 760	2 245 000
DRIFTSRESULTAT	525 733	68 773	-6 000
FINANSINNT./KOSTNADER			
Finansinntekter	60 842	74 569	40 000
Finanskostnader	84	83	0
Netto finansinntekter	60 758	74 486	40 000
ÅRSRESULTAT	586 491	143 259	34 000

Elisabeth Rusdal
Forbundsleder

Sonja Kjørhaug
nestleder

Anne Enger
sentralstyremedlem

Liv Holst
sentralstyremedlem

Eldbjørg Gunnarson
sentralstyremedlem

Olaug Tveit Pedersen
sentralstyremedlem

Else Marie Angeltveit
sentralstyremedlem

Pernille Prøitz Jøregnsen
organisasjonssekretær

REGNSKAP NORGES KVINNE- OG FAMILIEFORBUND 2013

Balanse pr. 31.12.	2013	2012
VARER:		
Varebeholdning	45 224	45 949
Sum varer	45 224	45 949
FORDRINGER:		
Andeler	600	600
Kunefordringer	4 650	20 305
Forskuddsbetalte kostnader	151 046	6 824
Sum fordringer	156 296	27 729
BANKINNSKUDD, KONTANTER:		
Kasse, bank	3 549 732	3 015 763
Sum bankinnskudd, kontanter	3 549 732	3 015 763
Sum omløpsmidler	3 751 252	3 089 441
SUM EIENDELER	3 751 252	3 089 441
EGENKAPITAL:		
Egenkapital 1/1	2 473 613	2 330 354
Årsresultat	586 491	143 259
Sum Egenkapital	3 060 104	2 473 613
KORTSIKTIG GJELD:		
Leverandørgjeld	76 418	29 543
Skyldig skatt, arb.g.avg., feiep. m.m.	115 630	86 121
Påløpne ikke forf.kostnader	5 259	0
Forskuddsbetalt kontingent	514	0
Ubenyttede bevilgninger, internasj.arb.	224 013	219 152
Ubenyttede bevilgninger, K&F	136 561	135 328
Vennskapsmynten	10 282	9 293
Fylkesskattesjefen	0	1 652
Motkonto Norden	82 606	102 801
Dobbelte innbet.	24 442	24 484
nedlagt krets, kortsiktig gjeld	15 423	7 454
Sum kortsiktig gjeld	691 148	615 828
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	3 751 252	3 089 441

Elisabeth Rusdal
Forbundsleder

Sonja Kjørfaug
nestleder

Anne Enger
sentralstyremedlem

Liv Holst
sentralstyremedlem

Eldbjørg Gunnarson
sentralstyremedlem

Olaug Tveit Pedersen
sentralstyremedlem

Else Marie Angeltveit
sentralstyremedlem

Pernille Prøitz Jøregnsen
organisasjonssekretær

Til
Norges Kvinne- og familieforbund

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Kvinne- og familieforbund som viser et overskudd på kr 586 491. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets ansvar for årsregnskapet

Styret er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder internasjonale revisjonsstandarder vedtatt av International Auditing and Assurance Standards Board. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for forbundets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av forbundets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Norges Kvinne- og familieforbund pr 31. desember 2013 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av forbundets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 7.april 2014

Langseth Revisjon AS

Fredrik W. Langseth
Statsautorisert revisor

NORGES KVINNE-OG FAMILIEFORBUND

OVERSIKT OVER ØREMERKEDE MIDLER

2 013

MARIE MICHELETS Midler

Til internasjonalt arbeid

Konto 6034.56.03150

Saldo pr.01.01.	72 794,85
Utbetalte midler til Norges Kvinne og familieforbund	-18 454,00
Tilbakebetalt fra Nk&f	6 658,00
Renter	800,71
Saldo pr 31.12.	61 799,56

ADAM OG MARIE WORSØES Midler

Til håndverksteder

Konto 6034.56.03134

Saldo pr.01.01.	123 945,06
Renter	1 534,19
Saldo pr .31.12.	125 479,25

DAGNY BJØRNARAAS Midler

Til deltakelse på landsmøtet

Konto 6034.56.03142

Saldo pr.01.01.	51 531,56
Renter	637,86
Saldo pr.31.12.	52 169,42

Riktige Leker AS, 3 aksjer

41 529,00

Sågat-Såmiid Àviisa AS, 5 aksjer

1 416,00

Vi bekrefter at midlene inngår i det reviderte regnskapet

Oslo. 7. april 2014

Fredrik Wilhelmsen Langseth
Statsautorisert revisor

HENVENDELSER TIL OFFENTLIGE MYNDIGHETER

Helse- og omsorgsdepartementet - Levert i møte

Oslo 19. februar 2013

Innspill til satsningsområdene for folkehelsemeldingen - levert i møte

Norges Kvinne- og familieforbund takker for muligheten til å komme med innspill til arbeidet med den nye folkehelsemeldingen.

Vi vil i våre innspill ta utgangspunkt i de momenter vi mener er viktig for kvinner og deres familier. Helsedebatten preges i dag mye av forebygging, men uansett hvor mye vi forebygger så må vi regne med at vi kan bli syke. Dette må den fremtidige helsepolitikken også ta høyde for.

Utgangspunkt for god helse og trivsel er trygghet og forutsigbarhet. I dette kommer i tillegg til en hverdag der en forsøker å redusere stressende faktorer. Vi vil i det følgende komme med noe mer overordnet, men også noe mer konkret.

Stress

Hverdagen preges ofte av stress. Vi skal rekke tidsnok på jobb, vi skal rekke å levere barn i barnehage eller på SFO, vi skal rekke å hente til rett tid i barnehage eller i SFO. Vi skal rekke fritidsaktiviteter, vi skal rekke omsorg for noen av familiens eldre. Midt oppe i dette skal vi også være miljøbeviste – vi skal benytte kollektivtransport. I mange byer i dag byr dette på utfordringer i form av bytte av kommunikasjonsmidler, kanskje forsinkelser på grunn av trafikale situasjoner. Dette skaper stress.

I en slik hverdag – og da kanskje særlig for barnefamilie, ville det være nyttig med redusert arbeidstid, uten at dette går ut over inntekt.

Arbeidsliv

Ikke alle arbeider i offentlig sektor eller i store konsern. Mange arbeider i privat sektor, kanskje i små private bedrifter. I slike arbeidsforhold er det ikke rom for løsninger med redusert arbeidstid, uten at det går ut over inntekt. Det er behov for å gi samme rettigheter til alle, og det offentlige må ta en større del av det økonomiske ansvaret for dette.

Vi kan også kalle barns hverdag enten i barnehage eller skole for arbeidsdag. For voksne har vi lover og regler om regulering av arbeidstid m.m Vi har ikke tilsvarende i samme grad for barn. Mange barn har en lang arbeidsdag. Noen barn har ekstra lang arbeidsdag fordi de har lang reise til/fra skole. Dette skjer kanskje uten nok næringsinntak i løpet av dagen. Ved å innføre skolemåltid ved alle skoler, gis barn næring. Dette vil kunne øke kunnskapen, skape mer ro og ikke minst en bedre hverdag for barn.

Trygghet

Trygghet er viktig for trivsel og for helse. Utrygghet skaper uhelse. Med trygghet tenker vi ikke bare på fravær av vold, men også på forutsigbarhet. Forutsigbarhet med tanke på fødetilbud, forutsigbarhet med tanke på barnehagetilbud med god kvalitet og forutsigbarhet med tanke på alderdommen. Ikke alle eldre vil eller opplever det trygt å skulle motta omsorg i eget hjem. De opplever

ensomhet og usikkerhet rundt om noen oppdager at de faller eller noe annet skjer. De ønsker mennesker rundt seg. Vi trenger flere og ulike tilbud om omsorg for eldre.

For noen vil en ordning med pleie fra en i egen familie være et alternativ. Et slik ordning bør utvikles og betales av det offentlige.

For yngre, med eldre hjemmeboende er usikkerheten rundt den eldres hverdag by på både stress og usikkerhet. En ordning med 10 permisjonsdager vil trolig ikke dekke denne gruppens behov. De bør på samme måte som barneforeldre, gis mulighet for redusert arbeidstid uten nedgang i inntekt.

Sykdom

Trolig vil vi alle oppleve å bli syke i løpet av livet. Sykdom arter seg ulikt hos den enkelte. I tillegg arter sykdom seg annerledes noen ganger hos kvinner enn hos menn. Noen sykdommer opptrer hyppigere hos kvinner enn hos menn. Her trenger vi økt kunnskap og økt forskning.

Noen sykdommer går under betegnelsen diffuse kvinnesykdommer. Disse rammer også noen ganger menn. Vi må ha sterkere fokus på dette, uten at vi stigmatiserer denne gruppen menn. Vi har ulik måte som enkeltindivider i å forholde oss til helse og sykdom. Vi preges av kultur og etnisitet. Dette må helsepolitikken ta høyde for og fagpersonell må få økt kunnskap om dette.

Holdninger

Vi lever i en tid der det viser seg at vold øker. Mange årsaker finnes til dette. Vi har lover, regler og forskrifter for å demme opp og forsøke å begrense voldsutviklingen. Men til syvende og sist dreier det seg om våre holdninger. Holdninger og preging av kommende generasjoner skjer fra første levedag. Foreldre må gis mulighet til å utøve foreldrerollen og kunne prege sine barns holdninger. Hovedansvaret for oppdragelsen og barnas oppvekstvilkår er foreldrenes. Det offentlige er et supplement til dette. Dersom det skulle være behov for ytterligere utdypninger eller avklaringer, så ta gjerne kontakt.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal
Forbundsleder

Sonja Kjørlaug(sign)
Nestleder

Innspill til satsningsområdene for folkehelsemeldingen - Sendt skriftlig

21. februar 2013

Norges Kvinne- og familieforbund takker for muligheten til å komme med innspill til arbeidet med den nye folkehelsemeldingen. Vi har valgt å sende noen offisielle synspunkter i eget brev. Vi vil i tillegg komme med mer konkrete innspill som oversendes som noe mer uformelle synspunkter. Vi håper likevel disse vil komme med i det videre arbeidet.

Vi vil i våre innspill ta utgangspunkt i de momenter vi mener er viktig for kvinner og deres familier.

Generelle problemstillinger

Sykdom

Kvinner sykdom kan arte seg annerledes enn menn. Videre er det slik at en del sykdommer forekommer oftere hos kvinner enn hos menn.

Vi har fått begrepet diffuse kvinnesykdommer. Det skjer at også menn rammes av dette. Sjelden tenker helsevesenet på nettopp dette.

Vi mistenker enkelte ganger at screeningprogrammer tas opp til debatt mer av økonomiske årsaker enn av medisinske årsaker. Ett eksempel på dette er debatten rundt mammografiscreeningen. Ingen debatteres det nytten av dette.

Tiltak:

- Økt forskning på kvinnesykdommer og kvinners sykdommer
- Økt forskning på diffuse kvinnesykdommer hos menn
- Mammografiscreeningen opprettholdes – også for kvinner etter fylte 70 år.

Et par ting er sikkert her i livet – vi blir født og vi skal en gang alle død. I begge disse viktige situasjoner er forutsigbarhet og trygghet viktig.

Fødsel

Svært mange kvinner i dag opplever uforutsigbarhet og utrygghet knyttet til kommende fødsel. Det siste året har vi på reiser rundt i landet truffet utallige unge kvinner som så inderlig gjerne skulle etablert seg i distriktet der de kommer fra. Der har de nettverk og føler seg kjent. Men tanken på f. eks. hvilket fødetilbud de får gjør at de ikke våger velge.

Fødetilbudet landet rundt er i endring. Det etableres større fødeenheter/klinikker. Reiseveien er lang – og for mange er det spørsmål om de kommer frem. Kvinner sendes fastspent på bære med ambulanse i rier noen timer til fødeklinikk. Vordene far på hjul i egen bil bak.

Unge kvinner i nord sendes med fly/ferge til nærmeste by og må oppholde seg der alene 2 uker før fødsel. Hun har kanskje ikke kjente der. Rett etter fødsel, hjem på ordinært rutefly, alene med den nyfødte. Ikke bare er dette skremmende, det er stressende både for mor og barn og den øvrige familie.

Tiltak:

- Opprettholde lokale fødestuer/avdelinger
- Flere jordmødre i kommunene slik at det blir bedre oppfølging av barselkvinnene
- Styrket bemanning ved helsestasjonene

Barn og unge

Dagens barn og unge har lenger arbeidsdag enn mange voksne. Det setter strenge krav til "arbeidsmiljøet". Det må legges til rette for at foreldre kan ha mer fleksible løsninger i arbeidslivet – slik at de kan tilpasse seg barnas arbeidstid. De foreslåtte endringer i foreldrepermisjonen er et slikt tiltak. Men mer trengs også etter at barnet har fylt tre år.

Og vi trenger tiltak som ikke bare gjelder offentlig ansatte eller ansatte i store konsern. Også ansatte i

mindre private bedrifter trenger ordninger. Dette må samfunnet ta ansvar for. Med ansvar mener vi IKKE at barnas arbeidsdag skal utvides – man må heller vurdere foreldrenes arbeidstid.

Å komme som forelder til Norge fra annet land med annen kultur stiller foreldrene på store utfordringer. Det er viktig med en tilnærming som gir mulighet for noe valgfrihet.

Stadig oftere legges skoler ned og barn og unge transporteres lange veier for å komme til skole. Det betyr ekstra lange dager for mange. Usikkerhet om vei og føreforhold skaper utrygghet hos foreldrene, men også hos barna. Enkelte kommuner har beredskapsplaner for dette. Vi erfarer at disse planene aldri har vært testet – det gjennomføres ikke øvelser. Vi har årlige brannøvelser på skoler og i barnehager. Hvorfor har vi ikke tilsvarende årlige øvelser i de kommuner der barn kan risikere å ikke kunne komme hjem etter endt skoledag. Ved å ha øvelser skapes trygghet, alle vet hva man skal gjøre. For når ting skjer, er det ofte for sent å avdekke alt som ikke fungerer. Hvor skal jeg sove, hvor er det senger, hvem skal passe på m. m. Når dette er klart og innøvd, da blir det lettere å løse de utfordringer som kanskje ikke inngår i planene men som krever sin løsning.

Lang arbeidsdag krever tilførsel av næring. Mat er viktig og grunnleggende for helse. Erfaringer fra steder der det er innført skolemåltid viser at dette gir resultater i form av bedre arbeidsro og økt kunnskap. Det koster, men manglende eller dårlig helse koster enda mer.

I tillegg vil dette gi bedre hverdag for de elever som har lang reisevei til/fra skolen.

Vi kan regulere mye i samfunnet gjennom lover, forskrifter og retningslinjer. Men holdninger kan vi ikke styre helt via dette. Hvordan vi oppfører oss mot hverandre påvirkes mye av de inntrykk vi utsettes for. Via media, via andres oppførsel og gjennom vår alles akseptering av holdninger, ja slik skaper vi adferd. Vi må i sterkere grad hjelpe hverandre til å endre på uønsket adferd. Nei betyr NEI.

Men i dagens samfunn utsettes vi faktisk for motsatte holdninger – ofte kamuflert som det er humoristisk ment – det var bare en spøk. Slike argumenter må vi ikke akseptere – det danner grunnlag for uønsket adferd.

Negativ fremstilling av kvinner, personer med annen etnisitet i reklame eller media må vi gripe inn overfor. Medietilsynet kan gjøre noe, men de har ikke sanksjonsmuligheter. Hva hjelper det da?

Tiltak:

- Tilbudet om åpne barnehager må videreutvikles
- Tilbud om foreldre/barn stasjon for ikke etnisk norske foreldre med gradvis overgang til åpen barnehage.
- Begge foreldre godskrives inntil 5 pensjons poeng årlig hvis de arbeider deltid for å være mer sammen med barna.
- Beredskapsplaner for skolebarn som benytter skoleskyss og ikke kan komme hjem skal forefinnes i alle kommuner der det er skoleskyssordning. Det skal gjennomføres

årlig øvelse.

- Det innføres ordning med skolemåltid.
- Skolehelsesøstertjenesten må styrkes

Alderdom

Mange bekymrer seg for egen alderdom eller for sine eldre familiemedlemmers alderdom. Hvordan skal hverdagens behov løses? Kommer noen når krisen inntreffer? Får jeg hjelp? Hvordan skal jeg få hjulpet min gamle mer – jeg må jobbe? Tiltak om 10 permisjonsdager holder ikke.

Ikke alle eldre ønsker å bli værende hjemme. De ønsker plass et sted der noen passer på, der det er mulighet for sosial kontakt uten at de hver gang skal transporteres fra dør til dør. De er ikke pakker, de er bare gamle. Teknologiske hjelpemidler kan løse mye for mange, men ikke for alle. For den siste gruppen må det også iverksettes tiltak.

Tiltak

- Staten må overta ansvar for omsorgslønnen. Det må lages nasjonale standarder
- Det utprøves en ordning med familiepleieavtaler

Vi kommer selvsagt gjerne med mer utdypende kommentarer rundt dette om ønskelig.

Elisabeth Rusdal
Forbundsleder

Sonja Kjørlaug(sign)
Nestleder

Hof kommune

Oslo 18. Mars 2013

Barnehageopptak og foreldrebetaling

Norges Kvinne- og familieforbund er opptatt av barnehage tilbudet i kommunene og forholdene rundt foreldrebetaling. I den forbindelse har vi et par spørsmål til kommunen.

Hvor mange ganger årlig er det opptak til barnehagene?

Dersom man tildeles plass fra august, men ikke trenger den før januar året etter, hvordan er reglene for betaling da? Må man betale fra august for å beholde plassen

Vi har mottatt signaler om at det i kommunen er opptak til barnehagene en gang årlig. Videre har vi hørt at dersom man trenger plass f.eks fra januar så må man søke om plass fra august (altså nesten 6 måneder før man trenger) og betale for plassen fra august, selv om plassen ikke benyttes før januar.

Vi håper på snarlig svar på vår henvendelse.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal
forbundsleder

Landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Oslo 12.mars 2014

Beredskap – mat og kornlager

Norges Kvinne- og familieforbund er bekymret for situasjonen fremover med tanke på mat og korn. Flommen tok med seg mye av matjorden i 2013. Slik klima er nå frykter vi at flom og mye nedbør også i 2014 vil medføre problemer med dyrkingen av korn. Dette er svært alvorlig og kan få adskillig større konsekvenser enn man kanskje ved første øyeblikk tenker over. Vi bekymrer oss i og med at tiltak ikke ennå er satt ut i livet.

Et nasjonalt mål etter 2.verdenskrig var å ha kornlager. Dette var for å sikre innbyggerne dersom vi kom i en kritisk situasjon. Denne posten ble kuttet i Statsbudsjettet for 2003.

Tilstander med flom som vi nå opplever i flere land, og på flere kontinenter, viser at vi ikke må være så naive og tro at en matvarekrise ikke kan skje i Norge. Vi oppfordret derfor Regjeringen i 2010 til å gjenopprette et statlig kontrollert kornlager i Norge. Dette kan også nyttes av FN som nødhjelp til andre land, som er i krise. Norge har økonomi til dette. Videre tilskrev vi departementet om saken i juni 2013.

Tidligere har flom også i Europa skapt problemer for landbruket der. Det betyr at også andre land får problemer. Vi har notert oss at statsråden vurderer å opprette kornlager i utlandet i stedet for i Norge. Vi tror ikke dette er en fullgod løsning. Dessuten kan flom og andre situasjoner medføre at dersom vi skulle trenge det, så er det vanskelig å få kornlageret til landet.

Videre er det slik at når bonden ikke kommer ut på jorde for å så, så blir det heller ikke muligheter for å produsere fôr til dyrene. Når så områder er rasert av flom, eller utrygge på grunn av rovdryfaren – da er det klart at dette går ut over dyrene. I en slik situasjon blir det lett å ty til økt import. Hva da med matvaresikkerheten? Hva med de langsiktige konsekvensene av manglende egenproduksjon?

Dette er meget alvorlig og Norges Kvinne- og familieforbund har tidligere i brev til regjeringen i juni 2013 bedt om at det tas statlige grep for å sikre alle flomutsatte områder i landet og at staten tar kostnadene. Videre ber vi om at man nå tenker beredskap og lager fremtidige planer og at disse må inneholde opprettelse av kornlager.

Beredskap handler om mer enn beredskap mot terror – det handler om hverdagsberedskap som sikrer oss alle også dyreholdet og egen matproduksjon.

Vi er kjent med at den forrige regjeringen bestilte en utredning om kornlager på bakgrunn av Meld. St. 9 (2011-2012) Landbruks- og matpolitikken. Utredningen var til behandling i departementet i juni 2013. Vi har forståelse for at den nye regjeringen vil lage sine egne konklusjoner, men vi ber om at dette gjøres på bakgrunn av den utredningen som allerede er foretatt. Nye utredninger medfører lenger tid før noe skjer i saken. Dette finner vi beredskapsmessig svært uheldig.

Inntil endelig beslutning er fattet ber vi om at det lages planer som umiddelbart kan iverksettes ved

behov som sikrer matvaresituasjonen i fremtiden neste gang en flom og/eller værforhold gjør at matproduksjonen rammes.

Vi håper på et positivt og snarlig svar.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal - Forbundsleder

Helse- og omsorgsdepartementet

Oslo 17. april 2013

Eldreomsorgen – nå må noe skje

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) har en rekke ganger registrert at media bringer opp historier om uverdige forhold i eldreomsorgen. Historiene kommer fra flere steder i landet. Det kan dreie seg om mangel på plass, mangel på mat/næring, utskrivning til hjemmet uten at den eldre er i stand til å klare seg selv, mangel på ansatte og opplevelse av utrygghet.

Noen ganger besvares disse historiene med at pårørende eller den eldre selv må klage. Andre ganger reagerer fylkeslegen og varsler tilsyn.

Når vi nå tar saken opp er det fordi vi tror at det som fremkommer i media dessverre kan være toppen av et isfjell. Vi vet ut fra henvendelser vi mottar at eldre og/eller deres pårørende ikke orker belastningen med å klage eller å stå frem i media. Noen av de eldre er bekymret for at de skal rammes dersom de gir uttrykk for misnøye.

I et par tilfeller har vi på vegne av pårørende og i samhandling med den det gjelder sendt inn klage. Disse har vært avvist med begrunnelse at den eldre selv eller pårørende må sende klage.

Vi er glade for at media tar opp sakene, men vi er bekymret for at dette skal utarte seg. Med det som bakgrunn ber vi om at departementet ber Helsetilsynet gjennomføre et landsomfattende tilsyn. Utgangspunktet må være å finne ut hvorvidt verdighetsgarantien følges og videre kartlegge situasjonen innenfor eldreomsorgen i landet.

Vi er videre kjent med at det i sin tid ble opprettet et tiltak med tanke på vold og overgrep mot eldre, vern for eldre. I noen kommuner ble det opprettet stillinger for å være i førstelinjetjeneste når eldre henvendte seg i situasjoner der de hadde vært utsatt for vold eller overgrep.

Vi hører nå at med begrunnelse i økonomisk situasjon, så skal det foretas kutt i dette tiltaket. Det er en nasjonal hjelpetelefon – denne har åpningstid mellom kl. 09.00 og kl. 15.00. Vi tror ikke vold eller overgrep skjer bare på denne tiden.

Det har vært en god og viktig satsning på tiltak med tanke på vold og overgrep over de fleste andre grupper i vårt samfunn. Nå er det på høy tid at vi styrker fokus på de eldre og denne problemstillingen. Tall vi har sett sier at 25.000 eldre ble utsatt for vold eller overgrep. Vi er av den oppfatning at her er mørketallene adskillig større.

Vi ber derfor om at det settes i gang med styrking av

tiltak overfor eldre utsatt for vold og overgrep. Her må bevilgningene økes.

Dersom det skulle være behov for ytterligere utdypninger eller avklaringer, så ta gjerne kontakt.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

Stortingets helse- og omsorgskomiteé

Oslo 20. mai 2013

Kommentarer til Meld. St. 29

Morgendagens omsorg

Norges Kvinne- og familieforbund har gått gjennom ovennevnte melding og har noen synspunkter vi gjerne vil komiteen skal ta med i sitt arbeid.

Innledningsvis må vi bemerke at vi beklager det høye tempo i saksbehandlingen her. Det gir meget korte frister og for frivillige organisasjoner skaper dette ekstra press. Vi nevner dette i og med at denne meldingen i store trekk satser at ansvaret for omsorgen i morgendagens samfunn, skal i større grad ivareta og utføres av frivillige. Vi forstår at omsorg vil koste og at fremtidens befolkningssammensetning vil innebære ekstra store utfordringer her. Vi tror at mye kan utføres av frivillige, men er bekymret for at dette skal frata det offentlige ansvar for omsorgen og den velferd som alle har et krav på. Slik vi oppfatter det, betyr frivillige i denne sammenheng ofte frivillige organisasjoner med kompetanse inne det å drive institusjoner. Dette betyr at medlemmene i disse organisasjonene kanskje i større grad enn i dag, må bruke sin tid på innsamling av midler for å dekke organisasjonens drift av institusjoner. Vi stiller oss noe tvilende til dette. Vi mener at det offentlige i dag og i morgen må ha hovedansvar for det omsorgstilbudet som skal gis.

Vi vil videre bemerke at meldingen satser på de pårørende som omsorgsgivere for sine. Slik er det i dag og slik vil det sikkert også bli i morgendagens samfunn. Men når man satser såpass mye på dette savner vi flere tiltak for å bedre kunne oppnå muligheten for dette.

Vi er i særlig grad opptatt av at omsorgslønn burde vært bedre belyst og at man hadde konkrete forslag til bedringer i denne ordningen. Vår erfaring er at ordningen varierer fra kommune til kommune. Videre at det beløp omsorgslønnsmyndigheten mottar er sterk varierende. Det eneste som er sikkert, er at det på ingen måte dekker noe i nærheten av det arbeid vedkommende utfører.

Norges Kvinne- og familieforbund foreslår derfor:

- Staten overtar ansvaret for omsorgslønnen, og oppgraderer og forbedrer den. Den må legges inn i trygdesystemet, og det må lages nasjonale standarder for tildeling av antall timer og avlønning, etter vanlig regulativ. Omsorgslønn skal gi ordinære pensjons- og sykelønnsrettigheter, og må ha rett til feriepenger.

Inntil videre må vedtatt lov om omsorgslønn følges opp av kommunene og må øremerkes i de kommunale budsjettene.

Reglene for å søke omsorgslønn må gjøres bedre kjent

- Det utprøves en ordning med familiepleieavtaler, som på frivillig basis inngås mellom omsorgsmottaker og omsorgsgiver. Omsorgsgiver kan også være andre familiemedlemmer.
- Kommunene må sørge for å ha en beredskap for barnefamilier når foreldrene blir syke og ikke kan ivareta omsorgen for barnet over en kortere eller lengre periode.

Husmorvikartilbudet må finnes i alle kommuner, og må gjøres kjent for brukerne i kommunens informasjonsmateriell. Egenandel for husmorvikartjenesten må innlemmes i ordningen med egenandelstak 2

I lengre tid har forhold rundt omsorgen for eldre landet over vært fokusert i media. Det har handlet om alt fra mat, sykehjemstilbud eller mangel på dette og utskrivning til eget hjem i meget høy alder mot den eldres ønske og vilje. Slik kan det ikke fortsette. Vi tror ikke dette bare er noen få enkeltsaker, vi er redd det bare er noen i en lang rekke tilsvarende saker.

Norges Kvinne- og familieforbund foreslår:

- Det må opprettes et statlig eldreombud som skal ivareta de eldres rettigheter og behov. Ikke alle eldre har pårørende som makter eller har anledning til å føre kampen for sine.
- Kommunene må ha et allsidig tilbud til eldre og/eller pleietrengende – både i sykehjem, andre institusjoner, omsorgsboliger og som offentlig og privat hjemmebasert omsorg/familieomsorg.
- For å forebygge underernæring og mistrivsel på institusjon, er det viktig å satse på god, tilpasset og fersk mat til beboere i alle typer institusjoner.
- Eldre og funksjonshemmede sikres nødvendig legebeseøk i eget hjem, når helsetilstanden tilsier dette.
- Eldre og funksjonshemmede må gis tilbud om å ha med ledsager til legebeseøk og lignende. Om vedkommende er innlagt i institusjon må likevel ledsager følge med.
- Det må utarbeides nasjonale standarder både for bolig og tjenester innen den kommunale eldreomsorg.

Videre må det utarbeides normer for bemanning i institusjonene.

Innføringen av teknologi i omsorgstjenesten er bra så lenge dette ikke brukes mot den eldre for å få vedkommende til å bli i eget hjem lengre mot sitt eget ønske. Videre kan aldri teknologi erstatte hjelpende hender, kontakt eller nærhet og opplevelse av trygghet. Morgendagens eldre vil ikke ha samme problemer med bruk av denne type teknologi, slik kanskje mange av dagens eldre har.

Vårt generelle inntrykk av meldingen er dessverre at den inneholder lite konkret, ansvar settes ut på andre enn det offentlige og kan fort bli igjen tomme ord som vanskelig kan følges opp av handling.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

forbundsleder

Justis- og beredskapsminister Grete Faremo

Flom – beredskap - planer

Norges Kvinne- og familieforbund er oppgitt over den manglende flomsikringen etter forrige 50-års flom for et par år siden. Det manglet ikke på fagre ord – men det ble kanskje med det?

Flere av de samme områdene som ble rammet av storflom sist, er de områdene som også denne gangen ble hardest rammet. Slik kan det ikke fortsette, nå må det tas grep.

Vi ber nå om at regjeringen tar ansvar for å flomsikre utsatte områder og at det nå kommer flomvoller opp. Det haster med bevilgning slik a planlegging og arbeidet kan komme raskt i gang, gjerne parallelt med reparasjonene etter flommen for et par uker siden.

Det er ikke nok å lage planer for varsling og evakuering av innbyggere. Flom kommer raskt, det har vi igjen erfart. Hjem skylles bort og det blir betydelige skader både på gård og grunn.

Vi er også bekymret for situasjonen fremover med tanke på mat og korn. Flommen har tatt med seg mye av matjorden. I tillegg har nedbøren gjort at jorder fortsatt ligger under vann eller er så våte at bonden ikke får pløyd og sådd. Dette er svært alvorlig og kan få adskillig større konsekvenser enn man kanskje ved første øyeblikk tenker over.

Et nasjonalt mål etter 2.verdenskrig var å ha kornlager. Dette var for å sikre innbyggerne dersom vi kom i en kritisk situasjon. Denne posten ble kuttet i Statsbudsjettet for 2003.

Tilstander som vi nå opplever i flere land, og på flere kontinenter, viser at vi ikke må være så naive og tro at en matvarekrise ikke kan skje i Norge.

Vi oppfordret derfor Regjeringen i 2010 til å gjenopprette et statlig kontrollert kornlager i Norge. Dette kan også nyttes av FN som nødhjelp til andre land, som er i krise. Norge har økonomi til dette. Intet har skjedd.

Nå har vi problemer med å så selv og mange steder i Europa raser flommen. Det betyr at også andre land får problemer.

Videre er det slik at når bonden ikke kommer ut på jorde for å så, så blir det heller ikke muligheter for å produsere for til dyrene. Når så områder er rasert av flom, eller utrygge på grunn av rovdyrfaren – da er det klart at dette går ut over dyrene. I en slik situasjon blir det lett å ty til økt import. Hvada med matvaresikkerheten? Hva med de langsiktige konsekvensene av manglende egenproduksjon?

Det er meget alvorlig og Norges Kvinne- og familieforbund ber om at det tas statlige grep for å sikre alle flomutsatte områder i landet og at staten tar kostnadene. Videre ber vi om at man nå tenker beredskap og lager fremtidige planer og at disse må inneholde opprettelse av kornlager.

Vi har årlige brannøvelser i barnehager og skoler. Men har vi årlige øvelser i situasjoner der elevene ikke kan komme hjem etter endt skoledag? Flere kommuner har planer om hvor elevene skal overnatte og hvor nødvendig utstyr skal skaffes fra. Men få har vel gjennomført øvelse i dette.

Norges Kvinne- og familieforbund mener det er på høy tid å tørke støv av disse planene. Vi krever at det gjennomføres årlige øvelse på kriseovernatting for elevene. Da får man testet at planene fungerer og elevene blir kjent med hvordan de skal forholde seg. Det som ikke fungerer kan korrigeres og bedres. Da er man forberedt dersom det skulle bli behov for å bruke disse kriseplanene.

Denne vinteren, som andre vintre og også andre årstider, har veier blitt stengt. Grunnene har vært enorme snømengder, ras eller flom. Bygder og tettsteder har igjen opplevd å være isolert.

Slike situasjoner kan medføre at barns skolevei rammes. Da handler det om å sette i verk kriseplaner. Kommunene skal ha slike. Vår erfaring er at dette er planer som ligger godt plantet i skrivebordsskuffene. Barna kjenner ikke til planene – de øver ikke. Dette må vi endre på.

Norges Kvinne – og familieforbund ber videre om at departementet sørger for at de kommunene som ikke har utarbeidet kriseplaner dersom elevene ikke kan komme hjem fra skolen, pålegges å utarbeide dette snarest. Beredskap handler om mer enn beredskap mot terror – det handler om hverdagsberedskap som sikrer oss alle.

Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at momentene om matvareberedskap og kornlager er sendt landbruks- og matministeren

Med vennlig hilsen
Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal
forbundsleder

Nordisk samarbeidsminister
Rigmor Aaserud
Oslo 17. juni 2013

Uttalelser fra Nordens Kvinneforbund
Norges Kvinne- og familieforbund arrangerte 14.-16. juni Nordens Kvinneforbunds konferanse i Bodø. Tema for konferansen var "Kvinner i vinden".
I forbindelse med konferansen ble følgende to uttalelser vedtatt enstemmig:

"Nordens Kvinneforbund (NKF), samlet til konferanse i Bodø, Norge 14. – 16. juni krever at de nordiske landene internasjonalt må gå foran i kampen mot å bruke kvinner og barn som våpen i væpnede konflikter.

FNs Sikkerhetsråds resolusjon 1325 og påfølgende resolusjoner må etterleves, og alle de nordiske landene må presse på gjennom aktiv handling. Nordens Kvinneforbund forventer at forholdene legges til rette slik at kvinner også aktivt kan ta del i besluttede fora slik FN's resolusjoner slår fast."

" Nordens Kvinneforbund (NKF), samlet til konferanse i Bodø, Norge 14. – 16. juni ber om at det opprettes sentre i lokalmiljøene hvor kvinner og barn som utsettes for vold og overgrep kan søke beskyttelse og få hjelp.

Kvinner utsettes for grov psykisk og fysisk vold fra sin partner. Noen kvinner blir i forholdet for å skjerme sine barn, eller de har ingen mulighet til å komme seg ut av situasjonen. Vi ser en økning i antall drap på kvinner og barn utført av ektemenn, fraskilte menn, samboere og tidligere kjærester. Kvinner, som lever i voldelige forhold, trenger ofte hjelp til å bryte ut og langvarig støtte om de skal klare det. Voldsutsatte må få bedre beskyttelse, og tilbudet om oppfølging må bedres.

Fakta om Nordens Kvinneforbund

Nordens Kvinneforbund ble stiftet i 1919. Den gang het forbundet Nordens Husmorforbund. Nordens Kvinneforbund består av Norges Kvinne- og familieforbund, Riksforbundet Hem och Samhälle, Kvenfelagasamband Islands, Finsk-svenska Marthaförbundet, Finske Marttaliitto. Til sammen har disse organisasjonene over 70.000 medlemmer.

Vi gjør oppmerksom på at resolusjonene også er oversendt justisministeren, Utenriksministeren, forsvarsministeren samt barne-, likestillings- og inkluderingsministeren.

Med vennlig hilsen
Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal
forbundsleder

Statsråd Anne-Grete Strøm Erichsen
Forsvarsdepartementet
postmottak@fd.dep.no
Oslo 17. juni 2013

Kampen mot at kvinner og barn skal brukes i væpnede konflikter må intensiveres

Norges Kvinne- og familieforbund arrangerte 14.-16. juni Nordens Kvinneforbunds konferanse i Bodø. Tema for konferansen var "Kvinner i vinden".

I forbindelse med konferansen ble følgende uttalelse vedtatt enstemmig:

"Nordens Kvinneforbund (NKF), samlet til konferanse i Bodø, Norge 14. – 16. juni krever at de nordiske landene internasjonalt må gå foran i kampen mot å bruke kvinner og barn som våpen i væpnede konflikter. FN's Sikkerhetsråds resolusjon 1325 og påfølgende resolusjoner må etterleves, og alle de nordiske landene må presse på gjennom aktiv handling.

Nordens Kvinneforbund forventer at forholdene legges

til rette slik at kvinner også aktivt kan ta del i besluttede fora slik FN's resolusjoner slår fast."

Fakta om Nordens Kvinneforbund

Nordens Kvinneforbund ble stiftet i 1919. Den gang het forbundet Nordens Husmorforbund. Nordens Kvinneforbund består av Norges Kvinne- og familieforbund, Riksförbundet Hem och Samhälle, Kvenfelagasamband Islands, Finsk-svenska Marthaförbundet, Finske Marttaliitto. Til sammen har disse organisasjonene over 70.000 medlemmer.

Vi gjør oppmerksom på at resolusjonen også er oversendt justisministeren samt utenriksministeren.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal - Forbundsleder

Statsråd Inga Marte Thorkildsen

Barne,- likestillings- og inkluderingsdepartementet

Oslo 17. juni 2013

Vold mot kvinner

Norges Kvinne- og familieforbund arrangerte 14.-16. juni Nordens Kvinneforbunds konferanse i Bodø. Tema for konferansen var "Kvinner i vinden".

I forbindelse med konferansen ble følgende uttalelse vedtatt enstemmig:

"Nordens Kvinneforbund (NKF), samlet til konferanse i Bodø, Norge 14. – 16. juni ber om at det opprettes sentre i lokalmiljøene hvor kvinner og barn som utsettes for vold og overgrep kan søke beskyttelse og få hjelp.

Kvinner utsettes for grov psykisk og fysisk vold fra sin partner. Noen kvinner blir i forholdet for å skjerme sine barn, eller de har ingen mulighet til å komme seg ut av situasjonen. Vi ser en økning i antall drap på kvinner og barn utført av ektemenn, fraskilte menn, samboere og tidligere kjærester. Kvinner, som lever i voldelige forhold, trenger ofte hjelp til å bryte ut og langvarig støtte om de skal klare det.

Voldsutsatte må få bedre beskyttelse, og tilbudet om oppfølging må bedres."

Fakta om Nordens Kvinneforbund

Nordens Kvinneforbund ble stiftet i 1919. Den gang het forbundet Nordens Husmorforbund. Nordens Kvinneforbund består av Norges Kvinne- og familieforbund, Riksförbundet Hem och Samhälle, Kvenfelagasamband Islands, Finsk-svenska Marthaförbundet, Finske Marttaliitto. Til sammen har disse organisasjonene over 70.000 medlemmer.

Norges Kvinne- og familieforbund vet at Norge har mange krisesentre. Det vi ser er at når kommuner nå skal samarbeide, er det noen ganger problemer som oppstår. Da gjerne med fordeling av utgiftene. Vi frykter at dette kan medføre at noen steder i landet vil være uten et krisesentertilbud. Vi håper derfor statsråden vil ta tak i situasjonen.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal - Forbundsleder

Likelydende sendt: Høyre, Arbeiderpartiet, KrF Venstre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, SV

Oslo 19. juni 2013

Skolemåltid

Norges Kvinne- og familieforbund har registrert at flere partier i kommende stortingsperiode kan tenke seg å få innført skolemat. Dette synes vi er positivt i utgangspunktet. Så vil vi nok kunne diskutere matens innhold og opplegg, men det er i denne omgang ikke det viktigste. Først og fremst er det viktig å få tilbudet på plass.

Vi vet at det foregår spredte forsøk rundt omkring i landet. Opplegget og modellene er ulike. Norges Kvinne- og familieforbund mener det nå kan være meget lurt å se på de forsøk som er samt sette i gang noen flere forsøk. Vi ønsker med andre ord statlige forsøksordninger som evalueres før endelig tiltak settes ut i livet.

Hundsund skolerestaurant i Bærum drives av ett av våre lokallag og tilbyr varm lunsj hver dag. I tillegg til skolens elever leverer restauranten lunsj til to barnehager og et par bedrifter i nærområdet. Dette gjør at foreldrebetalingen for skolens elever holdes lav.

De familier som ikke har økonomi til det, får rabatterte priser utifra kommunens satser for dette. Restauranten mottar ingen bidrag fra det offentlige. Likevel holdes prisen for en varm lunsj på rundt 28 kroner.

I midten av mars startet vi vår Nasjonale kampanje "Uten mat og drikke – duger helten ikke". Kampanjen er en todelt underskriftskampanje. Landet ordførere utfordres til å undertegne et opprop.

I tillegg samler vi landet over underskrifter fra befolkningen. Kampanjen skal avsluttes i september og vi planlegger overrekkelse av alle underskrifter til regjeringen i midten av oktober.

Vi utfordrer nå de politiske partiene til å undertegne oppropet. Vi håper at en sentral politiker sammen med partileder vil undertegne oppropet.

Oppropets ordlyd er:

"UTEN MAT OG DRIKKE DUGER HELTEN IKKE

Det er stort fokus på riktig kosthold og ernæring som et forebyggende helsetiltak. Dagens barn og unge trenger økt kunnskap om kosthold og ernæring. I tillegg trenger de god og næringsrik mat i løpet av skoledagen. For å sikre dette til alle ønsker vi at det utredes betydningen av at skolen tilbyr skolelunsj.

Vi ønsker forsøksordninger med finansiering fra staten for å se hvilke resultater dette kan gi både helsemessig med også med tanke på arbeidsforhold og kunnskapsøkning blant elevene.

Uten mat og drikke duger selv ikke helten. Vi ber regjeringen om å sette i gang. Barn og unge er verd dette!"

Vi håper derfor at du kan tenke deg å gjøre dette sammen med en sentral politiker til fra ditt parti. Tidspunkt må bli når det passer for dere. Avtale om underskriving gjøres direkte med undertegnede enten via e-post: elisabeth@kvinnerogfamilie.no eller via mobil: 913 28 164. Vi har eget dokument for denne underskrivingen, så derfor må dette nesten skje i Oslo.

Vi ber om en rask tilbakemelding på om partiets leder kan tenke seg å undertegne oppropet eller ei.

Med vennlig hilsen
Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal
Forbundsleder

Statsråd Trond Giske - Nærings- og handelsdepartementet / Telenor Norge AS / Statsråd Marit Arnstad Samferdselsdepartementet

Oslo 7. august 2013

Nedleggelse av fasttelefonnettet – sviktende mobildekning

Norges Kvinne- og familieforbund er kjent med og har tidligere tatt opp situasjonen rundt at Telenor legger ned fasttelefonnettet og skal erstatte det med mobilnett. Vi tok opp saken både med Telenor og med departementet i juni 2012. Vårt håp var at man ikke gjennomførte dette uten at alle hadde mobildekning, og at omleggingen var bedre forankret med tanke på sikkerhet.

Vi har senere registrert at også Direktoratet for sikkerhet og beredskap i sommer har uttrykt sin bekymring med samme begrunnelser som vi hadde i juni 2012.

Vi er videre kjent med at Modalen kommune er blant de første der omleggingen skjer og at dette skjer fra 1. september 2013. Vi er også kjent med at denne kommunen har sviktende mobildekning. Allerede nå i sommer har mobilnettet vært ute av drift i Modalen, som er første kommune som skal være uten fasttelefon. Vi tenker med skrekk på hva som kan skje rundt omkring i landet når denne nedleggelsen skjer.

Vi ser meget alvorlig på situasjonen, og Norges Kvinne- og familieforbund ber nå departementet om å ta statlige grep for å stanse dette nå før det er for sent.

Telekommunikasjon handler om hverdagsberedskap som sikrer oss alle mulighet for å kommunisere og tilkalle hjelp dersom situasjoner oppstår. Vi har gjennom hele våren og sommeren opplevd situasjoner med flom, ras, stengte veier, bygder uten tilgjengelighet som følge av vær. Vår appell til regjeringen er:

“Vend om i tide – det er ingen skam å snu”. Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at likelydende henvendelse er sendt samferdselsministeren.

Med vennlig hilsen
Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal - *Forbundsleder*

Kunnskapsdepartementet
Statsrådens kontor
Helse- og omsorgsdepartementet
Statsrådens kontor

Oslo 29. august 2013

Overrekkelse av underskriftskampanje – Skolemåltid
Norges Kvinne- og familieforbund har hatt en Nasjonal kampanje med tittelen «Uten mat og drikke – duger

helten ikke». Kampanjen har vært en underskriftskampanje der vi har samlet underskrifter fra befolkningen og i tillegg underskrifter fra ordførere. Underskrifter har vært samlet ved stands, etc samt elektronisk. Budskapet som det undertegnes på er som følger:

«UTEN MAT OG DRIKKE DUGER HELTEN IKKE

Det er stort fokus på riktig kosthold og ernæring som et forebyggende helsetiltak. Dagens barn og unge trenger økt kunnskap om kosthold og ernæring. I tillegg trenger de god og næringsrik mat i løpet av skoledagen. For å sikre dette til alle ønsker vi at det utredes betydningen av at skolen tilbyr skolelunsj. Vi ønsker forsøksordninger med finansiering fra staten for å se hvilke resultater dette kan gi både helsemessig med også med tanke på arbeidsforhold og kunnskapsøkning blant elevene. Uten mat og drikke duger selv ikke helten. Vi ber regjeringen om å sette i gang. Barn og unge er verd dette!»

Oppslutningen om kampanjen har vært god. Antall underskrifter er ikke klart ennå – men vi har passert 1 000 skrifter. I tillegg har kampanjen og skolemåltid vært omtalt både i riksdekkende og lokale medier.

Vi vil avslutte kampanjen i slutten av september. Vi håper at helse- og omsorgsministeren vil ta imot underskriftene sammen med kunnskapsministeren på vegne av regjeringen. Vi vil kunne gjøre dette fra midten av oktober.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at likegyldende henvendelse er sendt kunnskapsministerens kontor.

Avtale om overrekkelse kan gjøre med undertegnede.

Dersom det er spørsmål eller uklarheter i forbindelse med dette, så ta gjerne direkte kontakt med meg.

Med vennlig hilsen
Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal
forbundsleder

Kommunal- og regionalminister
Liv Signe Navarsete

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen
Vest-Agder fylkeskommune
Hovedutvalget for kultur og undervisning

Vest-Agder fylkeskommune
Hovedutvalget for samferdsel, areal og miljø
Oslo 3. september 2013

Reisevei for elever i videregående skole

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) har tidligere tatt opp forhold rundt avstander o, reise og bolig for elever i videregående skole. Saken er igjen aktuell. K&F er gjennom media kjent med situasjonen for elever i videregående skole fra Lista og Flekkefjord. De har en reisevei på 4 timer til/fra skolen. Total arbeidsdag for enkelte av elevene blir da 11,5 timer. Det er bygget en ny vei som ville medført at turen ville ta 40 minutter.

Agder Kollektivtrafikk, som er selskapet som har ansvar for skoleskyssen, har ikke lagt om ruten. Det er søkt fylkeskommunen om en tilleggsbevilgning for å dekke merkostnadene – denne er ennå ikke behandlet.

Vi finner det utrolig og ganske hårreisende at det ikke før skolestart er gjort noe for å redusere reiseveien for denne gruppen. Det å bygge en vei tar tid, og den tiden dette har tatt burde være tilstrekkelig til å få på plass en bussrute som kunne redusere reiseveien med flere timer daglig. I det minste burde søknaden ha vært behandlet. Vi kjenner til at elever slutter og velger andre utdanninger, for reiseveien blir for slitsomt.

Selvsagt er det slik at man ikke vet eksakt hvor mange elever det kan dreie seg om fra år til år, men kanskje kunne ruten for elevene også benyttes av lokalbefolkningen ellers til/fra ordinært lønnsarbeid for eksempel

Nå er dette bare et eksempel. Vi kan nevne eksempler på situasjoner i Sogn og Fjordane der videregående skoler legges ned og flyttes til større tettsteder. Bussruter opprettes ikke eller avstand blir for står. Dette gjør at elevene, fra 16-års alder må bo på hybel. Flere av disse stedene meldes det om at mulighetene for å skaffe hybel er vanskelig.

Vi har forståelse for at transportselskap må drive innenfor forsvarlige økonomiske rammer. Men når man har et særskilt delegert ansvar for skoleskyss, bør det være mulig å sørge for at løsningene er best mulig for elevene.

En arbeidsdag på 11,5 timer er adskillig lenger enn arbeidsmiljølovens bestemmelser regulerer for voksne i lønnet arbeidsliv. Videre så tar det krefter, og når skulle det bli tid til lekser som også er en del av skoledagen. Elever i videregående skole har også behov for fysisk aktivitet, sosial kontakt m-m Med slik lang skolehverdag sier det seg selv at dette blir umulig for de fleste.

Vi ønsker at flest mulig av dagens unge skal skaffe seg best mulig utdanning og kompetanse. Skal vi få dette til betyr selvsagt kunnskap hos lærere mye. En arbeidsdag på 11,5 timer kan medføre at dette ikke blir en realitet. Det tragiske i denne saken er at det først er når media skriver om forholdene at det kalles inn til møter og at noe skal skje.

Vi har tilskrevet fylkeskommunen i Vest-Agder om saken i dag og har også bedt transportselskapet bidra til at saken løses. For veien er jo der. Det mangler bare å sette opp en bussrute.

Når vi nå skriver til statsråden om saken, så er det av to grunner:

* Saken i Vest-Agder bør løses. Vi hadde ønsket oss litt statlig press her.

* Vi tror ikke denne situasjonen i Vest-Agder er enestående. Vi ber derfor om at det kommer retningslinjer som sier noe om reisevei for skoleelever. Videre at reisevei ansees som en del av elevens arbeidsmiljø og således lovreguleres.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at tilsvarende henvendelse er sendt kunnskapsministeren.

Vi er selvsagt fullt klar over det meget nært forestående valget, men håper statsråden likevel kan

sette i verk noe, slik at denne type saker løses. Barn og unge er fremtiden – de er verd å satse på.

Med vennlig hilsen
Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal
Forbundsleder

**Høyres, Venstres, FrPs og KrFs
forhandlingsutvalg**
Oslo 16. september 2013

Innspill viktige saker

Vi vil først få gratulere med det gode valgresultatet. Vi gleder oss til samarbeid i tiden fremover. Vi er klar over at det er mange brikker som skal på plass og sikkert mange som har saker de vil ha med. Også vi i vårt forbund har noen saker vi synes er svært viktig og som vi vil henlede oppmerksomheten på.

Kommunene

Økonomi.

K&F er bekymret for den økonomiske situasjonen i kommunene. De senere år har det vært mange nye oppgaver for kommunene. Økonomisk dekning for de nye oppgavene har nødvendigvis ikke alltid fulgt med oppgaven. Slik vi ser det sliter flere kommuner med å få løst sine oppgaver på en god måte. Vi kjenner til Høyres mål om å slå sammen kommuner og dette vil sikkert gi innsparinger. Men inntil det skjer, mener vi at kommuneøkonomien snarest må styrkes. Eventuelt kan enkelte av oppgavene få øremerkede tilskudd. I så fall kunne vi tenke oss dette for kritesenterdrift og for omsorgslønn/pleiepenger.

Kritesenter. Flere kommuner samarbeider om kritesenterdriften. Men etter at tilskudd til dette ble lagt innunder rammetilskuddet, så ser vi at kommuner sliter med kostnadene til dette.

Omsorgslønn. I mange år har dette timetall vært satt svært lavt for å kunne innvilge noe omsorgslønn. Mange familier sliter og har fulldøgns omsorg for sin pleietrengende. Den jobben de utfører sparer kommunene for enorme summer. Det må derfor utbetales omsorgslønn på et anstendig nivå.

Vi er av den oppfatning at Staten bør overta ansvaret for omsorgslønn. Men ser at dette vanskelig kan skje umiddelbart. Derfor vil vi at tilskudd til omsorgslønn skal øremerkes i overføringene til kommunene. Når Staten overtar mener vi at ordningen må oppgraderes og forbedres. Den må legges inn i trygdesystemet, og det må lages Nasjonale standarder for tildeling av antall timer og avlønning, etter vanlig regulativ. Omsorgslønn skal gi ordinære pensjons- og sykelønnsrettigheter, og må gi rett til feriepenger.

Skole og utdanning. Vi ser en stadig økende trend med at skoler legges ned og at elever busset til større sentrale skoler. Vi finner dette uheldig, både med tanke på skolen som en viktig faktor i nærmiljøet men også med tanke på hvor lang arbeidsdag barn og unge skal ha. Skal vi ha bosetting i distriktene, så er skoletilbud en av flere viktige faktorer.

Usikkerhet om skolen skal bestå, lang reisevei og kan-

skje situasjonen der søsken ikke kommer på samme skole, kan gi utrygghet. Dette kan svekke lærelysten, er uheldig for den fysiske helsen og stjeler tid fra andre aktiviteter. Vi mener derfor at alle barn skal ha et likeverdig skoletilbud i sitt nærmiljø.

K&F mener også at antall elever i den enkelte klasse har betydning for læring. Vi er av den oppfatning at det maksimale elevtallet per enhet på både barne- og ungdomstrinnet reduseres til 20 for å styrke læringsmulighetene. Når det gjelder timer og undervisning mener vi at praktisk og teoretisk kunnskap må vektlegges i skolen. Videre mener vi det er viktig at antall kroppsøvingstimer økes. Dette i og med at fysisk aktivitet er viktig forebyggende helsetiltak.

Dagens barn og unge tilbringer adskillig lenger tid i skolen enn tidligere. Da må dette hensynstas også med tanke på undervisningen. Videre mener vi det er viktig at mat og helsefag må ha et timetall og bevilgninger som gjør at måltider tilberedt av varierte og skikkelige råvarer, kan spises i undervisningstiden. Hva man spiser er også forebyggende helse. I dagens samfunn er foreldre i arbeid, og alt kan ikke løses hjemme i sene kveldstimer.

K&F har notert seg at Forbrukerrådet har gått ut med anbefalinger om lovfesting av arealnormer og antall barn i SFO. Dette er et tiltak og normer som vi støtter fullt ut.

Helse

Svangerskap og fødsel

Kvinner gir liv til kommende generasjoner. De bør ha de aller beste forhold for sin samfunnsnyttige oppgave. Tilbudet til gravide og fødende kvinner er likevel kritikverdige mange steder i landet, og det utdannes for få jordmødre. Mange kommuner ansetter jordmødre i for små stillingsbrøker.

I distrikter med store avstander er det viktig å opprettholde lokale fødeavdelinger og fødestuer. På grunn av nedlagte eller midlertidig stengte fødeavdelinger påføres fødende ekstra påkjenninger og utrygghet spesielt på grunn av lange avstander. Det å ligge fastspenn på bære med veer et par timer og med partner på hjul bak, er ingen god situasjon. Veier og værforhold gjør situasjonen vanskelig med tanke på fremkommelighet. Alene i en by langt unna hjemstedet som førstegangsfødende innlosjert på sykehotell er heller ikke noen god situasjon. Heller ikke å bli sendt til hjemstedet med offentlig kommunikasjon(fly) alene med den nyfødte alene er greit. K&F mener derfor at lokale fødestuer/fødeavdelinger må opprettholdes. Medisinsk kompetanse kan ambulere ved disse. Barselkvinner og deres nyfødte trenger tid og omsorg, noe som er vel verdt en investering.

Sykdom

Annet hvert år innkalles kvinner opp til fylte 70 år til mammografiundersøkelser. Kvinner i dag lever lenger enn tidligere og er sprekere enn tidligere. Retten til å få mulighet til å forebygge alvorlig sykdom bør også gjelde for kvinner etter fylte 70 år. Tilbud om underlivsundersøkelse og mammografi bør derfor gis til kvinner fra 40 år og oppover. I dagens helsepolitiske strategi legges det stor vekt på forebyggende arbeid. Ordningen med

egenandeler og muligheter for frikort er viktige bidrag for å sikre at folk oppsøker lege. For å sikre at alle har samme mulighet til forebyggende helsetiltak/undersøkelser, bør alle få rett til å få refusjon for egenandeler også for dette.

Skolemåltid – et forebyggende helsetiltak

Det er en kjensgjerning at kosthold og helse er nært knyttet sammen. Samfunnet har vært i stadig utvikling. Det er videre slik, ente vi liker det eller ikke, at de fleste foreldre er i lønnet arbeid. Flere opplever et tidspres. Barn og unges skolehverdag er lenger enn tidligere. Mange har lang reisevei til/fra skolen på grunn av nedleggelse av nærmiljøskoler. Liker vi det ikke, vil det uansett ta tid før dette endres. Da handler det om å tilpasse seg den hverdagen familiene lever under. Men det handler ikke om å frata foreldrene ansvar. Det handler om å gi tilbud om løsninger som sikrer elevene et næringsriktig og sunt måltid i løpet av hverdagen. Vi sier ikke at dette skal være gratis. Matpakken hjemmefra koster den også. Så foreldrebetaling for dette må aksepteres. Videre må det i starten legges opp som et tilbud, ikke et påbud. Undersøkelser gjort av blant annet Forskningsrådet viser at barn og unge kaster matpakken eller ikke har den med.

I dag er det tilbud om skolemat i ulike varianter flere steder i landet. Vi mener det er på høy tid å foreta en evaluering av dette og se på den effekten skolemåltid kan ha som forebyggende helsetiltak, som integreringstiltak og med tanke på å utjevne sosiale forskjeller og om det har en effekt også på læringsmiljøet.

Familieøkonomi

Barnetrygd. Da barnetrygden ble innført i sin tid, var dette for å kompensere for endringene i skattesystemet. Videre skulle den dekke merutgiftene ved det å ha barn. Ordningen var universell, men man måtte søke om den. Senere ble det innført at alle fikk barnetrygd. Debatten har lenge gått rundt dette å behovsprøve ordningen. K&F støtter ikke et slikt tiltak. Vi mener barnetrygden fortsatt må være universell og videre at den må oppjusteres/indeksreguleres for å være i takt med prisutviklingen.

Kontantstøtte. I 1998 ble kontantstøtten innført mye etter initiativ fra vårt forbund. Kontantstøtten er viktig for å gi barnefamilie en økonomisk valgfrihet til å tilbringe mer tid med egne barn. Kontantstøtten har vært endret flere ganger, sist med virkning fra 1.august 2012 og da med tilbakevirkende kraft. Dette medførte at familier som hadde skriftlig vedtak om kontantstøtte frem til barnet fylte tre år, plutselig mistet denne etter at barnet fylte 2 år. For mange ble dette vanskelig i og med at vedtak/informasjon kom etter at søknadsfrist for å søke barnehage for lengst var gått ut. Det er ikke enkelt for en småbarnsfamilie og plutselig miste inntekt på 35 – 70 000 kroner. Svært mange av disse henvendte seg til vårt forbund, etter å ha blitt henvist til oss fra NAV. Vi hadde ingen midler å dele ut og kampen for å sikre denne gruppen førte ikke frem. Det positive med endringen var at beløpet for kontantstøtte økte. Ferske tall viser at da beløpet ble hevet, økte antall kontantstøttemottakere.

Videre viser tall at flere foreldre tar ut lengre foreldrepermisjon. De gir da avkall på lønn. Ikke alle

barnefamilier er i den økonomiske situasjon at de kan gjøre et slikt valg, selv om ønsket er der. K&F vil at ordningen med kontantstøtte skal videreføres og oppgraderes og da i første omgang til barnet fyller 3 år.

Videre må det legges til rette for å kunne velge litt kontantstøtte og litt barnehage. Dagens regelverk vanskeliggjør dette. Vi ser for oss at når barnet har plass i barnehagen regnes hver dag som 20 %, på lik linje med en stilling i arbeidslivet, og kontantstøtten regnes ut fra dette.

Foreldrepermisjon og foreldrepenger

Far tjener opp foreldrepenger på samme måte som mor, men hans rett til uttak av fedrekvoten er knyttet til at mor har opparbeidet seg rettigheter gjennom Trygdeloven. K&F mener at far må få rett til selvstendig opptjening og uttak av foreldrepenger ut fra egen inntekt og tilknytning til arbeidslivet. K&F mener at fedrepermisjon både er viktig for barn og en sentral faktor i arbeidet for likestilling mellom kjønnene.

Noen fedre, f.eks. selvstendig næringsdrivende, har problemer med å ta ut sin rettmessige permisjon. Noen føler at de blir påtvunget å ta ut sine uker i hjemmet, og noen arbeidsgivere er fortsatt lite positive til dette fraværet.

Vi mener derfor at dersom far ikke kan ta ut sin del av foreldrepermisjon på grunn av arbeids/yrkessituasjon, må mor få bruke den. Fordeling av foreldrepermisjon utover lovfestet minstekrav, skal avgjøre av foreldrene.

Pensjon

Alle skal ha pensjon etter egen inntekt, og må derfor tidlig vise interesse for og ta ansvar for egen pensjon. Familien må ta et aktivt valg hvordan dette skal gjøres, om begge parter ikke har inntektsgivende arbeid. Dersom familien velger at en av foreldrene skal ta omsorgsoppgaver for barn eller andre familiemedlemmer, bør begge opptjente pensjonspoeng likedeles i denne perioden.

K&F mener at ektefellers samlede inntekter før beregning av skatt, trygd og pensjon skal likedeles i perioder der den ene parten er ute av arbeidslivet på grunn av omsorgsoppgaver. Opptjente pensjonsrettigheter skal være en del av ekteparets fellesbo og deles mellom ektefellene ved eventuell skilsmisse.

Minstepensjonsnivået skal være så høyt at det er til å leve av, minimum 3 G.

Sluttord

Vi er klar over at noen av våre forslag kan kreve større omlegginger. Vi vil likevel komme med disse nå, slik at de kan vurderes. Om de ikke kan tas med nå, så ber vi om at de vurderes ved fremleggelse av revidert statsbudsjett for 2014.

Skulle det være behov for mer informasjon eller utdypninger, så ta gjerne kontakt med oss.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

forbundsleder

Tunellsikkerhet

I disse dager er sikkerhet i tunneller et brennbart tema. Først hadde vi en stor brann i Gudvangatunellen. Der sviktet sikkerheten mht. varsling og kommunikasjonssystem, men redningsmannskapet sviktet ikke, så brannen forårsaket færre døde og skadete, og ble ikke så alvorlig som den kunne ha blitt.

Etter ulykken har det blitt sterkt fokus på undersøkelser, forbedringer, evt. stengninger av tunneller og kontroller av utenlandske kjøretøyer.

Så viser det seg - ved neste tunellbrann - at norsk tungtransport også forårsaker tunellbrann! Eierne av kjøretøyene og sjåførene må skjerpe kontrollen av bilene, og det vil nok bli gjort.

Vi kan gjøre lite med dette, men *vi kan sette oss inn i hvordan hver og en av oss kan ferdes tryggere i en tunell, hva vi bør gjøre for medpassasjerene og andre trafikanter og oss selv hvis en ulykke skjer.* Derfor sender vi i Kvinne- og familieforbundets Beredskapsutvalg deg / dere en skannet utgave av brosjyren som Staten Vegvesen ga ut for noen år siden. Vi skal be Statens Vegvesen om å oppjustere brosjyren, legge den ut på nettet og dele den ut til flest mulig. Les den, skriv den ut og ha den i bilen, og informere andre om innholdet, så er du bedre forberedt hvis noe skjer i en tunell. Vi håper det ikke skjer, men bedre føre var-----

Hilsen K&F's Beredskapsutvalg

Statsråd Solveig Horne, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Oslo 17. oktober 2013

Innspill forslag statsbudsjett 2014

Vi vil først få lov til å gratulere med utnevning til statsråd. Vi har notert oss regjeringens mål om å sikre familiene en større valgfrihet. Dette ser vi som meget positivt og vi håper på et godt samarbeid for å få til nettopp slike løsninger.

Vi er klar over at tiden er kort før dere som ny regjering skal legge frem et forslag til statsbudsjett. Vi vil likevel komme med noen forslag og håper at de tas med. Det er selvsagt mange saker vi gjerne skulle tatt opp. Vi har på grunn av den korte tiden valgt å ha fokus på saker vi mener må endres i forhold til det budsjettforslag regjeringen Stoltenberg nettopp har lagt frem.

Foreldrepermisjon

Vi har registrert at den regjeringen du er en del av sier de vil korte ned fedrepermisjonen. I den forbindelse ber vi om at dersom dette skjer, så må de ukene som man kutter fra fedrene ikke fjernes, men legges til en del av foreldrepermisjonen der familien kan velge hvorvidt det er mor eller far som skal benytte den. På den måten reduseres ikke den samlede foreldrepermisjonen, men familien gis en valgfrihet.

Forslag:

Fjerning av et par uker av fedrepermisjonen tillegges foreldrepermisjonens del der foreldrene kan velge hvem som skal benytte den.

Barnetrygd

Barnetrygden ble i sin tid innført for å kompensere for merutgiftene med å ha barn. Barnetrygden ble kraftig justert for ca. 40 år siden. Dette skjedde i forbindelse med en større omlegging av skattesystemet. Dette for å sikre kompensasjonen for merutgiftene.

I en årrekke nå har satsene for barnetrygd vært mer eller mindre uendret. Dette har medført at barnetrygden ikke en gang har holdt følge med prisutviklingen. For mange familier er barnetrygden et viktig tilskudd.

Forslag:

Barnetrygden for 2014 økes med 5 % i forhold til 2013.

Skatteklasse 2

I den nylig fremlagte forslag til statsbudsjett for 2014 foreslås det å fjerne skatteklasse 2. Dette rammer 141 000 familier ifølge budsjettforslaget. Hensikten med endringen skal være å likestille samboerpar og ektepar. Videre å på denne måten få kvinner som enten arbeider deltid eller som ikke er tilknyttet arbeidslivet å bidra via lønnsarbeid. I særlig grad fremheves dette som et tiltak overfor innvandrerkvinner. Norges Kvinne- og familieforbund er sterkt imot dette. Vi mener at skatteklasse 2 er viktig for de familiene som omfattes av ordningen. Skulle man ønske å sidestille samboerpar og ektepar, må dette kunne gjøres ved at også samboerpar innlemmes i ordningen med skatteklasse 2.

Når det gjelder integrering av innvandrerkvinner i arbeidslivet er vi av den oppfatning at fjerning av skatteklasse 2 neppe vil gi den ønskede virkning. Allerede i dag er det en kjent sak at denne gruppen sliter med å få jobb i dagens arbeidsmarked. Så her må andre tiltak til. Dersom vi har regnet rett vil dette med innvandrerkvinner dreie seg om ca. 35 % av de familiene som ville bli berørt av endringen. Altså skal 65 % «straffes» for at en mindre gruppe skal ut i arbeidsliv. Vi tror ikke dette fremmer positive holdninger til inkludering og integrering, snarere tvert imot.

Fjerning av skatteklasse 2 vil også ramme noen eldre ektepar. Disse var yrkesaktive i en tid der det ikke i samme grad som i dag var vanlig at begge ektefeller var i arbeid på full tid. Det synes svært urimelig at denne gruppen skal rammes.

Forslaget er også i forslaget som nylig ble lagt frem begrunnet med at man ønsker en mer individbasert skattelegging. Dersom den tanken skal følges, så bør vel også samme tankegang gjelde for utbetaling av f.eks. uførepensjon. For i dag er det slik at ektefelle mottar 85 % av G. Enslige mottar som grunnlag 1 G.

Forslag:

Skatteklasse 2 opprettholdes som i dag.

Kontantstøtte

I det fremlagte forslaget er det ikke foreslått noen økning i satsene for kontantstøtte. Dette betyr i realiteten en reduksjon i satsene.

Norges Kvinne- og familieforbund arbeidet i svært mange år for innføringen av kontantstøtte. Det var også vårt forbund som fant frem til en modell som dannet grunnlaget for dagens ordning. Vi har videre protestert kraftig da ordningen ble nedgradert og det att-

påtil med tilbakevirkende kraft. Det medførte at mange barnefamilier hadde et inntektstap på mellom 30 – 70 000 kroner. Meldingen om endringen kom også såpass sent at søknadsfrister for barnehageplass var utløpt. Mange familier kom i en fortvilet situasjon. Flere henvendte seg til vårt forbund med spørsmål om hjelp. De ble henvist til oss fra blant annet NAV. Vi kunne svært lite gjøre med et stortingsvedtak.

I utgangspunktet ønsker Norges Kvinne- og familieforbund en utvidelse av ordningen. Videre at ordningen med litt barnehage og litt kontantstøtte utvides og justeres. Dette vil gi barnefamiliene en større valgfrihet.

Forslag:

Kontantstøtteordningen utvides til også å omfatte toåringer. Satsene for kontantstøtte økes med 5 %. Når barnet har plass i barnehage regnes hver dag som 20 % på lik linje med en stilling i arbeidslivet, og kontantstøtten regnes ut fra dette.

Barnehager

Norges Kvinne- og familieforbund er glad for forslaget om to årlige opptak til barnehagene. Dette bidrar etter vårt syn til mer fleksibilitet og valgfrihet for familiene.

Vi er også opptatt av tilbudet om åpne barnehager. Dette tilbudet bidrar til å dekke behov for sosial kontakt for barn og foreldre. Det kan være en fin og myk overgang fra hjemmeomsorg og til ordinær barnehage. Vi tror også at tilbudet om åpen barnehage kan være et viktig integreringstiltak.

Situasjonen er at åpne barnehager mottar lite om ingen støtte til sin virksomhet. Skal tilbudet bli det gode tiltak det var ment som så må det gis støtte til denne virksomheten.

Forslag:

Det gis tilskudd til åpne barnehager

Helsestasjoner og skolehelsetjenesten

I den nylig fremlagte forslaget er dette tiltak som foreslås styrket. Norges Kvinne- og familieforbund har lenge foreslått dette og vi hilser således forslaget hjertelig velkommen. Vi er bekymret for at økningen i rammetilskudd til kommunene ikke vil kunne dekke dette.

Forebyggende helsearbeid og god veiledning til foreldre er svært viktig. Så selv om vi i utgangspunktet ikke er tilhengere av øremerkede tilskudd, så kan vi tenke oss at dette i dette tilfellet kan være en sekundær løsning for å sikre styrkingen av tilbudet.

Forslag:

Rammetilskuddet til kommunene økes slik at det sikrer økt satsning på helsestasjonstilbudet og skolehelsetjenesten i tråd med regjeringen Stoltenbergs forslag. Sekundært kan det lages øremerkede tilskudd til dette.

Gravferdsstøtte

Satsene for gravferdsstøtte slik de i dag er, dekker ikke faktiske utgifter. Våre undersøkelser i 2012 viste at en enkel gravferd koster rundt 30 000 kroner. Vi har konstatert at satsene mer eller mindre har stått uendret de senere år. Vi mener at dette må endres.

Forslag:

Gravferdsstøtten settes til 25 000 kroner

Sluttord

Vi antar at enkelte av våre forslag omfatter flere departements ansvar. Vi velger derfor å sende våre forslag til de departement vi mener er aktuelle i tillegg til Finansdepartementet.

Skulle det være behov for ytterligere informasjon eller utdypninger, så bidrar vi gjerne med dette så langt vi makter. Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

*Kopi: Statsråd Siv Jensen, Finansdepartementet
Statsråd Robert Eriksson, Arbeidsdepartementet
Statsråd Torbjørn Røe Isaksen, Kunnskapsdepartementet
Statsråd Bent Høie, Helse- og omsorgsdepartementet*

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep - 0030 OSLO

24. oktober

Omsorgslønn – uverdige forhold – hastetiltak er nødvendig

Norges Kvinne- og familieforbund(K&F) er via media igjen kjent med uverdige forhold i forbindelse med søknader om omsorgslønn.

Vårt forbund bidro i sin tid til at omsorgslønn ble innført som en ordning og vi har siden den gang fulgt opp saken ved ulike mellomrom.

Vi har tidligere tatt opp spørsmålet om omsorgslønn og vi har tidligere også bedt om at dette vurderes i forbindelse med arbeid med de ulike statsbudsjett. Likevel synes det som lite skjer.

Når media igjen bringer opp en historie om hvordan ordningen praktiseres, reagerer vi. For nå må dette gjøres mer med og etter vårt syn haster det. Vi vedlegger en skannet utgave av artikkelen som igjen får oss til å reagere.

Vi ber ikke om at departementet skal gripe inn og løse den konkrete saken. Vi ber derimot departementet om at det vedtas noen hastetiltak samt noen tiltak på lang sikt.

K&F mener at privat hjemmebasert omsorg for institusjonstrengende familiemedlemmer fortsatt vil være et viktig tillegg til offentlig hjemmebasert omsorg og institusjonsomsorg.

Dette må imidlertid bygge på et frivillig ønske fra familiens side. Pass og stell i eget hjem anses av mange som den beste løsningen og den innebærer dessuten en innsparing på de offentlige budsjetter.

En stor del av den tunge pleien i hjemmene er helt avhengig av innsatsen til nære pårørende, og det er oftest kvinner som trer ut av lønnet arbeid for å ivareta omsorgsarbeidet.

Da omsorgslønnen ble vedtatt av Stortinget, var meningen å kompensere for noe av dette inntektstapet.

Med bakgrunn i utallige historier om manglende kommunal økonomisk mulighet til å bevilge omsorgslønn og de store forskjeller som er fra komune til kommune vil K&F nå at omsorgslønn skal finansieres av statlige midler, legges inn i trygdesystemet og gi rettigheter som

arbeidstaker.

Hastetiltak:

Situasjonen er etter vårt syn såpass uverdige flere steder at vi mener tiden er inne for at vedtatt lov om omsorgslønn følges opp av kommunene og må øremerkes i de kommunale budsjettene. Videre at kommunene gis statlige øremerkede tilskudd til dette inntil videre og da allerede fra 2014.

Som videre tiltak foreslår vi at:

- Staten overtar ansvaret for omsorgslønnen, og oppgraderer og forbedrer den. Den må legges inn i trygdesystemet, og det må lages Nasjonale standarder for tildeling av antall timer og avlønning, etter vanlig regulativ. Omsorgslønn skal gi ordinære pensjons- og sykelønnsrettigheter, og må gi rett til feriepenger.
- Det gjennomføres en kartlegging av forholdene i kommunene rundt om sorgslønn. På bakgrunn av funn i denne kartleggingen utarbeides det nye retningslinjer for omsorgslønnen.

Vi er klar over at regjeringen nettopp har overtatt og dermed ikke har ansvar for dagens situasjon. Vi bringer likevel saken opp som hastesak i håp om at det raskt kan komme noen midlertidige tiltak som kan bedre situasjonen noe på kort sikt. I tillegg håper vi at regjeringen vil sette i gang ett større arbeid som vil føre til like forhold uavhengig av kommune samt verdige forhold for alle. Norges Kvinne- og familieforbund bidrar gjerne i arbeidet med bedring av omsorgslønnsordningen om det er ønskelig og deltar gjerne i møter om situasjonen.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

Statsråd Solveig Horne, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
postmottak@blldep.no

Oslo 25. oktober 2013

Forespørsel om møte om kontantstøtteordningen

Norges Kvinne- og familieforbund er svært opptatt av kontantstøtteordningen. Det var i sin tid vårt forbund som kom med forslag om hvordan ordningen kunne etableres. På bakgrunn av vårt forslag, ble ordningen vedtatt omtrent identisk med vårt forslag.

Vi har opp gjennom årene sett de angrep og endringer ordningen har vært utsatt for. Videre registrerer vi økende motargumentasjon rundt ordningen. En del av disse argumentene er situasjoner som er oppstått lenge etter at ordningen ble innført. Vi er av den oppfatning at en del av disse problemene kan løses på andre måter.

Vi har merket oss regjeringens positive holdning til kontantstøtten og signaler om å utvide ordningen til også å omfatte toåringer. Dette er vi meget glade over. Men vi har også et par andre punkter vi kunne tenkt oss

ble vurdert når man skal foreta endringer. I den forbindelse ber vi derfor om et møte der vi kan diskutere dette nærmere.

Vi er klar over at det er travle tider og mye som skal skje på kort tid i og med ny regjering. Vi håper likevel det vil være mulig å få til et møte. Møte kan avtales direkte med undertegnede og da gjerne via min mobil 913 28 164.

Vi håper på et positivt svar og ser frem til å høre nærmere om saken.

Med vennlig hilsen
Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal
forbundsleder

Delegasjonen etter at K&Fs resolusjon ble vedtatt.

Forbundsleder holder hovedinnlegg for K&Fs resolusjon om kvinner, sikkerhet og vold. Resolusjonen fikk enstemmig gjennomslag på ACWWs verdenskonferanse i Chennai, India.

15. januar 2013

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet - Høring – endringer i organiseringen av Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) viser til høringssnotat og høringsbrev.

K&F støtter forslaget om å bedre saksbehandlingsskapasiteten ved å lage to likestilte nemnder (pkt. 3.1.1), der nemndleder og nestleder har ansvar for hver sin nemnd. For å få en passende størrelse på nemndene, støtter vi også at tallet på medlemmer og varamedlemmer økes som foreslått, pkt. 3.1.2.

Pkt. 3.2.1 Dagens hovedregel er at saker skal behandles muntlig, dvs. at partene kan stille i nemndbehandlingen. Ved avvisning eller henleggelse kan behandling alt behandles skriftlig, og forslaget går ut på at "når saken er så godt opplyst at muntlig forhandling må anses åpenbart unødvendig", skal den også behandles skriftlig.

K&F mener at dette kan virke negativt for rettssikkerheten. Likestillingsnemnda skal behandle saker fra alle borgere. Skriftlig presentasjon er ikke like lett for alle, og det gir en trygghetsfølelse dersom parten vet at man kan få presentere saken med egne ord og argumenter under behandlingen.

3.2.2. K&F støtter forslaget om at saker av prinsipiell karakter skal behandles i en "stornemnd", med både leder og nestleder til stede.

Med hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal
Forbundsleder

Eldbjørg Gunnarson (sign)
sentralstyremedlem

15. januar 2013

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet - Høringssvar – NOU 2012-15: Politikk for likestilling

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) viser til høringsbrev, og vil gjerne gi innspill til det videre arbeidet med utredningen.

K&F har i snart 100 år arbeidet med kvinne- og likestillingspolitikk, og legger stor vekt på å støtte familien og utvikle et godt samfunn med plass til alle fra vugge til grav.

Norge er formelt et relativt likestilt samfunn, men praksis er ikke alltid tilsvarende. Alle tiltak som kan fremme likestilling både mellom kjønn, personer fra ulike folkegrupper og med ulik arbeidsevne etc. er dermed viktig både på kort sikt og ikke minst i utviklingen av et bedre samfunn for oss alle.

Merknader til de enkelte punkt i høringen:

Kap. 16.2. – Folkestyre.

I 16.2.2. foreslås det lovendring for å sikre kjønnsbalanse i valglistene. K&F støtter forslaget. I 16.2.3. legges det opp

til et motivasjonsarbeid. K&F støtter forslaget om at det ikke bare skal arbeides med kjønnsbalanse, men også med dagens store skjevheter i alder, yrkes- og klassebakgrunn.

K&F støtter ikke utvalgets forslag om opprettelse av et eget Likestillingsdirektorat med regionkontorer (ref. vår uttalelse til NOU 2011:18). Norge har i dag egne organer for likestillingsarbeidet, med kontrollansvar hos departementet og regionalt hos fylkesmannen. Dagens organer kan tilpasses nye tiltak og oppgaver uten at det bygges opp et nytt offentlig organ.

Kap. 16.3. – Valgfrihet.

K&F støtter utvalgets forslag, bortsett fra at et eget direktorat skal stå for planlegging og gjennomføring, se over.

Kap. 16.4. – Fordeling

K&F har i mange år arbeidet med dette området, og setter pris på at det nå foreslås mer rettferdige og enklere regler for opptjening og uttak av foreldrepenger, samt endring av stønadsordningene. Mange av forslagene i dette kapitlet har tidligere vært fremmet overfor det offentlige, og er samlet i K&Fs Prinsippprogram.

K&F viser til tidligere lovvedtak om fars permisjonsrettigheter. Det har vist seg nødvendig for å få gjennomført fars mulighet til å ta permisjon, og er en sentral faktor i arbeidet for likestilling. Når det gjelder tredeling av foreldrepengeperioden ut over lovfestede minstekrav, mener K&F at det ikke bør lovfestes, men at foreldrene skal kunne avgjøre dette selv. Det er også viktig at dersom far ikke kan ta ut hele sin foreldrepengeperiode pga arbeid-/yrkessituasjon, må mor få bruke den.

K&F støtter også forslaget om at engangsstønaden i sin nåværende form fjernes, og at foreldre uten opptjening får en minstestønad minst tilsvarende 2 G i foreldrepengeperioden. Denne bør utbetales som skattepliktig inntekt. Stønaden bør være pensjonsgivende inntekt for den enkelte. Dette gir en mer rettferdig fordeling av økonomisk støtte for alle foreldre.

Overgangsstønad har inntil nylig vært gitt i 3 år, men er nå innstrammet til 1 år, med forutsetning at enslig mor eller far skal komme inn under jobb/studier eller kvalifiseringstilbud. Praksis viser at ordningen hittil ikke fungerer, og K&F støtter merknaden om at forelderens må få overgangsstønad til tilfredsstillende tilbud er gitt.

K&F støtter forslaget om at det gis omsorgspenger for inntil 10 dager for omsorg for nære pårørende ved sykdom, tilsvarende omsorgspenger ved barns sykdom.

Kap. 16.4. – Sårbarhet

I K&Fs prioriterte oppgaver for denne arbeidsperioden, har vi satt opp "et varmere samfunn", det å vise omsorg, å bry oss. Det omfatter svært mange av de prioriterte oppgaver utvalget har satt opp i dette avsnittet.

Vi ser det som viktig å styrke forebyggende arbeid mot seksuelle krenkelser, og at dette arbeidet starter

i skolen. Lovgrunnlaget er der, og arbeidet må derfor rettes mot holdninger. Grensen mellom mobbing og alvorligere krenkelser er glidende, og arbeidet som alt gjøres mot mobbing må videreføres og utvides. Overgrepsmottak bør lovfestes, og K&F støtter forslaget om at dette bør opprettes som del av den kommunale legevakt. Overgrep er både et medisinsk problem, men også et juridisk m.m. Legevakten har kompetanse på flere områder.

Menneskehandel er et vanskelig og økende problem, og vi støtter forslaget om at det opprettes trygge botilbud for ofre for menneskehandel. I denne sammenheng bør også krisesentre styrkes.

K&F støtter forslaget om at det gis fri rettshjelp i diskrimineringssaker.

Med hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

Eldbjørg Gunnarson (sign)

sentralstyremedlem

Oslo 15. januar 2013

Helse- og omsorgsdepartementet

Høring – endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og implementeringen av pasientrettighetsdirektivet

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) viser til høringsbrevet og vil gjerne komme med våre synspunkter på forslagene. Avslutningsvis vil vi i tillegg komme med punkter som ikke direkte omfattes av høringsnotatet, men som etter vårt syn må tas med.

K&F støtter forslaget om at pasienten skal få raskere vurdering av henvisninger samt at pasienten skal få en skriftlig frist for når behandling eller undersøkelsen kan starte. Vi støtter også forslaget om at spesialisthelsetjenesten skal kontakte HELFO når ikke spesialisthelsetjenesten selv kan angi tidspunkt for når undersøkelse eller behandling kan starte. For en del pasienter har dette å selv skulle finne via HELFO, hvor de kan få nødvendig hjelp vært et problem. Det er derfor bra at det nå foreslås en endring i dette.

Videre finner vi det nødvendig at dersom det gis avslag, så skal dette begrunnes overfor både henvisende lege og pasient. I avslaget må det klart komme frem ankenmuligheter og hvordan dette kan skje.

Vi opplever i dag at vi har et todelt offentlig helsetilbud; de pasientene med en rettighet/garanti for prioritering og de andre pasientene. Dette var et spørsmål som vi tok opp i møte med departementet i april 2012. Vi er naturligvis svært glade for at dette skille nå foreslås opphevet med tanke på rett til nødvendig spesialisthelsetjeneste.

Øvrige forhold

Slik vi nevnte innledningsvis vil vi igjen gjenta et par momenter som vi mener er av avgjørende betydning.

Forholdene i dagens helsevesen med sammenslåing for innsparinger samt og etablere store enheter innenfor spesialisthelsetjenesten medfører situasjoner som kan være uheldige for pasienten. Behovet for

nødvendige antall plasser i spesialisthelsetjenesten synes i slike prosesser å bli redusert. Det gjør at det blir strengere prioriteringer. I slike situasjoner vil pasienten kunne påføres unødvendige komplikasjoner eller forverring av situasjonen. I tillegg vil det kunne medføre økt sykefravær. For spesialisthelsetjenesten vil det også kunne medføre flere akutte innleggelses. Noe som igjen fører til økt belastning for en allerede svært presset situasjon.

I en del tilfeller medfører det lange og ofte belastende transporter av pasienten. Vi kjenner også til flere situasjoner der en pasient med alvorlig sykdom må forholde seg til mange sykehus for behandling av sine sykdommer eller videre utredninger. I dagens situasjon er det også svært liten eller totalt fraværende kommunikasjon mellom de ulike spesialisthelsetjenestene. Pasienten selv, eller nærmeste pårørende blir dermed sittende med en koordinerende jobb som kan være tidkrevende og som medfører en ekstra belastning i en kanskje ellers tung og vanskelig hverdag. Vi mener at det må være en spesialisthelsetjeneste som har hovedansvaret og som også har det koordinerende ansvaret.

K&F er også bekymret for tilbudet til fødende kvinner. Også innenfor denne delen av spesialisthelsetjenesten legges tilbud ned, for å etablere større enheter. En ting er situasjonen med transport, bekymring om stengte veier etc. Noe annet er også det å ligge et par timer fastspent på en bære i ambulanse med veer. Riktignok er det personell med, men det dekker kanskje ikke det behovet den fødende har. Gjennom svangerskapsforberedelsene så er ektefelle/samboer eller annen nærstående en viktig del som støtte og hjelp i forbindelse med fødselen. I de tilfeller der den fødende må transporteres så er denne viktige støttespilleren på hjul i bilen bak. Dersom denne uverdige situasjon skal fortsette, ja da må svangerskapskursene legges helt om. Kvinnene må forberedes på den situasjonen som blir realiteten. For Norges Kvinne- og familieforbund er dette ikke en god løsning. Vi mener fortsatt at sammenslåing til store enheter og med transporter over lengre avstander enten til fødsel eller behandling er meget uheldig. Men når det ikke er vilje til å løse dette, ser vi ingen annen løsning enn at svangerskapskursene legges om.

Videre finner vi at dagens gjennomføring av samhandlingsreformen skjer i et tempo som gjør at målene om kortere frister vanskelig kan overholdes. Det da å true eller ilegge spesialisthelsetjenesten bøter når de bryter fristen vil etter vår mening bare forverre situasjonen. Flere helseforetak sliter under dagens økonomiske rammer, bøter vil bare ytterligere forsterke denne uheldige situasjonen. K&F mener derfor at tempoet må skrues ned. Vi sa dette allerede i januar 2011 både i brev og i møte med departementet og antydnet da at vi fryktet at liv kunne gå tapt. Vi ser i dag, dessverre at vi fikk sørgelig rett.

Med hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

Anne Enger (sign)

sentralstyremedlem

Oslo 28. januar 2013

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Høringsvar – Endringer i folketrygdelovens bestemmelser om foreldrepenger

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) har mottatt ovennevnte høring og har noen kommentarer til forslaget.

Innledningsvis vil vi gi uttrykk for at vi er glade for at det nå foretas noen endringer i denne ordningen. Vårt utgangspunkt er ikke en eventuell reduksjon av arbeidsmengden for NAV, men muligheten å skape en bedre ordning for brukerne av en slik ordning. Vi har samme inntrykk som departementet at enkelte foreldre har gått glipp av permisjonsmuligheter da de ikke har vært klar over reglene og fristen for å kunne søke om utsettelse. Videre finner vi det underlig at ikke mor og far skal ha samme opptjeningsstidsrom og krav. Vi er derfor glad for at dette foreslås endret.

K&F mener at fars rett til uttak av fedrekvoten må ha sammenheng med hans egen tilknytning til arbeidslivet og ikke mors. Vi foreslår at far får rett til selvstendig opptjeningsrett og uttak av foreldrepenger ut fra egen inntekt og tilknytning til arbeidslivet.

K&F mener at foreldrepengenes minstenivå må settes lik minstepensjon for enslige og at den utbetales i terminer som skattepliktig pensjonsgivende inntekt.

Vi hadde gjerne sett at man i denne sammenhengen også så på opptjeningsstid og muligheter for foreldre som studerer. Dagens unge studerer lenger og dermed er det en stor gruppe som går glipp av muligheter til foreldrepenger. Dokumentert studietid bør telle på samme måte som tilknytning til lønnet arbeid. Vi håper departementet vil komme tilbake med forslag om dette.

Dagens nivå på engangsstønaden er for liten og må i så fall heves betraktelig. Etter vårt syn må engangsstønaden ved fødsel settes lik foreldrepengenes minstesats i de tilfeller der mor ikke har tilknytning til arbeidslivet.

K&F mener at fordelingen av foreldrepermisjonen utover lovfestet minstekrav skal avgjøres av foreldrene. Dersom far ikke kan ta ut sin del av foreldrepermisjonen på grunn av arbeids-/yrkessituasjon, må mor få bruke den.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

Sonja Kjørlaug

Nestleder

21. februar 2013

Kunnskapsdepartementet

Høring – Forslag til endringer i barnehageloven (om politiattest og tjenestedata)

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) har mottatt nevnte høring og har i den forbindelse noen kommentarer. Vi vil innledningsvis beklage at det gis så kort frist for å avgi uttalelse.

K&F er en interesseorganisasjon basert på frivillig arbeid. Våre lokallag driver en rekke barnehager rundt i landet. Vi skulle veldig gjerne ha fått inn

synspunkter fra flere av disse. Det lar seg ikke gjøre med bare noen ukers frist for å avgi uttalelse.

Innledningsvis vil vi særlig presisere at dette er viktig for døgnåpne barnehager. Vi hadde gjerne sett at dette var bredere drøftet.

Vi oppfatter forslaget dit hen at man ønsker å skape tryggest mulige forhold for barna i barnehagen. Dette er prisverdig. Politiattest er viktig og gir noe sikkerhet, men selvsagt aldri full trygghet.

Mange av de åpne barnehagene drives av frivillige organisasjoner. Her er det ofte mange ulike som skifter på å være i barnehagen. De vil naturlig komme innunder reglene om "regelmessig opphold i barnehagen". For å være på den sikre siden er K&F av den oppfatning at dette må presiseres bedre.

Vi deler ikke departementets syn om at politiregisterloven § 39 og § 203 ikke skal anmerkes på barneomsorgsattesten. Selv om dette omhandler straffebud som gjelder personer over den seksuelle lavalder er K&F av den oppfatning at det skal tas med på barneomsorgsattesten. Dette fordi det dreier seg om å skape tryggest mulig vilkår og her må hensynet til barna telle mer enn noe annet. Adferd begått mot ungdom gir ikke garanti for at vedkommende ikke vil kunne utføre liknende adferd overfor barn i lavere aldersgrupper. Vi mener derfor dette må omfattes av attesten.

Vi støtter departementets syn om at straffelovens § 233 skal fremgå av barneomsorgsattesten.

K&F mener at skadepotensialet knyttet til seksuelle overgrep mot mindreårige skal telle såpass at det skal av beskyttelseshensyn tas med i barneomsorgsattesten.

Med hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

Eldbjørg Gunnarson (sign)

sentralstyremedlem

Oslo 21. februar 2013

Kvinner Frivillige Beredskap

Høringsuttalelse – forslag til endring i forskrift om momskompensasjon for frivillige organisasjoner
Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) er kjent med at departementet har høring på ovennevnte tema og med frist 4. april. I den forbindelse vil vi gjerne komme med et par synspunkter.

Innledningsvis vil vi gi uttrykk for at vi er tilfredse med at det nå skal gjøres enklere å søke om momskompensasjon. Vi ser at forenklingen i tillegg til at grenser for å søke settes lavere, vil medføre at flere søker momskompensasjon. Dersom ordningen skal gi mening for organisasjonene og bli en kompensasjon er det av avgjørende betydning av det bevilges mer penger til ordningen.

Vi viser til at kompensasjonen for 2011 ga en avkorting på litt over 51 %. Dette betyr at organisasjonene mottok kompensasjon for litt over 48 % av sine reelle momsutgifter. Dette er meget lavt. Kompensasjonsordningen er viktig for de frivillige organisasjonene, og derfor må prosentandelen som kompenseres kraftig opp.

Vi håper våre synspunkter tas med i det videre arbeidet til tross for at vi ikke var oppført som høringsinstans.

Med hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal
Forbundsleder

Anne Enger (sign)
sentralstyremedlem

Svar strategiarbeid videre i KFB

Norges Kvinne- og familieforbund har mottatt brevet fra NBK. Vi beklager at vi ikke overholdt den opprinnelige fristen for svar, men håper likevel våre synspunkter kan komme med.

Vi vil først komme med betraktninger rundt de ulike leddene i KFB. En del av det vi kommer med fungerer i dag slik helt eller delvis. Vi finner likevel at det hører med nå i denne høringen for at man skal kunne se sammenhengen.

Sekretariatet / Administrasjonen / Oppgaver

Som nå:

- Bindeledd mellom organisasjonene, medlemmene og styreleder, AU, samarbeidspartnere som Forsvarsdepartementet og Folk og Forsvar
- Informasjonskontor for alle beredskapsinteresserte
- Skrive prosjektsøknader
- Arrangere seminarer, konferanser og møter
- Referater fra AU, HS og andre møter sendes ut raskt, som vedtatt

Hovedstyret

- møtes minst en gang hvert semester for å ha nødvendig kontakt
- har telefonmøter når det er mulig mht saker
- holder møter med fylkeskontakter og organisasjoner i forbindelse med andre møter for å spare reise- og møtegifter
- berammer alle møter og konferanser / seminarer i god tid for å få med flest mulig deltakere
- har jevnlig kontakt med sin organisasjon på alle planer
- tar opp hva organisasjonene forventer av KFB og
- hva KFB forventer av organisasjonene
- holder møte med eierorganisasjonene minst en gang pr. år

Fylkeskontaktene

- Får perm med informasjon om KFB og oppgaver
- Har møte med HS og administrasjonen to ganger i året
- Skal søke om å delta i fylkets beredskapsråd
- Skal spre informasjon og invitasjoner til paraplyorganisasjonene i sitt fylke
- Arrangerer møter om beredskap, gjerne i

samarbeid med andre fylker

- Søker KFB sentralt om midler til dekking av utgifter i forbindelse med møter

Kommunekontaktene

- Får perm med informasjon om KFB og deres oppgaver
- Har møte med fylkeskontaktene / de andre kommunekontaktene minst en gang pr. år
- Skal søke om å bli medlem av kommunens beredskapsråd
- Skal spre informasjon og invitasjoner til alle beredskapsinteresserte i kommunen
- Sammen med andre kommunekontakter og evt. fylkeskontakter arrangere ett åpent møte i året
- Søker KFB sentralt om midler til dekking av utgifter i forbindelse med møter

Videre har vi følgende innspill på saker og arbeidet:

- I forbindelse med kontaktmøtet med organisasjonen høsten 2011 tok forbundsleder opp dette med saker som KFB bør ha fokus på. Vi opplevde den gangen at våre synspunkter ble godt mottatt, men har vel ikke sett at noe har skjedd med innspillene. Vi har heller ikke selv fulgt dette nevneverdig opp og tar noe av ansvaret for videre oppfølging av dette.
- Beredskap er for mange – og kanskje særlig KFB – en diffus sak. Selv i vårt forbund, der vi nok føler vi informerer mye og også har hatt artikler skrevet av KFB i vårt medlemsblad.
- For folk flest – og det som lettest når ut til herr og fru Hvermannsen er hverdagsberedskap. Dette trenger vi mer fokus på og mer informasjon om. Vi opplever oftere flom, rask og skred som medfører stengte veier. Det bidrar til problemer rundt drikkevann, muligheter for innkjøp av matvarer etc. Det da å være forberedt er viktig. Det er ikke sikkert at "Noen" kommer og hjelper. Vi må lære oss å klare oss selv. Og skjer slike ting blir kanskje strømmen borte. Hva med varme, kommunikasjon, lys etc. Informasjon er nødvendig.
- Matvaresikkerhet/matvarelager er også viktig. Her kan KFB en viktig pådriver i rollen.
- Videre har nok KFBs tillitsvalgte og kontakter ute i organisasjonen behov for annen informasjon også – a la den som tilbys på Linderudseminar og andre konferanser.
- KFB kan bidra til at kommunale beredskapsplaner og fylkeskommunale beredskapsplaner blir innøvd. Planer uten at de er testet har liten funksjon. Mange episoder har vist det opp gjennom årene.
- Vi forsøker som organisasjon å stille både med tillitsvalgte til KFB og med å formidle

informasjonen ut til våre medlemmer. Dette vil vi selvsagt fortsette med. Presse meldinger fra KFB om saker vil vi også for idle ut i vår organisasjon og kunne legge på våre nettsider.

- Fagartikler som berører beredskap vil fort satt være i vårt medlemsblad
- Det vi kunne tenke oss fra KFB er at de i dagsaktuelle beredskapssaker uttaler seg og gir oss som medlemsorganisasjoner både uttalelsen og bakgrunnsinformasjon.
- For oss som medlemsorganisasjon er KFB en paraplyorganisasjon. Den skal for oss epresentere fagkunnskapen innen beredskap og sørge for at vi er informert qog uttale seg utad både til offentligheten og politiske myndigheter på vegne av oss og de andre medlemsorganisasjonen. Selvsagt med informasjon til medlemsorganisasjonen.
- Videre har vi et sterkt ønske om at invitasjon til møter og samlinger kommer mye tidligere. Kanskje kunne det være en mulighet for en årsplan som vi fikk i november året før. Alle medlemsorganisasjonene i KFB har egne aktiviteter og planer. For å forsøke å unngå mye kollisjoner hadde det vært kjekt med tidlig melding om viktige møter og samlinger i KFB.
- Videre så savner vi referater fra hovedstyrets møter til sentralletet i organisasjonen slik at vi lettere kan holde oss informert.
- Vi ønsker en gjennomgang av hvem som gjør hva og hvem som skal/har ansvar for å sende informasjon til hvem – KFB/eller medlemsorganisasjonene.

Mulig at dette egentlig er klart nedfelt, men at flere av oss kanskje ikke lenger har dette helt klart for oss.

Vårt engasjement i KFB

Vårt forbund har lang og solid tradisjon i å engasjere oss i KFBs arbeid. Det tenker vi å videreføre. Vi har de senere år hatt artikler om beredskap i samtlige utgaver av vårt medlemsblad. Det informeres jevnlig på møter og samlinger om KFB og arbeidet.

Mange av våre kretser har egne beredskapskonserter. Sentralt har vi eget beredskapsutvalg som bidrar med tips og innspill til kretser og lag og medlemmene generelt. Mye av dette finnes på våre nettsider.

Vi forsøker som best vi kan bidra med personer som kan fylle verv i KFB og synes i så måte at vi har lykkes ganske bra med dette. Vi har ingen planer om å redusere dette i fremtiden. Men mangelen på tillitsvalgte i perioder i ulike deler av landet til drift av egen organisasjon gjør at det ikke er realistisk å love økt antall i fremtiden. Vi har ingen planer om å ta opp en diskusjon i vårt forhold til KFB fremover da vi ikke planlegger endringer i dette. Når vi har deltatt på møter – kanskje særlig kontaktmøtene –

så har vi registrert at ikke mange av medlemsorganisasjonene er representert. Dette bekymrer oss. Vi håper og tror at dette skyldes at møter kolliderer.

Vi skulle gjerne bidratt økonomisk til drift av KFB, men vår egen økonomiske situasjon tilsier ikke at det lar seg gjøre for tiden.

Vi ser ingen grunn til å gjøre noe med vårt medlemskap i KFB – vi står fortsatt gjerne tilsluttet KFB og gir våre bidrag på dagens nivå så langt vi makter.

Med hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal **Anne-Sophie Bondeson** (sign)
Forbundsleder *Leder K&Fs beredskapsutvalg*

Oslo 20.mai 2013

Stortingets helse- og omsorgskomiteé Stortinget

Kommentarer til Meld. St. 34 Folkehelsemeldingen Norges Kvinne- og familieforbund har gått gjennom ovennevnte melding og har noen synspunkter vi gjerne vil komiteen skal ta med i sitt arbeid.

Innledningsvis må vi bemerke at vi beklager det høye tempo i saksbehandlingen her. Det gir meget korte frister og for frivillige organisasjoner skaper dette ekstra press.

Det er mye vi kunne ha bemerket, men vil ta for oss bare et par punkter som vi mener er sentrale sett fra vårt ståsted.

Generelt mener vi meldingen er svært lite konkret. Den er mer preget av noen gode formuleringer, men dette følges ikke opp av konkrete tiltak. Unntak fra dette er i de tilfeller andre enn myndighetene kan pålegges et ansvar. For oss er dette meget skuffende.

i savner mer konkrete tiltak for å bedre situasjonen i dagens helsevesen. Det vil nødvendigvis ha påvirkning på folks helse.

Vi savner også bred drøfting av spørsmål knyttet til matsmitte. Det er etter vårt syn et offentlig ansvar at den maten som frembys ikke bidrar til uhelse. Vi har de senere år hatt flere eksempler på alvorlig sykdom på grunn av matsmitte.

Vi har en utstrakt import av mat og dette stiller strengere krav til kontroll. Videre så tilbys det i økende grad ferdiglagede produkter. Dette stiller krav til kontroll av innholdet. En slik kontroll kan ikke overlates til produsentene alene.

Vi er enige i at vi alle har et ansvar for å ta vare på egen helse og forebygge sykdom. Vi støtter forslag om fokus på fysisk aktivitet. Vi savner, selv om dette ikke er helseansvar – s er det forebyggende – forslag om mer fysisk aktivitet i skolen.

Videre så er det slik at kosthold har betydning for helse. Igjen savner vi noe om satsning på kunnskap om matlaging. Dette må styrkes i skolen skal man komme videre.

Helseministeren var før meldingen ble lagt frem svært opptatt av tilbud om et skolemåltid. Vi savner dette i meldingen. Var det slik at uttalelser om skolemåltid, bare var valgkamp – vi tror ikke det. Synd det ikke er bedre belyst i meldingen.

Norges Kvinne- og familieforbund foreslår derfor:

- Antall kroppssøvingstimer i alle skoletyper/klassestrinn økes.
- Mat og helsefag må ha et timetall og bevilgninger som gjør at måltider, tilberedt av varierte og skikkelige råvarer, kan spise i undervisningstiden
- For at barn og unge skal få mest mulig ut av utdanningen, og bedre helse må det innføres skolemåltid, helst varm, ved alle skoler.
- Vi savner også mer konkret om helsetilbudet. I særlig grad savner vi noe om fødetilbudet. Vi er klar over at det er vedtatt at det skal satses på større sentrale enheter. Men med situasjonen som er i dag, så går det faktisk an å endre vedtak. Behandlingen av folkehelsemeldingen er en slik mulighet. Vi håper at komiteen vil benytte seg av den. I dag transporteres fødende kvinner mange ganger over lange avstander. I noen tilfeller sendes de langt fra hjem og familie til større sykehus og overlates der noen uker før fødselen alene innlosjert på sykehotellet. I en situasjon som førstegangs fødende må dette oppleves som ganske utrygt og vanskelig.

Norges Kvinne- og familieforbund foreslår:

- Kvinner skal føle trygghet og forutsigbarhet i forbindelse med sin kommende fødesituasjon.
- Lokale fødestuer/fødeavdelinger må opprettholdes
- Det må ansettes flere jordmødre i kommunehelsetjenesten. Tilskudd tildekning av merkostnader med dette, må gis kommunene.

Sykdom arter seg noen ganger annerledes enn for menn. Videre er det slik at behandling av sykdom hos kvinner ikke alltid er best dersom man benytter samme behandling som for menn. Vi savner fortsatt økt kunnskap om dette.

Norges Kvinne- og familieforbund foreslår:

- Det må avsettes mer midler til forskning om kvinnesykdommer og kvinners sykdom
- Kunnskap om kvinnesykdommer og behandling systematiseres og samles på et nasjonalt nivå. Dette må gjelde alle kvinnesykdommer, uavhengig av om de er biologisk eller sosialt betinget.
- Retten til å få dekket utgifter til nødvendig forebygging, legemidler, undersøkelse og behandling vedrørende kroniske sykdommer og andre kvinnesykdommer må utredes og utvides. Egenandel for mammografiundersøkelse og underlivsundersøkelse skal kunne føres på egenandel skortet.

- Påminnelse fra kretsregisteret om underlivsundersøkelser må også sendes kvinner over 70 år.
- Det innføres mammografiscreening for alle kvinner, også for kvinner etter fylte 70 år.

Vi håper våre merknader blir tatt med i komiteens videre arbeid.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

forbundsleder

29.5.2013

Justis- og beredskapsdepartementet
Høring – endringer i straffeloven 1902 og straffeloven 2005 (personforfølgelse, voldtekt og andre seksuelle overgrep, formidling av prostitusjon, forberedelse til tvangsekteskap, foreldelsesregler mv.)

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) viser til høringssnotat og høringsbrev.

Vi har vurdert forslaget, og hatt kontakt med andre organisasjoner om saken. K&F kommer ikke med eget hørings svar, men vi slutter oss til uttalelsen fra Amnesty International.

Med hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

Eldbjørg Gunnarson (sign)

sentralstyremedlem

25. juni 2013

Utenriksdepartementet
Høringsuttalelse - Handlingsplan for kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikk

Norges Kvinne- og familieforbund har mottatt forslaget til høring. Vi finner det ganske trist at det er såpass kort høringsfrist. Uansett om denne saken har vært oppe noen runder tidligere, så er det slik at ikke alle frivillige organisasjoner har store sekretariater med mange ansatte. Det betyr at man trenger noe lengre tid for å kunne avgi en fullverdig uttalelse. Skal det sivile samfunn tas på alvor, må det respekteres at det sivile samfunn er organisert på mange og ulike måter.

På generelt grunnlag vil vi si at planen virker flott og med mange gode intensjoner. Vi stiller imidlertid noe spørsmål ved om dette lar seg gjennomføre. Videre om dette også kommer kvinnene på grasrota til nytte. Vi er redd at det fort blir slik at også denne strategien vil bli tiltak for kvinner som allerede er i utdanning og innenfor ulike miljøer skaffer seg kompetanse.

Norges Kvinne- og familieforbund mener at det må vektlegges å sikre kvinner ute på landsbygdene, grasrotkvinnene, muligheter for utdanning og kompetanse. Vi savner dette i planen. Utdannelse er viktig. For å sikre kvinner selvstendighet er det ikke alltid nødvendigvis en

lengre akademisk utdanning som skal tilbys. For mange kvinner vil det i første omgang være viktig å få seg en yrkesutdanning.

Dette vil bety at de kan skaffe seg inntekter. Egen inntekt er viktig sett også i et likestillingsperspektiv. Når det er sagt, understreker vi at også akademisk utdanning for kvinner er viktig.

Det ene utelukker ikke det andre. Vi hadde sett at det ble vektlagt også dette med yrkesutdanning for kvinner. Vår erfaring er at det å ha en yrkesutdanning betyr mye for mange kvinner og da særlig grasrotkvinnene.

K&F finner det positivt at man ønsker å benytte norske diaspora- og migrasjonsorganisasjoner i likestillingsarbeidet. Disse bør også kunne benyttes til samarbeid på norske utenriksstasjoner, f. eks i veiledning om kvinner og reproduktiv helse.

Videre synes vi det er bra å støtte FN's initiativ for jenters utdanning, men det bør også gis støtte til NGOer som har prosjekt (Norad) med målrettet utdanning utover grunnskole.

For å bedre mobilisere kunnskap og ressurser mener vi det bør være tettere samarbeid mellom utenriksstasjonene og NGO som har prosjekter i samme land. Da vil man kunne oppnå gjensidig kompetanseutveksling.

Med vennlig hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

14. august 2013

Kulturdepartementet

Høring: Veileder for tilskuddsmottakere av statlige tilskuddsordninger som medlemsbaserte barne- og ungdomsorganisasjoner søker på

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) vil gjerne på bakgrunn av våre erfaringer komme med svar på ovennevnte høring. Vi vil nedenfor komme med de merknader vi har til forslagene i høringen.

Norges Kvinne- og familieforbund er enig i at det er positivt med koordinering, som igjen kan gjøre det lettere for søkerne å "finne fram" i systemet. Det er viktig at regler for forvalterne blir fastsatt, og at retningslinjene er stabile i en periode. Det er ellers svært vanskelig for organisasjonene å følge opp.

K&F støtter spesielt anbefaling om at støtte bør gis som driftsstøtte, ref. punkt 3.2. Å kreve prosjektorganisering kan føre til at målgruppen lar være å søke, det krever administrativ kunnskap og oppfølging som de færreste makter. Et evt. tilskudd kan "koste mer enn det smaker".

Kap. 7 - oppfølging og kontroll. K&F støtter forslaget om at kontroll og krav om rapportering/revisjon må ha et rimelig omfang i forhold til størrelse på tilskudd og nytten organisasjonen har av det. Det er også viktig at tilskuddsforvalter har kjennskap til de grupper/organisasjoner som søker tilskudd, slik at

oppfølging oppfattes som relevant.

Med hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

Eldbjørg Gunnarson (sign)

Sentralstyremedlem

Anne Enger (sign)

sentralstyremedlem

22. august 2013

Helse- og omsorgsdepartementet

Høring - revidert forslag til forskrift om markedsføring rettet mot barn av usunn mat og drikke.

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) har mottatt forslag til forskrift om markedsføring rettet mot barn av usunn mat og drikke til uttalelse.

K&F har lest høringsnotatet og er enig i at forslaget er bedre enn første utkast.

Vi er glad for at det denne gangen foreslås forskrift før problemet er for stort – at man tenker å være i forkant av utviklingen. Vi har som forbrukere liten tro på at næringen selv klarer å regulere dette selv.

Videre vil vi bemerke at som et helsefremmende tiltak kan regulering av markedsføring være et av flere positive tiltak. En forskrift kan likevel gi vanskelige avgrensinger og mye formalia, med usikkert resultat for folkehelsen.

K&F vil likevel påpeke at samfunnet kan påvirke barn og unges kosthold med forebygging på andre måter:

- Barn og unges kosthold, matvaner og fysisk aktivitet bør få mer plass i hjemmet, barnehagen, skolen og samfunnsdebatten. Dette innebærer sterkere vektlegging i undervisningen i slike fag.

Vi kjenner til skoler i dag som har "skole kantine" drevet av elevene der det tilbys kaker, saft m.m. Slike tiltak fremmer ikke kunnskap om sunn mat.

-Skolemåltid må innføres ved alle skoler.

Dette gir sosial og kulturell erfaring, og gir barn og ungdom næring og mer energi til å gjennomføre skoledagen. Læringsmiljøet blir bedre.

Dette er et helsefremmende og forebyggende tiltak av stor verdi. I tillegg vil et fast skolemåltid redusere elevenes behov for å "småspise" nettopp usunn mat og drikke

Med hilsen

Norges Kvinne- og familieforbund

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

Eldbjørg Gunnarson (sign)

Sentralstyremedlem

Anne Enger (sign)

sentralstyremedlem

PRESSEMELDINGER

30. januar

10. mars går startskuddet

Norges Kvinne- og familieforbund starter sin nasjonale kampanje for å få statlige forsøk med skolemåltid.

Uten mat og drikke duger helten ikke er tittelen på Norges Kvinne- og familieforbunds landsomfattende underskriftskampanje. Landets ordfører utfordres til å underskrive et opprop der man ber om at Staten setter i gang forsøk med servering av skolemåltid. Kampanjen starter 10. mars i Oslo, Stavanger, Molde og Bodø. Den avsluttes i Oslo 15. september. Der vil underskriftene fra landets ordførere overleveres Regjeringen.

Norges Kvinne- og familieforbund mener at myndighetene må våge å sette i gang forsøk rundt i landet med skolemåltid. Forsøkene må finansieres av Staten. Riktig kosthold og ernæring er forebyggende helsetiltak. Staten oppfordrer gjennom ulike kampanjer befolkningen om riktig kosthold for å bedre folkehelsen.

Da er det bare rett og rimelig at staten også sørger for at barn og unge sikres dette. Vi tror at man etter gjennomførte forsøk vil se at arbeidsforholdene i skolen bedres i tillegg til at det kan gi økt kunnskap.

Skolen har en viktig oppgave å gi barna kunnskaper om mat og måltid for å fremme gode matvaner. Kosthold og ernæring har også betydning for elevenes muligheter for å tilegne seg kunnskap og læring. Det er derfor viktig at det i skolen legges til rette for at elevene i løpet av skoledagen får næring. Når det skapes en trivelig atmosfære er det lettere for den enkelte elev og nytte måltidet.

Kampanjen kommer til kommune
Ordfører vil undertegne
oppropet kl på
For ytterligere kommentarer kan
i kvinne- og familielag i
Norges Kvinne- og familieforbund kontaktes på
telefon/mobil.....

30. januar 2013

Helsesituasjonen - Nye sykehus redder ikke situasjonen i helse-Norge

“Det hjelper ikke å slå sammen sykehus til større enheter i nybygde sykehus. Situasjonen i dagens helsevesen trenger annen medisin enn dette, sier forbundsleder i Norges Kvinne- og familieforbund Elisabeth Rusdal.

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) er bekymret for at tiltak som nå foreslås ikke vil hjelpe på situasjonen verken i dag eller på lang sikt. Vi frykter, på bakgrunn av tidligere erfaringer at det blir hastverksarbeid igjen. Nok er nok.

Nå trengs:

- Økt bemanning
- Ikke bare flere leger – vi trenger personell til å pleie også
- Tilskudd til å utbedre nedslitte bygg
- Også tilskudd til vedlikehold
- Tilskudd til å erstatte ødelagt utstyr og til vedlikehold

- Stanse opp turbotempoet med å slå sammen sykehus
- til nå har dette bare medført mindre kapasitet og mindre fokus på vedlikehold
- Slutt på botelegging av sykehus som ikke klarer å holde de strenge økonomiske rammene. Det blir ikke bedre økonomi og bedre pasientbehandling av at sykehus med anstrengt økonomi må betale bøter til staten. Bare pasienten rammes.
- Vi trenger ikke flere store og meget kostnads- og ressurskrevende reformer i helsevesenet. Vi trenger en diagnose av problemene og vi trenger behandling av tilstanden med rett medisin. Inntil det skjer – stans opp dagens rasering av helsevesenet.

“Vi oppfordrer helseministeren til å få slutt på hurtigtoget og langsynet og i stedet se på situasjonen her og nå. Man blir ikke frisk av en fremtidig medisin, man blir frisk av riktig medisin til rett diagnose her og nå,” avslutter forbundsleder Elisabeth Rusdal i Norges Kvinne- og familieforbund med 4 400 medlemmer.

8. februar 2013

Statsråden må ta ansvar

“Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) reagerer med sjokk og vantro over at statsråd Kristin Halvorsen skyver ansvaret for forholdene rundt lunsjpausen for landets skolebarn over på foreldre og elever.

Vi forventer mer av statsråden. Spørsmålet er hvordan regjeringen hadde reagert dersom dette hadde vært en arbeidsplass for voksne. Videre så er det mye fokus på kosthold og ernæring. Regjeringen oppfordrer til forebygging. Tiltak vi støtter – men da må forholdene legges til rette, sier forbundsleder Elisabeth Rusdal i K&F med mer enn 4 400 medlemmer.

Norges Kvinne- og familieforbund har lang tradisjon i spørsmål rundt kosthold, ernæring og skolemåltid. Om en knapp måned går startskuddet for en landsomfattende nasjonal kampanje. I denne kampanjen vil alle forbundets medlemmer engasjeres. “Uten mat og drikke duger helten ikke” er tittelen på Norges Kvinne- og familieforbunds landsomfattende underskriftskampanje. Landets ordfører utfordres til å underskrive et opprop der man ber om at Staten setter i gang forsøk med servering av skolemåltid.

Norges Kvinne- og familieforbund mener at myndighetene må våge å sette i gang forsøk rundt i landet med skolemåltid. Forsøkene må finansieres av staten. Riktig kosthold og ernæring er forebyggende helsetiltak. Staten oppfordrer gjennom ulike kampanjer befolkningen om riktig kosthold for å bedre folkehelsen. Da er det bare rett og rimelig at staten også sørger for at barn og unge sikres dette. Vi tror at man etter gjennomførte forsøk vil se at arbeidsforholdene i skolen bedres i tillegg til at det kan gi økt kunnskap.

Skolen har en viktig oppgave å gi barna kunnskaper om mat og måltid for å fremme gode matvaner. Kosthold og

ernæring har også betydning for elevenes muligheter for å tilegne seg kunnskap og læring. Det er derfor viktig at det i skolen legges til rette for at elevene i løpet av skoledagen får næring. Når det skapes en trivelig atmosfære er det lettere for den enkelte elev å nyte måltidet.

”Regjeringen lovet ved forrige valg at skolemat var en prioritert oppgave. Vi har tatt dette opp med statsråden i løpet av perioden. Svaret har vært at det koster for mye. Men konsekvensene av dårlig ernæring for barn og unge i skolen koster også. Og mat er mer enn frukt og grønt.

Det er synd at Regjeringen så til de grader svikter sine løfter og i tillegg skyver ansvaret over på den enkelte, kommuner eller skoler.

Barn og unge er fremtiden – de fortjener at vi satser på dem, avslutter en rett irritert Elisabeth Rusdal, forbundsleder i Norges Kvinne- og familieforbund”

26. februar 2013

Nå må Ap-kvinnene slutte å trakassere kvinner som gjør andre verdivalg enn de selv
Når Anniken Huitfeldt og hennes kvinnelige partikolleger i klare ordelag tilkjennegir at kvinner som for en periode velger å ta ansvar og omsorg for egne barn, ikke jobber, da blir jeg sint.

Samtidig blir jeg oppgitt og svært lei meg. For er det noe som er arbeid og som krever innsats, så er det å ha omsorg og ha ansvar for egne barn. Ikke sjelden er det de med mer enn ett barn under skolealder som gjør slike valg. Når du er ansatt og jobber i barnehage er det viktig arbeid. Når du tar ansvar for familiens egne barn under skolealder – ja da er det verdiløs innsats.

Selv FN har skjønt at ulønnet omsorgsarbeid har samfunnsverdi. Og det er mange, mange år siden. De har vedtatt at verdien av ulønnet omsorgsarbeid skal tas med i beregningen av brutto nasjonalproduktet (BNP). FN sier altså at dette er arbeid. Men norske kvinnelige politikere mener dette nærmest er snylting på velferdsstaten. Du verden for en opplading til årets Kvinnedag.

I økende grad sies det at likestilling dreier seg om at alle kvinner skal ut i arbeid. Saken er vel den at likestilling dreier seg om valgfrihet og om respekt for det verdivalg/det valg en kvinne gjør.

Dagens utspill fra flere sentrale Ap-kvinner gjør at det er grunn til å stille spørsmål ved om vi har kommet så langt med likestillingen her i landet likevel. For likestilling er ikke at noen grupper kvinner skal bestemme hva som er riktig valg for den enkelte. Skal vi oppnå full likestilling må ikke kvinner nedvurdere hverandres verdivalg. Det splitter og det hemmer likestillingen for morgendagens kvinner.

Skal vi komme videre – da må vi respektere hverandre. Ingen av de kvinner eller menn som mottar kontantstøtte rakker ned på eller stempler de foreldre som velger heltidsarbeid og barnehage som dårlige foreldre. De respekterer det valget de har gjort. Da er det synd at nettopp kvinnene ikke kan respektere andres verdivalg, som ikke er likt deres eget.

4. mars 2013

Foreldrebetaling av skolemåltid er IKKE innføring av foreldrebetaling i skolen

Innføring av skolemåltid er viktig. Riktig tilførsel av næring i løpet av dagen vil gi bedre arbeidsforhold og økt kunnskap hos elevene.

Det er heller ingen som protesterer på foreldrebetaling av maten som serveres i barnehagene. Skolemåltid må sees på som helseforebyggende. Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) er svært tilfreds over helseministerens positive holdning til innføring av skolemåltid. Tilførsel av næring er ikke undervisning. Vi har foreldrebetaling for skolefritidsordning, så hvorfor skal vi ikke ha foreldrebetaling for skolemåltid?

Skolen har en viktig oppgave å gi barna kunnskaper om mat og måltid for å fremme gode matvaner. Kosthold og ernæring har også betydning for elevenes muligheter for å tilegne seg kunnskap og læring. Det er derfor viktig at det i skolen legges til rette for at elevene i løpet av skoledagen får næring. Det er trist at Høyre, som er opptatt av økt kunnskap blant elevene, ikke ser at skolemåltid kan være et godt tiltak.

Denne uken lanserer Norges Kvinne- og familieforbund sin nasjonale kampanje. *”Uten mat og drikke duger helten ikke”* er tittelen på Norges Kvinne- og familieforbunds landsomfattende underskriftskampanje. Landets ordførere utfordres til å skrive under et opprop der man ber om at Staten setter i gang forsøk med servering av skolemåltid.

Kampanjen starter 10. mars 4 steder i landet. Den avsluttes i Oslo 15. september. Der vil underskriftene fra landets ordførere overleveres Regjeringen.

Norges Kvinne- og familieforbund mener at myndighetene må våge å sette i gang forsøk rundt i landet med skolemåltid. Forsøkene må finansieres av staten. Riktig kosthold og ernæring er forebyggende helsetiltak. Staten oppfordrer gjennom ulike kampanjer befolkningen om riktig kosthold for å bedre folkehelsen. Da er det bare rett og rimelig at staten også sørger for at barn og unge sikres dette.

Vi tror at man etter gjennomførte forsøk vil se at arbeidsforholdene i skolen bedres i tillegg til at det kan gi økt kunnskap.

7. mars 2013

Skolemat og økt kompetanse hos lærerne

Vi sier: ”Ja takk, begge deler”

Innføring av skolemåltid er viktig og må komme raskt nå. Riktig tilførsel av næring i løpet av dagen vil gi bedre arbeidsforhold og økt kunnskap hos elevene. Mat må til for at elevene skal klare å tilegne seg kunnskapen læreren forsøker å formidle.

Vi forstår Høyres gode hensikt med å gi muligheter for å styrke lærernes kompetanse slik at det igjen gir mer kunnskap til elevene i den norske skolen. Men det er ingen motsetninger i dette. Snarere tvert i mot – eller for å bruke ett annet uttrykk. Skolemat og økt kompetanse hos lærerne passer som hånd i hanske.

Utfordringen nå blir å se på mulighetene i stedet for å ri politiske kjepphester. Dette betyr at de politiske

partiene på Stortinget bør gå sammen og finne fram til løsninger som sikrer begge deler. Begge parter må kanskje gi og ta for å få løsningen på plass. Men det er det verd - det fortjener både dagens og morgendagens elever.

Det er ingen som protesterer på foreldrebetaling av maten som serveres i barnehagene. Tilførsel av næring er ikke undervisning. Vi har foreldrebetaling for skolefritidsordning, så hvorfor skal vi ikke ha foreldrebetaling for skolemåltid? Men foreldrene skal ikke finansiere hele ordningen. Her må offentlige midler til også.

Skolen har en viktig oppgave å gi barna kunnskaper om mat og måltid for å fremme gode matvaner. Riktig kosthold og ernæring har betydning for elevenes muligheter for å tilegne seg kunnskap og læring. Det er derfor viktig at det i skolen legges til rette for at elevene i løpet av skoledagen får næring.

"Uten mat og drikke duger helten ikke" er tittelen på Norges Kvinne- og familieforbunds (K&F) nasjonale kampanje. Landets ordførere utfordres til å skrive under et opprop der man ber om at Staten setter i gang forsøk med servering av skolemåltid. I tillegg er det underskriftskampanje der vi hver og en kan undertegne opprop.

Norges Kvinne- og familieforbund mener at myndighetene må våge å sette i gang forsøk rundt i landet med skolemåltid. Forsøkene må finansieres av staten. Riktig kosthold og ernæring er forebyggende helsetiltak. Staten oppfordrer gjennom ulike kampanjer befolkningen om riktig kosthold for å bedre folkehelsen. Da er det bare rett og rimelig at staten også sørger for at barn og unge sikres dette.

Vi har erfaring fra Hundsund skolerestaurant, startet og drevet av Snarøya kvinne- og familielag i fem år. Dette arbeidet viser godt arbeidsmiljø og engasjerte elever som tilegner seg mye undervisning. Vi tror at man etter flere landsomfattende forsøk vil se at arbeidsforholdene i skolen bedres i tillegg til at det vil gi økte skoleresultater.

Skolemat og økt kompetanse hos lærerne vil skape unike muligheter for økt kunnskap hos elevene. Derfor sier Norges Kvinne- og familieforbund: Ja, takk – begge deler.

8.mars 2013

Kvinnedagen

Kvinnens innsats må verdsettes – enten den er lønnet eller ulønnet

I økende grad sies det at likestilling dreier seg om at alle kvinner skal ut i arbeid. Saken er vel den at likestilling dreier seg om valgfrihet og om respekt for det verdivalg/det valg en kvinne gjør. Noen kvinner å være deltid i lønnet arbeid, noen velger full tid i lønnet arbeid og noen velger for en periode full tid i ulønnet omsorgsarbeid hjemme. Uansett – dette må verdsettes likt!

Kvinner utfører en stor del ulønnet omsorgsarbeid. Dette må verdsettes av samfunnet. I økende grad er trenden at kvinner for en periode velger, eller ønsker å velge å ta ansvar for egne barn, enten på heltid eller deltid.

Dette gir ingen verdsetting annet enn stadige påminnelser om at de "bare er hjemme" og man får nærmest inntrykk av at de er dovne, late og snylter på fellesskapet. Skal vi ha full likestilling, så må kvinner respektere hverandre og de valg den enkelte kvinne gjør.

Når du er ansatt og jobber i barnehage er det viktig arbeid. Når du tar ansvar for familiens egne barn under skolealder – ja da er det verdiløs innsats. Selv FN har skjønnet at ulønnet omsorgsarbeid har samfunnsverdi. Og det er mange, mange år siden. De har vedtatt at verdien av ulønnet omsorgsarbeid skal tas med i beregningen av brutto nasjonalproduktet (BNP). FN sier altså at dette er arbeid. Men norske kvinnelige politikere mener dette nærmest er snylting på velferdsstaten.

All innsats i samfunnet er like viktig, uansett hvilket arbeid det er og om det er kvinner eller menn som utfører det. Innsatsen til de som velger deltid i lønnet arbeid, skal også verdsettes. Likestillingspolitikken skal ikke hindre kvinner/menn å bruke tid på foreldrerollen. Familiens behov må ivaretas på en god måte, og familien er den beste til å vurdere hvordan det skal gjøres.

Norges Kvinne- og familieforbund vil motvirke en ensrettet kvinnepolitikk der kvinners selvstendighet og egenverd bare måles gjennom lønnsarbeid. Det må være legitimt å velge omsorg for barn, eldre og syke familiemedlemmer. Ulønnet omsorgsarbeid må verdsettes.

Skal vi komme videre – da må vi respektere hverandre. Ingen av de kvinner eller menn som for en periode velger redusert tid i lønnet arbeid, rakker ned på eller stempler de foreldre som velger heltidsarbeid og barnehage som dårlige foreldre. De respekterer det valget de har gjort. Da er det synd at nettopp kvinnene ikke kan respektere andres verdivalg, som ikke er likt deres eget.

Dersom vi skal få likestillingen videre er det viktig at vi som kvinner respekterer hverandre og de verdivalg den enkelte kvinne gjør.

17.april 2013

Eldreomsorgen

Ber om at det gjennomføres landsomfattende tilsyn innen eldreomsorgen – de uverdige forholdene må stanses.

Med bakgrunn i at media stadig avdekker uverdige forhold innen eldreomsorgen har Norges Kvinne- og familieforbund i brev til Helse- og omsorgsdepartementet i dag bedt om at departementet ber om at Helsetilsynet starrer et landsomfattende tilsyn.

Målet med dette er å få en kartlegging av hvordan situasjonen er. Vi tror at det som avdekkes bare er toppen av isfjellet. Videre vil man da se hvilke tiltak som trengs for at verdighetsgarantien skal bli mer enn en papirgaranti. Slik situasjonen er i dag – er det trist å konstatere at den garantien bare er ord på papiret. Nå må handling og tiltak komme.

Vi vil ikke ha en ny valgkamp med fagre ord og tomm løfter. Det er handling og økte ressurser som må til. Ikke alle eldre selv makter å klage eller stå frem i media. Ikke alle eldre har pårørende som makter den kampen det er heller. Når man er gammel er tiden knapp, derfor er det viktig at det handles raskt – det må handles nå. Nok er nok.

19.april 2013

Eldreomsorgen

Regjeringens stortingsmelding om morgendagens omsorg inneholder mye bra, men.....

Regjeringens Stortingsmelding om morgendagens omsorg har mange gode intensjoner og bra tiltak. Men slik det fremkom på pressekonferansen så vil det ta tid å gjennomføre dette. Og det er da vi sier et stort MEN. For hva med dagens eldre og de neste par årenes eldre? De fortjener også en god hverdag. Videre så er det usikkerhet knyttet til om det kommer til å følge penger med dette. Selv om mye kan gjennomføres uten de store kostnadene, så vil det koste noe. Kommunene må selvsagt prioritere, men da vil vi få store forskjeller.

Når det er sagt så hilser vi velkommen dette med mulighetene nå for å få rettet opp i skjevhetene rundt omsorgslønn, mulighetene for større valgfrihet for eldre.

Og at eldre i morgendagens hverdag kan benytte seg av de muligheter som ny teknologi gir, det er hevet over en hver tvil.

Klarer man å få til alle de gode intensjonene og samtidig korte ned på gjennomføringstiden, ja da lover dette godt for fremtiden.

19.april 2013

Nyfødte og barselkvinner er IKKE pakkepost

Igjen skjer det at fødetilbudet reduseres og fødeavdelinger slås sammen.

Denne gangen er det i Hedmark og Oppland. Her skal det etableres ny stor kvinneklinikk og valget falt på Lillehammer. Dette betyr at nyfødte og barselkvinner i enkelte tilfeller skal transporteres med ambulanse fra Hedmark og til Lillehammer og tilbake igjen.

I Lofoten flys kvinner og nyfødte til og fra de store sykehusene. På Vestlandet fraktes de med sykehusbussen – sammen med vanlige kollektivpassasjerer. Alt dette på grunn av sammenslåing og nedleggelse av lokale fødeavdelinger og fødestuer.

Hvor langt skal dette gå? Er det nødvendigvis slik at store sykehus alltid er best? Vet vi nok om konsekvensene av all denne transporten? Hva med det faglige miljøet og med andre tilbud ved sykehusene der aktiviteten nå flyttes? Klarer man å opprettholde den? Vi tror dette fort kan bli sparing på kort sikt og økte utgifter på lengre sikt.

Vil vi etter hvert få det slik at folk bare vil bo i de større byene og at distriktene avfolkes enda mer enn i dag. Nå er det nok – vi håper at helseministeren stanser denne utviklingen. Dette kan fort gå på helsa løs. Nyfødte barn og barselkvinner skal ikke sendes nærmest som pakkepost landet rundt.

26.april 2013

Folkehelsemeldingen

God helse – felles ansvar

Regjeringens Stortingsmelding om folkehelsen som legges frem i dag har en god tittel – men spørsmålet blir om meldingen bare inneholder antydninger og tiltak som den enkelte selv må ta ansvar for og at kommunene og helseforetakene blir pålagt resten av ansvaret. Skjer det

– ja da lover det ikke godt for fremtidens folkehelse. I hverdagen er det viktig å redusere stressfaktoren og samtidig gi trygghet og forutsigbarhet. Med dette som bakteppe har Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) forventninger om følgende:

- **Skolemåltid:** Her forventer vi klare signaler om at dette skal gjennomføres og at det følger økonomi fra staten til dette.
- **Fødetilbudet:** Vi forventer tiltak som stanser nedleggelse av lokale fødestuer/avdelinger. Vi dere forventer vi klare meldinger om økt tilskudd til kommunene slik at jordmortjenesten i kommunene styrkes betydelig.
- **Helsetilbud til barn og unge:** Helsestasjoner, helsesøstertjenesten i skolene må styrkes. Det betyr fokus på økt utdanning av helsesøstre, økonomi til å ansette flere helsesøstre i skoler og helsestasjoner.
- **Kosthold og helse:** Vi har nasjonale råd om hva som er riktig kosthold. Videre har vi mange fagmiljøer som er klare på andre kostholdsråd. Det vi ikke har er kunnskap hos den enkelte. Her må det økt innsats til. Faget Mat og helse i skolen må styrkes betraktelig. Det må satses på både teoretisk men ikke minst praktisk undervisning. Her trenger vi nasjonale krav, ikke gode hensikter uten tiltak og muligheter til å gjennomføre de gode tiltakene. Videre håper K&F at meldingen inneholder noe om følgende emner:
- Økt forskning på kvinnesykdommer og kvinners sykdommer
- Økt forskning på diffuse kvinnesykdommer hos menn
- Mammografiscreeningen opprettholdes – også for kvinner etter fylte 70 år.
- Tilbudet om åpne barnehager må videreutvikles
- Tilbud om foreldre/barn stasjon for ikke etnisk norske foreldre med gradvis overgang til åpen barnehage.

Skal meldingens tittel bli en realitet og ikke bare en samling gode intensjoner må disse momentene med.

Vi vil følge fremleggningen i dag og kommer gjerne med ytterligere synspunkter når meldingen er fremlagt. Da kan forbundsleder Elisabeth Rusdal kontaktes på mobil: 913 28 164

10.mai 2013

LO-lederens uttalelser om kvinner

Respektløst, diskriminerende og lite verdig

Når den nyvalgte LO-lederen ligger ut mot kvinner som velger å arbeide hjemme for å ta vare på egne barn og familiens øvrige medlemmer så er det i beste fall et grovt feilskjær. Men med bakgrunn i at hun sier de bare bruker tid på interiør og kakebaking, da er det kunnskapsløst. Samtidig bidrar hun til å stigmatisere kvinner med sine uttalelser. Hvor ble det av respekt, likeverd og likesetting?

Vi har sett tilløp til samme type uttalelser fra NHOs ledere også. Skremmende. Kvinner utfører en stor del ulønnet omsorgsarbeid. Dette må verdsettes av samfunnet. I økende grad er trenden at kvinner for en periode velger, eller ønsker å velge å ta ansvar for egne barn, enten på heltid eller deltid. Dette gir ingen verdsetting annet enn stadige påminnelser om at de "bare er hjemme" og man får nærmest inntrykk av at de er dovne, late og snylter på fellesskapet. Skal vi ha full likestilling, så må kvinner respektere hverandre og de valg den enkelte kvinne gjør.

Når du er ansatt og jobber i barnehage er det viktig arbeid. Når du tar ansvar for familiens egne barn under skolealder – ja da er det verdiløs innsats. Selv FN har skjønnet at ulønnet omsorgsarbeid har samfunnsverdi. Og det er mange, mange år siden. De har vedtatt at verdien av ulønnet omsorgsarbeid skal tas med i beregningen av brutto nasjonalproduktet (BNP). FN sier altså at dette er arbeid. Men norske kvinnelige politikere mener dette nærmest er snylting på velferdsstaten.

All innsats i samfunnet er like viktig, uansett hvilket arbeid det er og om det er kvinner eller menn som utfører det. Innsatsen til de som velger deltid i lønnet arbeid, skal også verdsettes. Likestillingspolitikken skal ikke hindre kvinner/menn å bruke tid på foreldrerollen. Familiens behov må ivaretas på en god måte, og familien er den beste til å vurdere hvordan det skal gjøres.

Norges Kvinne- og familieforbund vil motvirke en ensrettet kvinnepolitikk der kvinners selvstendighet og egenverd bare måles gjennom lønnsarbeid. Det må være legitimt å velge omsorg for barn, eldre og syke familiemedlemmer. Ulønnet omsorgsarbeid må verdsettes.

Skal vi komme videre – da må vi respektere hverandre. Ingen av de kvinner eller menn som for en periode velger redusert tid i lønnet arbeid, rakker ned på eller stempler de foreldre som velger heltidsarbeid og barnehage som dårlige foreldre. De respekterer det valget de har gjort. Da er det synd at nettopp kvinnene ikke kan respektere andres verdivalg, som ikke er likt deres eget.

Saken er vel den at samfunnet trenger alle de skatteinntekter som er mulig for å klare å opprettholde dagens velferdssamfunn. Men skal det gå på bekostning av kvinners valgfrihet? Skal kvinner tvinges ut i heltids lønnsarbeid?

Det er ikke vært snakk om at foreldre skal være hjemmearbeidene livet ut. Vi snakker om en periode der barna er små. Det handler om å satse på barna – vi får dem ikke i reprise.

Undersøkelser publisert i blant annet VG sier at 1 av tre kvinner velger en kort periode ekstra med ulønnet permisjon for å være hjemme med egne barn. Disse kvinner har økonomisk mulighet til det. Ikke alle har den muligheten og med dagens regjering er denne valgfriheten kraftig truet.

Når de øverste ledere for arbeidslivet går ut med stempling av kvinner så er det alvorlig. De bidrar faktisk til å stemple denne gruppen – og hva da med deres muligheter i fremtidens arbeidsmarked.

Dersom vi skal få likestillingen videre er det viktig at vi som kvinner respekterer hverandre og de verdivalg den enkelte kvinne gjør. Og det er lov – og faktisk prisverdig dersom LO lederen kommer ut og beklager dagens

uttalelser. Alle kan vi trå feil. Spørsmålet er om vi har vilje til å se det og beklage.

5. juni

Beredskap

Nå må staten ta ansvar for forebygging.

Det er sannsynlig at noe usannsynlig kan skje igjen Sentralstyret i Norges Kvinne- og familieforbund er oppgitt over den manglende flomsikringen etter forrige 50-års flom for et par år siden. Det manglet ikke på fagre ord - men det ble kanskje med det?

Flere av de samme områdene som ble rammet av storflom sist, er de områdene som også denne gangen ble hardest rammet. Slik kan det ikke fortsette, nå må det tas grep.

Vi ber nå om at regjeringen tar ansvar for å flomsikre utsatte områder og at det nå kommer flomvoller opp. Det haster med bevilgning slik at planlegging og arbeidet kan komme raskt i gang, gjerne parallelt med reparasjonene etter flommen for et par uker siden.

Det er ikke nok å lage planer for varsling og evakuering av innbyggere. Flom kommer raskt, det har vi igjen erfart. Hjem skyllles bort og det blir betydelige skader både på gård og grunn.

Vi har et Justis- og beredskapsdepartement. Hensikt er vel at beredskapsdelen av dette departementet skal dreie seg om mer enn beredskap mot terror. Norges Kvinne- og familieforbund har i brev til departementet bedt om at det tas statlige grep for å sikre alle flomutsatte områder i landet og at staten tar kostnadene. Nok er nok.

5. juni

Beredskap

Kommer vi til å ha mat utover sommeren og høsten?

Krisen er ikke over selv om vammstanden synker

Sentralstyret i Norges Kvinne- og familieforbund er bekymret for situasjonen fremover med tanke på mat og korn. Flommen har tatt med seg mye av matjorden. I tillegg har nedbøren gjort at jorder fortsatt ligger under vann eller er så våte at bonden ikke får pløyd og sådd.

Dette er svært alvorlig og kan få adskillig større konsekvenser enn man kanskje ved første øyeblikk tenker over.

Et nasjonalt mål etter 2.verdenskrig var å ha kornlager. Dette var for å sikre innbyggerne dersom vi kom i en kritisk situasjon. Denne posten ble kuttet i Statsbudsjettet for 2003.

Tilstander som vi nå opplever i flere land, og på flere kontinenter, viser at vi ikke må være så naive og tro at en matvarekrise ikke kan skje i Norge.

Vi oppfordret derfor Regjeringen i 2010 til å gjenopprette et statlig kontrollert kornlager i Norge. Dette kan også nyttes av FN som nødhjelp til andre land, som er i krise. Norge har økonomi til dette. Intet har skjedd.

Nå har vi problemer med å så selv og mange steder i Europa raser flommen. Det betyr at også andre land får problemer. Videre er det slik at når bonden ikke kommer ut på jorde for å så, så blir det heller ikke muligheter for å produsere fôr til dyrene. Når så områder er rasert av flom,

eller utrygge på grunn av rovdyrfaren - da er det klart at dette går ut over dyrene.

I en slik situasjon blir det lett å ty til økt import. Hva da med matvaresikkerheten? Hva med de langsiktige konsekvensene av manglende egenproduksjon?

Dette er meget alvorlig og Norges Kvinne- og familieforbund har i brev til departementet bedt om at det tas statlige grep for å sikre alle flomutsatte områder i landet og at staten tar kostnadene. Videre ber vi om at man nå tenker beredskap og lager fremtidige planer og at disse må inneholde opprettelse av kornlager.

19. august

Skolemåltid - partilederne engasjerer seg

I dag, mandag 19. august signerte Aud Lysbakken (SV) oppropet om å få statlige finansierte forsøk med skolemåltid. Oppropet er Norges Kvinne- og familieforbunds (K&F) Nasjonale kampanje – "Uten mat og drikke duger helten ikke"

Norges Kvinne- og familieforbunds (K&F) Nasjonale underskriftskampanje har som mål å få gjennomført mer systematiske forsøk og kunne måle effekten av skolemåltid bedre. Kampanjen går sin gang landet rundt. Over 1000 personer har signert oppropet. I tillegg har svært mange ordførere undertegnet oppropet. Nå er partiledere og sentrale politikere utfordret til å undertegne oppropet. Først ut var Liv Signe Navarsete (Sp) som signerte torsdag 8. august.

Vi setter stor pris på at Lysbakken signerer nettopp i dag – den dagen 60 000 elever har sin aller første skoledag.

Barn og unge trenger god og næringsrik mat i løpet av skoledagen. For å sikre dette ønsker K&F at betydningen av skolemåltid utredes. Vår erfaring så langt er at skolemåltid gir arbeidsmiljø i skolen og kunnskapsøkning hos elevene.

Uten mat og drikke duger helten ikke.

Informasjon om kampanjen finnes på våre nettsider: **Skolemåltid - partilederne engasjerer seg**

3. oktober 2013

Norge fikk enstemmig gjennomslag for viktige vedtak om kvinner, sikkerhet og vold

Norge fikk enstemmig gjennomslag for viktige vedtak om kvinner, sikkerhet og vold på stor internasjonal kvinnekongress med støtte fra Sør-Afrika

«Det å få gjennomslag for at alle medlemsorganisasjoner i Associated Country Women of the World (ACWW) skal arbeide for bedre sikkerhet for kvinner og barn i konflikt er svært gledelig. ACWW har mer enn 9 millioner medlemmer fordelt på mer enn 460 medlemsorganisasjoner i over 70 land verden over.

Når vi da får et enstemmig vedtak om at vi skal arbeide for å bedre sikre kvinner og barn i væpnede konflikter og at vi skal arbeide for at alle FN's medlemsland skal aktivt følge opp FN's Sikkerhetsråd resolusjon 1325 og de fire

oppfølgende resolusjonen, ja da tror jeg kvinner som er i områder med konflikt i fremtiden kan få en bedre hverdag», uttaler en meget fornøyd Elisabeth Rusdal, forbundsleder i Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) fra Chennai i India.

Vedtaket fra ACWWs 27. verdenskonferanse lyder: «Associated Country Women of the World og dets medlemsorganisasjoner oppfordrer sine regjeringer til å handle, ikke bare vedta, FN's sikkerhetsråds resolusjon 1325.» Støtte i at forslaget skulle behandles på konferansen fikk K&F fra Sør-Afrika.

Norges Kvinne- og familieforbund har deltatt med seks delegater på ACWWs 27. verdenskonferanse i Chennai i India. Konferansen har hatt tema «Oppmuntre, utdanne og styrke kvinner verden over.»

I tillegg til å vedtatt K&F's resolusjon vedtok også konferansen å arbeide verden over for å stanse kjønnslemlestelse av kvinner.

«Vi gleder oss over at vi fikk dette enstemmig vedtatt. Faktisk hadde vi ventet oss noe motstand. Dette viser at tiden er mer enn moden for å virkelig etterleve vedtakene fra FN's Sikkerhetsråd. Vi har nok av sovende vedtak – og vi trenger at alle FN's medlemsland nå tar kraftige grep. 9 millioner kvinner fra hele verden krever det. Dette er det verd å lytte til», avslutter Elisabeth Rusdal, forbundsleder i Norges Kvinne- og familieforbund fra Chennai, India.

3. oktober 2013

Stor internasjonal kvinnekongress til Bergen

«Det er en stor anerkjennelse av det arbeidet som gjøres i Norge, når en av verdens største internasjonale kvinneorganisasjoner, Associated Country Women of the World (ACWW) har vedtatt å la Norge arrangere kongressen for organisasjonens europeiske del», uttaler Elisabeth Rusdal, forbundsleder i Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) som er en av de to norske medlemsorganisasjonene i ACWW. Den andre organisasjonen er Norges Bygdekvinnelag.

Associated Country Women of the World har over 9 millioner medlemmer. Europaregionen har mer enn en halv million medlemmer. I utgangspunktet kan alle medlemmer delta. Vi antar at langt over hundre vil komme til Bergen.

Kongressen vil bli holdt i Bergen i begynnelsen av mai. Det legges opp til foredrag med temaer som er viktige for dagens og morgendagens kvinner. Videre vil det bli turer i området der både aktiviteter og besøk på turistattraksjoner vil bli besøkt.

«Vi gleder oss til å ta i mot engasjerte kvinner fra hele Europa i Bergen neste vår. Planleggingsarbeidet er i gang. Signalene vi har fått og tilbakemeldingene er gode. Mange ønsker å komme til kongressen. Vi har så langt også hatt forespørsler fra andre deler av verden om å få komme til kongressen.

Det er mye arbeid, men vi tror at dette også vil gi inspirasjon til våre egne medlemmer. Dette gleder vi oss virkelig til», avslutter Elisabeth Rusdal, forbundsleder i Norges Kvinne- og familieforbund fra Chennai, India der hun deltar på ACWWs 27. verdenskonferanse.

3. oktober 2013

Grimstadkvinne valgt til toppverv i internasjonal kvinneorganisasjon

Anne-Marit Hovstad (Grimstad) fra Norges Kvinne- og familieforbund er valgt til leder av Associated Country Women of the Worlds (ACWW) prosjektkomiteen.

Dette er et stort verv der Hovstad får ansvar for alle bistandsprosjektene i organisasjonen. Organisasjonen driver prosjekter verden over.

Hovstad ble valgt med 98 % av de avgitte stemmene.

ACWW har mer enn 470 medlemsorganisasjoner i mer enn 70 land. I dag har ACWW mer enn 9 millioner medlemmer. Anne Marit Hovstad har deltatt på ACWWs 27. verdenskonferanse i Chennai, India sammen med 5 andre delegater fra Norges Kvinne- og familieforbund. Norges Kvinne- og familieforbund har vært medlem av ACWW siden den ble stiftet i 1933.

Grunnleggeren av Norges Kvinne- og familieforbund, Marie Michelet var også en av grunnleggerne i ACWW.

«Valget av Anne Marit Hovstad som leder og med et så klart valgresultat til denne viktige komiteen er en anerkjennelse av det arbeidet hun har utført som nestleder i komiteen de siste tre årene. Vi er meget fornøyd med at hun får denne tillitten» uttaler forbundsleder Elisabeth Rusdal i Norges Kvinne- og familieforbund.

14. oktober 2013

Statsbudsjett 2014

Ved første øyekast virker det som barn er årets budsjettvinner – men.....

«Det er gledelig at regjeringen satser på forebyggende helse, barn og helsestasjoner. Sånn sett kan man si at barna kanskje er årets budsjettvinner. Det som er trist er at usikkerheten rundt finansiering og muligheter for gjennomføring er stor. Videre er det stor usikkerhet rundt noen av forslagene og en ny regjering vilje til å gjennomføre dette», uttaler forbundsleder Elisabeth Rusdal i Norges Kvinne- og familieforbund.

Det er gledelig at helsestasjoner og skolehelsetjenesten skal styrkes. Dette har Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) foreslått i mange år. Endelig tas det på alvor, men vi er bekymret for finansieringen. Vi hadde helst sett at det ble gitt øremerkede tilskudd til dette.

Innføring av to årlige opptak til barnehagene er flott og vil gi bedre muligheter for barnefamilie.

Kosthold, helse og fysisk aktivitet er også en satsning innenfor forebyggende helse. Vi synes tiltakene er bra, men hadde faktisk trodd at regjeringen ville gått lenger – og innført/tatt sine egne uttalelser om skolemåltid lenger. Vi hadde forventet mer konkret om dette. Her er tiltakene for langt frem i tid og lite offensive. Når vi så vet at den påtroppende regjeringen er for mat, men mot skolemåltid, ja da er vi bekymret for hvor det ble av det forebyggende helsearbeidet innenfor denne sektoren.

14. oktober 2013

Statsbudsjett 2014

Regjeringen straffer de familiene som ikke lever som regjeringen vil – fjerning av skatteklasse 2

«Regjeringen fortsetter sin politikk med «å straffe» de barnefamilie som velger å stå utenfor helt eller delvis fra lønnet arbeid en periode mens barna er små. Denne gangen ved å fjerne skatteklasse 2 for ektepar. Hensikten er å unngå familier der bare en av ektefellene er i lønnet arbeid. Det betyr i klar tekst at dersom du ønsker å være hjemme med familiens egne barn på hel eller deltid, så straffes du via skattesystemet. Frekt», uttaler forbundsleder Elisabeth Rusdal i Norges Kvinne- og familieforbund.

Når man benytter begrunnelsen om at skatteklasse 2 er forskjellsbehandling av samboende par og ektepar, så kunne regjeringen ha ordnet dette på annen måte. Videre så har vi forståelse for at regjeringen ønsker større yrkesdeltakelse fra innvandrerkvinner. Også dette kunne man løst på andre måter.

Toppen av frekkhet er at man ved denne omleggingen faktisk også rammer eldre ektepar, der den ene har forsørgeransvar for ektefelle over 60 år. Dette er ektepar som hadde barn i en tid, der det ikke nødvendigvis var allment akseptert å ha begge foreldre i fulltids arbeid. Videre var muligheten for barnehageplass svært begrenset. Å ramme denne gruppen er sjokkerende og vitner om liten kunnskap om situasjonen den gangen.

14. oktober

Statsbudsjett 2014

Vi savner faktisk....

«Norges Kvinne- og familieforbund savner at regjeringen ikke har økt satsene for barnetrygd. Satsene for kontantstøtte og gravferdsstøtte er heller ikke justert. I realiteten betyr dette en svekkelse av disse ordningene», uttaler forbundsleder Elisabeth Rusdal i Norges Kvinne- og familieforbund.

Videre er økningen i rammeoverføringene til kommunene for liten. I forbindelse med statsbudsjett for 2013 fikk kommunene pålagt seg oppgaver med kostnader. Den gangen var heller ikke økningen i rammetilskuddet stort nok til å dekke de merutgiftene som kommunene fikk. Når heller ikke kommende års statsbudsjettforslag gir økning som tar høyde for etterslepet og de økte utgiftene kommunene forelegges, så er vi bekymret. Nå får vi håpe at den påtroppende regjeringen vil rette opp i disse tingene.

24. oktober 2013

Omsorgslønn

Nå må det ble slutt på de uverdige forholdene.

«Igjen presenteres vi via media for uverdige forhold i forbindelse med kommuners håndtering av omsorgslønnsordningen. Nå må noe gjøres. På bakgrunn av at en alenemor i Asker har fått avslag på sin søknad om utvidelse av omsorgslønnsordningen sin for en periode, ber vi nå om at regjeringen tar grep og gjennomfører kortsiktige tiltak og mer langsiktige løsninger. Situasjonen kan ikke fortsette slik», uttaler forbundsleder Elisabeth Rusdal i Norges Kvinne- og familieforbund.

I den konkrete saken dreier det seg om en alenemor med en kronisk syk datter som har fått utført et operativt inngrep. Datteren vil da for en periode ha behov for økt pleie og kan ikke gå på skolen. Alenemoren har søkt om utvidet om-

sorgslønn for denne perioden, men fått avslag. I stedet er hun fått tilbud om utvidet hjemmetjeneste, økt avlastning eller institusjonsplass.

Det er sjokkerende at kommuner tilbyr institusjonsplass, økt hjemmetjeneste og avlastning istedet for å takke ja til at moren får økt omsorgslønn og utfører en enda større del av pleien for sin datter i en periode.

På bakgrunn av denne saken har Norges Kvinne- og familieforbund igjen tatt opp omsorgslønnsordningen i brev til departementet.

”Vi er klar over at sittende regjering ikke kan lastes for hvordan situasjonen er nå. Vi forventer derimot at regjeringen på generelt grunnlag kommer med tiltak som gir en bedring på kort sikt og samtidig setter i gang arbeid med mer langsiktige løsninger. Vi må få slutt på uverdigheten. All verdens god hjemmetjeneste og institusjonsomsorg kan ikke erstatte foreldreomsorg. Når vi så vet at institusjonsplasser til unge som trenger det er en mangelvare, ja da forundres vi over vedtaket i asker kommune og i andre kommuner samt at ingen tidligere har endret dette. Nok er nok.”

7. november 2013

Kontantstøtte

Nå må det bli slutt på trakassering, mobbing og latterliggjøring av noen foreldregrupper.

”Foreldre som en periode mens barna er små gjøres gjennom de politiske debattene rundt kontantstøtten til snyltere, de vet ikke sine barns beste, de bringer barna i fattigdom og lærer dem ikke å snakke eller lese og skrive.

Nå får det være nok med denne stigmatiseringen. De som leder an i denne debatten er de som fra dag 1 så på kontantstøtten som en trussel mot egne verdivalg, men nå får det være nok. Sannheten er jo den at familier som en kort periode har valgt omsorg for egne barn fremfor annet arbeid, har gjort noen prioriteringer. I dette valget har de de senere årene blitt rammet økonomisk ved endringer i kontantstøtten med tilbakevirkende kraft. For noen familier betød det inntektstap på rundt 75 000 kroner.

Dette ble den gangen karakterisert som småpenger. Men for mange var dette det de trengte for å klare seg økonomisk. Var det noen som sørget for at barn av kontantstøttefamilier levde i fattigdom, dersom den påstanden er rett, så var det nettopp disse politikerne,» tordner forbundsleder Elisabeth Rusdal i Norges Kvinne- og familieforbund.

At barn av kontantstøttefamilier ikke har råd til fritidsaktiviteter er nærmest latterlig. Når så vi et barn på 1 ½ år på fotballtrening eller på kulturskole. At barn fra minoritetsspråklige familier ikke er gode i norsk kan vi kanskje takke oss selv for. Vi gir morsmålsundervisning i skolen. Kan det være forklaringen og kanskje ikke kontantstøtten? Kunne vi finne andre tiltak som bedret språkopplæringen for denne gruppen? Hvorfor satses det ikke mer på åpne barnehager? Det kunne bidratt både til språkopplæring av foreldre og barn. I tillegg sikre integrering? Men det har man ikke politisk vilje til. Underlig.

Vi kan gjerne diskutere kontantstøtte- og som leder av organisasjonen som arbeidet intenst for å få til denne

ordningen som gir barnefamilier valgfrihet og som en av de som skrev forslaget slik det ble, så deltar jeg gjerne. Vi tar gjerne debatten, men la oss i det minste debattere det det hele dreier seg om.

Hvem skal bestemme over barnets hverdag – foreldrene – eller staten? For Norges Kvinne- og familieforbund er dette enkelt. Vi mener at foreldre vet hva som er best for egne barn. De er fullt i stand til å vurdere dette. Og dagens kontantstøtteordning er altså frem til barnet fyller 2 år, ikke frem til fylte 18 år.

«Problemet for kontantstøttens motstandere er vel heller at de har bygget et velferdssamfunn som man ikke i fremtiden har økonomisk råd til. Staten trenger alle i arbeid. Ved å komme med all verdens svartmaling av kontantstøtten forsøker man på den måten, og andre måter, å tvinge alle småbarnsforeldre ut i 100 % lønnet arbeid utenfor hjemmet. Koste hva det koste vil og da er alt lov både mobbing, trakassering og latterliggjøring.

Det er nok nå. La oss debattere om virkninger og konsekvenser. Barnehager og kontantstøtte er tilbud til barnefamilie for å gi gode oppvekstvilkår for **barnet**. For det er faktisk det det dreier seg om. Barndommen kommer ikke i reprise,» avslutter Elisabeth Rusdal, forbundsleder i Norges Kvinne- og familieforbund.

Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) er en interesseorganisasjon med over 4 000 medlemmer. Organisasjonen driver mange private barnehager og var den organisasjonen som i sin tid fikk innført statstilskudd til barnehager. K&F har over 200 lokallag rundt i landet. I 1998 fikk K&F vedtatt kontantstøtten. K&F utarbeidet forslaget som med noen justeringer ble vedtatt i Stortinget.

K&F ble stiftet 15. september 1915 under navnet Hjemmenes Vel. I 1933 skiftet organisasjonen navn til Norges Husmorforbund og i 1997 skiftet den igjen navn til dagens navn, Norges Kvinne- og familieforbund.

Gjennom organisasjonens arbeid og medlemmenes engasjement ble helsestasjoner, klassekontakter og FAU tiltak som samfunnet overtok. På samme måte som hjemmehjelpsordningen.

I dag er forbundet opptatt av innføring av skolemåltid og et av forbundets lokallag driver landets første godkjente skolerestaurant på Hundsund ungdomsskole. Der serveres varm lunsj daglig til skolens elever.

8. november 2013

Statsbudsjett 2014

Dette venter vi regjeringens forslag inneholder Norges Kvinne- og familieforbund venter i dag spent på den nye regjeringens forslag til statsbudsjett.

Vi forventer at forslaget inneholder noe om følgende emner:

Foreldrepermisjon

Vi har registrert at den regjeringen du er en del av sier de vil korte ned fedrepermisjonen. I den forbindelse ber vi om at dersom dette skjer, så må de ukene som man kutter fra fedrene ikke fjernes, men legges til en del av foreldrepermisjonen der familien kan velge hvorvidt det er mor eller far som skal benytte den. På den måten reduseres ikke den samlede foreldrepermisjonen, men familien gir en valgfrihet.

Vi håper på:

Fjerning av et par uker av fedrepermisjonen tillegges foreldrepermisjonens del der foreldrene kan velge hvem som skal benytte den.

Barnetrygd

Barnetrygden ble i sin tid innført for å kompensere for merutgiftene med å ha barn. Barnetrygden ble kraftig justert for ca. 40 år siden. Dette skjedde i forbindelse med en større omlegging av skattesystemet. Dette for å sikre kompensasjonen for merutgiftene.

I en årrekke nå har satsene for barnetrygd vært mer eller mindre uendret. Dette har medført at barnetrygden ikke en gang har holdt følge med prisutviklingen. For mange familier er barnetrygden et viktig tilskudd.

Vi håper på:

Barnetrygden for 2014 økes med 5 % i forhold til 2013.

Skatteklasser 2

I den nylig fremlagte forslag til statsbudsjett for 2014 foreslås det å fjerne skatteklasser 2. Dette rammer 141 000 familier ifølge budsjettforslaget. Hensikten med endringen skal være å likestille samboerpar og ektepar. Videre å på denne måten få kvinner som enten arbeider deltid eller som ikke er tilknyttet arbeidslivet å bidra via lønnsarbeid. I særlig grad fremheves dette som et tiltak overfor innvandrerkvinner. Norges Kvinne- og familieforbund er sterkt imot dette. Vi mener at skatteklasser 2 er viktig for de familiene som omfattes av ordningen. Skulle man ønske å sidestille samboerpar og ektepar, må dette kunne gjøres ved at også samboerpar innlemmes i ordningen med skatteklasser 2.

Når det gjelder integrering av innvandrerkvinner i arbeidslivet er vi av den oppfatning at fjerning av skatteklasser 2 neppe vil gi den ønskede virkning. Allerede i dag er det en kjent sak at denne gruppen sliter med å få jobb i dagens arbeidsmarked. Så her må andre tiltak til. Dersom vi har regnet rett vil dette med innvandrerkvinner dreie seg om ca. 35 % av de familiene som ville bli berørt av endringen. Altså skal 65 % «straffes» for at en mindre gruppe skal ut i arbeidsliv. Vi tror ikke dette fremmer positive holdninger til inkludering og integrering, snarere tvert imot.

Fjerning av skatteklasser 2 vil også ramme noen eldre ektepar. Disse var yrkesaktive i en tid der det ikke i samme grad som i dag var vanlig at begge ektefeller var i arbeid på full tid. Det synes svært urimelig at denne gruppen skal rammes.

Forslaget er også i forslaget som nylig ble lagt frem begrunnet med at man ønsker en mer individbasert skattelegging. Dersom den tanken skal følges, så bør vel også samme tankegang gjelde for utbetaling av f.eks. uførepensjon. For i dag er det slik at ektefelle mottar 85 % av G. Enslige mottar som grunnlag 1 G.

Vi håper på:

Skatteklasser 2 opprettholdes som i dag.

Kontantstøtte

I det fremlagte forslaget er det ikke foreslått noen økning i satsene for kontantstøtte. Dette betyr i realiteten en reduksjon i satsene.

Norges Kvinne- og familieforbund arbeidet i svært mange år for innføringen av kontantstøtte. Det

var også vårt forbund som fant frem til en modell som dannet grunnlaget for dagens ordning. Vi har videre protestert kraftig da ordningen ble nedgradert og det oppåttil med tilbakevirkende kraft. Det medførte at mange barnefamilier hadde et inntektstap på mellom 30 – 70 000 kroner. Meldingen om endringen kom også såpass sent at søknadsfrister for barnehageplass var utløpt. Mange familier kom i en fortvilet situasjon. Flere henvendte seg til vårt forbund med spørsmål om hjelp. De ble henvist til oss fra blant annet NAV. Vi kunne svært lite gjøre med et stortingsvedtak.

I utgangspunktet ønsker Norges Kvinne- og familieforbund en utvidelse av ordningen. Videre at ordningen med litt barnehage og litt kontantstøtte utvides og justeres. Dette vil gi barnefamiliene en større valgfrihet.

Vi håper på:

Kontantstøtteordningen utvides til også å omfatte toåringer. Satsene for kontantstøtte økes med 5 %. Når barnet har plass i barnehage regnes hver dag som 20 % på lik linje med en stilling i arbeidslivet, og kontantstøtten regnes ut fra dette.

Barnehager

Norges Kvinne- og familieforbund er glad for forslaget om to årlige opptak til barnehagene. Dette bidrar etter vårt syn til mer fleksibilitet og valgfrihet for familiene.

Vi er også opptatt av tilbudet om åpne barnehager. Dette tilbudet bidrar til å dekke behov for sosial kontakt for barn og foreldre. Det kan være en fin og myk overgang fra hjemmeomsorg og til ordinær barnehage. Vi tror også at tilbudet om åpen barnehage kan være et viktig integreringstiltak.

Situasjonen er at åpne barnehager mottar lite om ingen støtte til sin virksomhet. Skal tilbudet bli det gode tiltak det var ment som så må det gis støtte til denne virksomheten.

Vi håper på:

Det gis tilskudd til åpne barnehager

Helsestasjoner og skolehelsetjenesten

I den nylig fremlagte forslaget er dette tiltak som foreslås styrket. Norges Kvinne- og familieforbund har lenge foreslått dette og vi hilser således forslaget hjertelig velkommen. Vi er bekymret for at økningen i rammetilskudd til kommunene ikke vil kunne dekke dette.

Forebyggende helsearbeid og god veiledning til foreldre er svært viktig. Så selv om vi i utgangspunktet ikke er tilhengere av øremerkede tilskudd, så kan vi tenke oss at dette i dette tilfellet kan være en sekundær løsning for å sikre styrkingen av tilbudet.

Vi håper på:

Rammetilskuddet til kommunene økes slik at det sikrer økt satsning på helsestasjonstilbudet og skolehelsetjenesten i tråd med regjeringen Stoltenbergs forslag.

Sekundært kan det lages øremerkede tilskudd til dette.

Gravferdsstøtte

Satsene for gravferdsstøtte slik de i dag er, dekker ikke faktiske utgifter. Våre undersøkelser i 2012 viste at en enkel gravferd koster rundt 30 000 kroner. Vi har konstatert at satsene mer eller mindre har stått uendret de senere år. Vi mener at dette må endres.

Vi håper på:

Gravferdsstøtten settes til 25 000 kroner

8. november 2013

Statsbudsjett 2014

Noe skuffende budsjett – ikke styrking av barnefamilier eller forebyggende helse

Norges Kvinne- og familieforbund er skuffet over at ikke regjeringen satset mer på barnefamiliene i sitt forslag til statsbudsjett. Riktignok er det kort tid de har hatt til å jobbe med forslaget, men vi hadde ventet mer satsning på blant annet barnefamiliene.

Barnehage, barnetrygd, kontantstøtte

Vi hadde forventet at 2 barnehageopptak ble opprettholdt samt en styrking av barnetrygden for alle. At dette ikke skjedde er skuffende. Vi forstår at kontantstøtten kanskje må vente til 2015 budsjettet, men hadde likevel et ørlite håp. Barnetrygden er det imidlertid på høy tid at noe gjøres med. Barnetrygden ble i sin tid innført for å kompensere for merutgiftene med å ha barn. Barnetrygden ble kraftig justert for ca. 40 år siden. Dette skjedde i forbindelse med en større omlegging av skattesystemet. Dette for å sikre kompensasjonen for merutgiftene.

I en årrekke nå har satsene for barnetrygd vært mer eller mindre uendret. Dette har medført at barnetrygden ikke en gang har holdt følge med prisutviklingen. For mange familier er barnetrygden et viktig tilskudd.

Foreldrepermisjon

Det er prisverdig at man endrer foreldrepermisjonen, og foreslår tiltak som gjør valgfriheten for barnefamiliene bedre. Likevel vil vi våge påstanden at barnefamiliene taper i dette forslaget.

Helsestasjon, skolehelsetjeneste, skolemåltid – forebyggende helse

Når det gjelder forebyggende helse så hadde vi håpet at regjeringen ser betydningen av å satse på dette. Her kan man slippe å øke mye i fremtidige helsebudsjetter dersom forebyggende helse var et satsningsområde. Vi tenker da på styrking av helsestasjon- og skolehelsetjenesten, økt fysisk aktivitet i skolen. I tillegg styrking av faget mat og helse i skolen og styrke undervisningen i matlaging. Det er ved økt kunnskap, uheldig adferd kan endres. Når tilberedning av frossen fisk er mer vanlig en rensing og tilberedning av fersk fisk, ja da lærer ikke morgendagens voksne om betydningen av riktig kosthold.

Vi hadde også håpet at regjeringenspartiene hadde gått inn for å gjennomføre en evaluering av de ulike skolemåltidsprosjektene som skjer rundt i landet. Da hadde man muligheten til å se helseeffekten samt eventuell effekt på undervisningsmiljøet

Skatteklasse 2

Vi synes det er smålig av regjeringen at de ikke opprettholder skatteklasse 2, men lar forslaget om å fjerne dette bestå. Dette rammer rundt 141 000 familier ifølge budsjettforslaget til rød-grønn regjering. Hensikten med endringen skal være å likestille samboerpar og ektepar. Videre å på denne måten få kvinner som enten

arbeider deltid eller som ikke er tilknyttet arbeidslivet å bidra via lønnsarbeid. I særlig grad fremheves dette som et tiltak overfor innvandrerkvinner. Norges Kvinne- og familieforbund er sterkt imot dette. Vi mener at skatteklasse 2 er viktig for de familiene som omfattes av ordningen. Skulle man ønske å sidestille samboerpar og ektepar, må dette kunne gjøres ved at også samboerpar innlemmes i ordningen med skatteklasse 2.

Når det gjelder integrering av innvandrerkvinner i arbeidslivet er vi av den oppfatning at fjerning av skatteklasse 2 neppe vil gi den ønskede virkning. Allerede i dag er det en kjent sak at denne gruppen sliter med å få jobb i dagens arbeidsmarked. Så her må andre tiltak til. Dersom vi har regnet rett vil dette med innvandrerkvinner dreie seg om ca. 35 % av de familiene som ville bli berørt av endringen. Altså skal 65 % «straffes» for at en mindre gruppe skal ut i arbeidsliv. Vi tror ikke dette fremmer positive holdninger til inkludering og integrering, snarere tvert imot.

Fjerning av skatteklasse 2 vil også ramme noen eldre ektepar. Disse var yrkesaktive i en tid der det ikke i samme grad som i dag var vanlig at begge ektefeller var i arbeid på full tid. Det synes svært urimelig at denne gruppen skal rammes.

Forslaget er også begrunnet med at man ønsker en mer individbasert skattelegging. Dersom den tanken skal følges, så bør vel også samme tankegang gjelde for utbetaling av f.eks. uførepensjon. For i dag er det slik at ektefelle mottar 85 % av G. Enslige mottar som grunnlag 1 G.

Slik vi ser det må nå barnefamiliene håpe på at forhandlingene på Stortinget vil gi en bedre hverdag.

11. november 2013

Innslag i nyhetene - Media må ta ansvar - Klage sendt NRK

Vi har en stor respekt for nyhetsredaksjoner og deres arbeid for å formidle situasjoner rundt om i verden. Denne type nyheter er viktige for at vi skal kunne danne oss et bilde av situasjoner, bakgrunnen og vite hva som skjer. Men det følger et stort ansvar med nyhetsformidlingen fra konflikter og katastrofer. I går trakk NRK Dagsrevyen kraftig over grensen for hva som bør sendes tidlig på kvelden. Norges Kvinne- og familieforbund (K&F) har reagert på dette. Vi har sendt brev både til kringkastingssjefen og til Kringkastingrådet. For det innslaget som Dagsrevyen sendte i går der man fikk se at tre sjåfører i Syria ble skutt, var langt over hva som bør sendes så tidlig på kvelden som i Dagsrevyen.

Det synes som om nyhetsredaksjonen i NRK undervurderer seernes evne til å danne seg egne bilder på bakgrunn av kommentarer. Gårsdagens innslag er noe av det groveste vi har sett på tv før kl. 21 om kvelden.

K&F har også tidligere reagert på innslag i nyhetssendinger både i NRK og TV2. Da er klage sendt. Vi har ikke tidligere sendt sak om slike innslag til Kringkastingrådet. Når vi gjør dette i denne saken sier det noe om innslagets karakter.

Med tanke på de konflikter som skjer rundt i ver-

den og på de katastrofer som nå skjer, så appellerer vi sterkt til alle medier om å være seg sitt ansvar bevist.

Avisene bør tenke på hvilke bilder de har på sine forsider. Billedmedier bør tenke på hvilke bilder de viser før kl.21 om kvelden. Vi ber innstendig om at både vannskilleprinsippet og Vær varsom-plakatens innhold nå respekteres og følges.

Vi som voksne og foreldre har ansvar for å snakke med barna om det som kommer frem og gjør som best vi kan. Dersom mediene også var seg sitt ansvar bevist i så måte, så hadde det hjulpet adskillig. Vi ber ikke om at man skal unnlate å skildre ting som skjer. Vi ber bare om at man skal ta ansvar og tenke over på hvilken måte formidlingen skal skje og når på døgnet.

15. nov. 2013

Statsbudsjett 2014

Norges Kvinne- og familieforbund er glad for økning i kontantstøtte og at skatteklasser 2 opprettholdes. Vi beklager at skatteklasser 2 reduseres.

Vi er svært skuffet over at det ikke ble enighet om to årlige barnehageopptak. Videre er vi noe bekymret over økt makspris på vegne av foreldrene. Som representant for mange barnehagedrivere tror vi at økning i makspris vil gi bedre forutsigbarhet.

Vi håper at regjeringen vil arbeide hardt slik at vi får to barnehageopptak årlig, styrking av helsestasjons og skolehelsetjenesten i budsjettforslaget for 2015.

Er det ønskelig med ytterligere kommentarer så ta gjerne kontakt med undertegnede.

20. november 2013

Møte med statssekretær Normann i Helse- og omsorgsdepartementet

Tema er omsorgslønn

Norges Kvinne- og familieforbund skal møte statssekretær Lisbeth Normann i Helse- og omsorgsdepartementet torsdag 21. november. Tema for møtet er omsorgslønn.

Møtet er kommet i stand etter forespørsel fra Norges Kvinne- og familieforbund. Forbundet opplever stadig henvendelser der uheldige og problematiske situasjoner rundt ordningen med omsorgslønn avdekkes.

«Det blir feil når de som fra før har en vanskelig og slitsom hverdag med tyngende pleie og pass også må slite for å få den nødvendige hjelp de trenger. Omsorgslønn er for mange viktig. Da er det synd at ordningen har mange svake sider.

«Det er dette vi nå er glade for at regjeringen er villige til å lytte til og forhåpentligvis gjøre noe med. Vi er glade for at de raskt etter vår henvendelse avtalte møte. Det viser villighet til å lytte og vi håper også på vilje til å gjøre endringer. Vi ser frem til et konstruktivt møte i departementet torsdag.»

uttaler forbundsleder Elisabeth Rusdal.

Folkemøte i Valdres mot nedleggelse av fødestuen samlet over 100 engasjerte deltakere, forbundsleder, nestleder og kretsleder i Oppland arrangerte møtet.

KRETSENES ÅRSMELDING 2013

Akershus Krets

Kretsstyret har bestått av;

Kretsleder: Solvor Larsen

Sekretær: Liselotte Bjelke

Kasserer: Ritha-Gunn Svendsli

I tillegg kommer kretsens

kontakter i utvalg;

Kunstringen: Gerd Mathisen

Internasjonal kontakt: Anna Solberg

HFBU: Marthe Aasland

KFB: Liv Holst

Virksomhet i kretsen

Kretsen består i dag av 19 lag og ca. 417 betalende medlemmer medio november 2013

Styret har hatt et møte med alle til stede. I tillegg har leder og sekretær hatt to møter, samt en ettermiddag på forbundskontoret, for å rydde i kretsens lag. Det viser seg at flere lag er lagt ned, uten at dette har blitt registrert i krets eller forbund. De har derfor fulgt oss som «lik i lasten» blant annet ved tildeling av loddbøker. Medlemmer linket opp mot disse lagene har mottatt brev fra oss (ca. 45 stk.) De blir nå direktemedlemmer i kretsen. Videre må vi nå rydde opp i kontoer som skal inn til kretsen.

Vi har sendt ut invitasjon til kurs i sosiale medier. Kun et lag meldte sin interesse, og de vil få et tilbud tilpasset sitt behov etter avtale. Kretsen har opprettet Facebook side, og oppfordrer medlemmer på Facebook til å like oss. Der prøver vi å videreformidle ting som skjer i Akershus. Vi har også hatt to deltagere på forbundets seminar i september, med fokus på tillitskvinnemappa. Turen til Oscarsborg ble dessverre avlyst grunnet liten interesse.

Virksomhet i lagene

Lagene har hatt aktiviteter innen følgende av K&Fs satsingsområder:

K&F, Jar: Kvinners helse; 2 sesonger med treningsgruppe for damer. Et varmere samfunn/ Forbruker- og miljøpolitikk; Blomsterkurs, lærte oss litt om omfanget av alt vi kan bruke. Flerkulturelt arbeid i Norge/ Kvinne- og familiepolitikk; Kommunalt stemmerettsjubileums arrangement. Stort engasjement mot kommunale og statlige organ om lokale forhold. Driver kretsens Kunstring og er med i forbundets Teatterring . K&F, Snarøya: Et varmere samfunn, forbruker- og miljøpolitikk; Brukttøysalg. Mat- og helse; Driver Hundesund skolerestaurant. internasjonalt arbeid, barnehage og tiltak for barn under 26 år: Driver Flåklypa barnehage.

K&F, Skedsmokorset: Er med i K&Fs Teatterring, medlemsmøte med sommertur til Lillestrøm i juni og medlemsmøte med bakekveld i desember, 2 av medlemmene deltok på vottekurs i regi av Husflidslaget. **K&F, Lysaker/Stabekk:** Forbruker- og miljøpolitikk; kosmetikk, blomster og bøker. Mat- og helse; Vinsmaking, hvite og rosévin – matservering. Organisasjonsutvikling/Årsmøte .

K&F, Høvik: Er med i K&Fs Teatterring. Laget har holdt seks medlemsmøter i tillegg til årsmøte. Julemøte ble holdt i desember med juleverksted og julebord.

K&F, Ås: Kvinners helse; Underskriftskampanje, kvin-

nepolitikk; Teaterforestilling om Camilla Colletts liv, forestillingen var godt besøkt og veldig aktuell med tema om kvinners liv og stemmerettsdeltakelse. Flerkulturelt arbeid i Norge/ K&Fs Teatterring/mat- og helse; Hanna Winsnes, første norske kokeforfatter. Internasjonalt arbeid; 8. marsfeiring, kvinnegruppe på asylmottaket som er en ukentlig samling, møte med COWA representant i november. Et god år for laget med gode arrangement og aktuelle tema. Gunstig med samarbeid med andre lag, kultursektoren i kommunen og ikke minst med biblioteket. Deltatt på K&Fs organisasjonskurs. **K&F, Ski:** Driver barnehage. K&F, Hebekk: Forbruker- og miljøpolitikk; Brukttøysalg og driver barnehage. K&F, Ytre Enebakk: Barnehage . K&F, Langhus: Forbruker- og miljøpolitikk, mat- og helse, barnehage, organisasjonsutvikling og arbeidsstue. K&F, Eikeli/Lijordet: Barnehage. **K&F, Skjettenbyen:** Årsmøte, 17 hobbykvelder, 2 kvelder med juleverksted, 2 møter på Haraldvangen kurs- og konferansesenter, 2 medlemmer har deltatt på kretsens årsmøte, tur til «Kjerringtorget» i Nesbyen.

Solvor Larsen

Kretsleder

Aust Agder krets

Kretsstyret har bestått av:

Postmottaker: Esther Haugland (2 år)

Kasserer: Anne Marit Hovstad

Styremedlemmer: Else Angeltveit, Anne Grete Birkenes og Gro Herdis Jareid (2 år)

KFB-representant: Gro Herdis Jareid

Revisorer: Dagny Mortensen og Reidun Sivertsen

Virksomhet i kretsen

Kretsen har i år hatt to styremøter, en del korrespondanse på e-post og telefon, årsmøte på Eldresenteret i Lillesand og et åpent møte om internasjonalt arbeid.

Åpent møte i Lillesand 12.november 2013 – K&F's internasjonale arbeid: Kretsen hadde mottatt kr. 30.000,- fra K&F, Arendal med det formål å arrangere et åpent møte i kretsen. Det ble vedtatt at vi ville invitere Romana Fransesca Bilak fra Uganda til å holde foredrag om kvinners situasjon i sitt land samt nytt fra skolen som K&F støtter. Romana er rektor på denne jenteskolen i Kampala. Både lag og enkeltpersoner i Aust Agder har gitt mange midler til skolen gjennom de siste årene. Vi fikk høre hvor viktig det er at kvinner/jenter får utdanning i et fattig land som Uganda. De blir i stand til å brødfø seg selv og barna sine, de blir kjent med sine juridiske rettigheter, får mer selvtilitt og kan stå opp mot vold og misbruk. For oss som kjenner Romana fra før, innfridde hun alle forventninger. For de som møtte henne første gang, ble det et møte de ikke glemmer så fort. De ni damene fra Aust Agder som hadde vært med til Kenya og Uganda i august/september kom også på møtet i Lillesand og det kjentes helt fantastisk å se gjensynet med dem og Romana. Til sammen var 50 personer tilstede på møtet, som var gjort godt kjent i media på forhånd, både med artikler og annonser. Det ble mange spørsmål til oss i kretsen og

til Romana. Deltakerne fikk et lite innblikk i hva vårt forbund får til i våre samarbeidsland. En utlodning ga kr. 4.000,- til jenteskolen i Kampala.

Kasserer Anne Marit Hovstad opplyser at skolen fikk overført kr. 350.000,- fra venner, kretser og lag i 2013.

Jubileum: Kretsen gratulerer Risør med 85 år jubileum

Virksomhet i lagene

K&F, Evje Medlemsmøter, Representanter i Frivillighetssentralen, Furuly. Gitt støtte til Blomsterstiftelsen i kommunene. Ett rolig år uten stor aktivitet. Medlemstallet er stabilt.

K&F, Hornes 2 bunadskurs (Åmlibunad), litteraturring, Svømming/vanngymnastikk to ganger i uka. Tema for lagsmøtene har vært; Kremer, håndarbeid, blomster/stauder, høstens innhøsting, julemøte. Tur til Buen sammen med litteraturringen, sommertur til Kvinesdal/ L yngdal. Laget sto for servering i forbindelse med dugnad på kirkegården.

Medlemstall 7

K&F, Risør 2 bunadskurs (Åmlibunad). Feiret 85 års jubileum. Gitt kr. 5000 i støtte til Risør Baptistkirke som skal brukes til musikkutstyr til barn og unge, kr. 2000 til Kampalaprojektet i Uganda, kr. 2000 til hjelpearbeid innen rent vann/ boliger i Tanzania. Deltatt på kretsens årsmøte. Da det igjen ble tatt opp innskrenkninger ved barneavdelingen ved Sørlandet Sykehus Arendal, ble det sendt avisinnlegg til Agderposten og Aust Agder Blad. Barneavdelingen må kunne ta imot akutt syke barn og opprettholde døgntilbudet. I anledning 85 årsmarkering ble det laget en artikkel om lagets historie fra 1928-2013. Denne artikkelen står i Årbok 2013 for Søndeled og Risør Historielag.

Medlemstall 4

K&F, Grimstad Laget har deltatt på Linderusseminar KFB/ Oslo, årsmøtet i Oikos, Stemmerettsmarkering i Grimstad Kulturhus, Verdens miljødag, Åpen økologisk gård i Mandal, internasjonalt møte og årsmøte i kretsen, hatt medlemsmøte med byvandring og lunsj. Støttet SOS barnebyer med kr. 1800, reisestøtte til A.M. Hovstad på kr. 5000, i forbindelse med ACWWs Verdenskonferansen i Chennai. Støttet Oikos arbeid og Zambia med kr. 500.

Medlemstall: 8

K&F, Lillesand Deltatt på kretsens årsmøte og forbundets Internasjonale møte som ble holdt på Eldresenteret i Lillesand. Arrangert 9 eldretreff på Eldresenteret, 2 treff på Dovreheimen. Deltatt i Blomsterbarnetog under Lillesandsdagene, det er trivelig å pynte vogna kvelden før, sponset av flere blomsterbutikker med fargerike buketter slik at vogna ble fargerik. 4 medlemmer reiste på tur til Afrika sammen med medlemmer av K&F's Internasjonale utvalg. De besøkte både COWA Centenary Vocational Training School i Uganda og de andre prosjektene som K&F støtter. Besøkt K&F, Vegusdal som arrangerte Høstfest.

Bevilgninger:

BlikkBakks: kr. 10.000,-

COWA CVTS, Uganda: kr. 130.000,-

Fadderbarn SOS-barnebyer: kr. 3.000,-

Medlemstall 11

K&F, Vegusdal Det er i løpet av året arrangert strikkekaf-

éer, lagsmøter, sommeravslutningstur, julebord på Ogge Gjestehjem, grøttest for elever og lærere ved skolen. Hatt servering ved Fjermedalsmuseet. Deltatt på bingo, hatt utsendinger til kretsens årsmøte. Høstkveld med inviterte lag fra begge Agder fylkene. «Mia og guttene» spilte, En veldig koselig kveld med god mat og lotteri. Ei samling for hele laget på hytta til Linda med koldtbord, litt opplæring i hekling og litt om hva skal skje videre. Støttet Internasjonalt arbeid med kr. 3500. Engesland handel med kr. 8000.

Medlemstall 14

Anne Marit Hovstad

Kretskasserer

Bergen og Midthordland krets

Kretsstyret har bestått av:

Postkontakt: Solveig Thomassen

Kasserer: Christine Andreassen

Sekretær: Anne Britt Bø

Studieleder: Trude Aarseth

Styremedlem: Kari Lahn Knudsen

Internasjonal kontakt/styremedlem:

Merethe B. Strømmen

Varamedlem: Anne-Kristine Bakke

Varamedlem: Ingrid Axelsen

Varamedlem: Brita Lund

Virksomhet i kretsen

Årsmøtet 2013 i K&F Bergen og Midthordland krets vedtok å legge ned sonene, og kretsen har i 2013 fungert uten soner. Et lag er lagt ned i 2013. Kretsen har nå 13 lag, og kretsen har totalt 369 medlemmer, en nedgang på 27 fra 2012. Kretsstyret har hatt 9 ordinære styremøter. Kretsen har i 2013 ikke hatt kretsleder, men har fungert med et arbeidsstyre med postkontakt.

«Uten mat og drikke» – Kretsen engasjerte seg kraftig i denne kampanjen. Selv om vi «knegikk» ordføreren i Bergen, fikk vi dessverre ikke noen underskrift av henne. Derimot klarte vi ved hjelp av K&F, Os å få ordføreren i Os til skrive under på «trefjøla». Også ordføreren i Austevoll skrev under.

I 2013 arrangerte kretsen Bokkafé under Kvinnefestivalen i forbindelse med Stemmerettsjubileet. Internasjonal kontakt Merethe B. Strømmen innledet med et foredrag fra hennes besøk i Afrika og om K&Fs prosjekter her. Videre snakket forfatter Audgunn Oltedal om sin bok «Formødrenes stemmer: Kvinneliv rundt stemmeretten», meget stor oppslutning – en stor suksess. Høsten 2013 arrangerte kretsen i samarbeid med KFB kurs i «Psykologisk førstehjelp». Kurset gikk over tre kvelder og samlet 23 deltagere. Vi hadde veldig gode forelesere, og kurset var meget interessant og givende. Her har kretsen fått meget gode tilbakemeldinger.

2013 ble avholdt 17. april på Danckert Krohn seniorsenter med 22 stemmeberettigede tilstede. 25 til sammen.

Representasjon

Sekretær Anne Britt Bø og studieleder Trude Aarseth representerte kretsen på K&F's Organisasjonskurs i juni i Oslo. Internasjonal kontakt Merethe B. Strømmen var på

ACWWs verdenskonferanse i India, og kasserer Christine Andreassen og Merethe B. Strømmen deltok på Internasjonalt seminar i Oslo i november. Styremedlem Kari Lahn Knudsen er i valgkomiteen sentralt, og Christine Andreassen sitter i arrangementskomiteen for ACWWs Europa konferanse som skal holdes i Bergen i mai 2014. Merethe B. Strømmen sitter som sekretær/prosjektkomitémedlem i Internasjonalt utvalg sentralt. Bjarnhild Hodneland er fylkesleder i KFB-Hordaland, sitter i Fylkesmannens beredskapsråd og i KFB sentralt. Eldbjørg Gunnarson er leder i Prinsippprogramkomiteen og Randi Støre Gjerde er medlem. Eldbjørg Gunnarson er også sentralstyremedlem.

Virksomhet i lagene

I skrivende stund mangler vi fortsatt årsmelding fra 1 av lag i kretsen, men ut fra det vi vet fra tidligere år og informasjon vi har kan vi fastslå at 6 av våre 13 lag driver barnehager med varierende størrelse. De lagene som har levert melding har hatt 36 møter som varierer fra rene lagsmøter med foredrag og diskusjoner, til teaterbesøk, tapaskvelder og turer.

Lagene har et imponerende variert program på møtene sine. Og fortsatt er det mange aktiviteter som holdes i hevd. Trim for lagsmedlemmer, eldretreff på dag- og kveldstid samt julemøter og basarer, om enn i mindre målestokk enn før.

Vi vil spesielt nevne K&F, Os som sammen med den lokale Sanitetsforeningen og Soroptimistklubben, driver Torsdagsklubb for psykisk utviklingshemmede damer. Noen lag har godt innarbeidede studiesirkler som har eksistert i mange år. Det har vært holdt bunnadskurs, strikkekaféer, lesesirkler og kulturkvelder.

Mange lag støtter forskjellige tiltak i andre land – barnehjem – skoler – barnehager er blant det som oppgis. Noen lag har «fosterbarn» som det betales for. Det er veldig imponerende å lese alle lagenes årsmeldinger.

Tusen takk til alle dere som stiller trofast opp slik at lagsmedlemmer og andre kan få gode opplevelser og ny kunnskap om forskjellige tema.

Solveig Thomassen

Postkontakt

Finnmark krets

Kretsstyret har bestått av:

Kretskontakt: Hedvig Hansen

Kasserer: Arnhild Hegge

Sekretær: Merethe F. Mikalsen

Vara: Ingrid Moeng

Vara: Kirsten Pettersen

Virksomhet i kretsen

«Ja, vi er en sabla gjeng» Er en god beskrivelse av oss K&F-jenter. Vi er få, men vi gir ikke slipp på vårt medlemskap i forbundet. Vår fremste målsetting er at kretsen skal bestå. Vårt arbeid står godt i forhold til forbundets arbeidsområder gjennom vårt arbeid i nærmiljøet hvor vi er godt synlige.

Virksomhet langene:

Vi deltar på kulturdager, diverse kaféer, loppemarked, TV-aksjoner, fadderbarn og bidrar med diverse bevilgninger i nærmiljøet. Ett lag tar vare på gamle mattradisjoner, der en matdag arrangeres under festivaluka. Noen samarbeider med andre lag, bl.a. LHL og Røde kors med ulike prosjekter. Ett lag holder en åpen «oktober kveld» i uken. K&F, Karasjok har deltatt i prosjektet «Livsglede for eldre» og ett lag har fått tre nye medlemmer noe som er gull verdt for oss alle.

Vi holder fast ved det sosiale og gir hverandre oppmerksomhet både ved sorger og gleder.

Vi takker hverandre for innsatsen i året 2013, og vi «står han av».

Vi hilser til alle andre standhaftige K&F jenter i hele landet.

Hedvig Hansen

Kretskontakt

Hedmark Krets

Kretsstyret har bestått av:

Kretsleder/Sekretær: Anne Lise Bryhn

Nestleder/Studieleder: Jorunn Thoug

Kasserer: Anne Langdalen

Medlem: Anne Grete Sætre

Virksomhet i kretsen og lagene:

1 årsmøte, 1 møte med nestleder og 4 telefon samtaler med kasserer og nestleder. Kretsleder videregir post fra kontoret i Oslo, forbundsleder og andre til lagene.

Kretsårsmøtet ble holdt i Tørberget den 27. april med K&F, Tørberget som arrangør, i det flotte lokalet de har, med mye god mat og kaker. Vi var mange tilreisende fra K&F, Nybergsund og K&F, Elverum.

Igjen har det vært et aktivt år, med mange viktige saker. Elverum sykehus har et godt tilbud i Barneavdelingen og K&F, Elverum har gitt gave til avdelingen, samtidig som vi gjerne vil beholde den gode kreftavdelingen for barn. Fødeavdelingen vil vi også beholde, for å slippe den lange reisen ved fødsler og slippe å føde i sykebiler.

Vi er for mat i skolen og 4000 underskrifter har blitt levert til Stortinget. Med travle dager for familie og barn, kan det være godt å slippe matpakken. Helt fersk mat er best. Flere ordførere i fylket skrev under på en tre fjøl som ble sendt rundt i hele fylket, ordføreren i Trysil skrev bl.a. under.

Det har vært friske debatter på TV hvor forbundsleder Elisabeth Rusdal har deltatt. Vi kan være stolte av forbundet vårt og alle de viktige sakene vi står for.

Det har vært stortingsvalg og vi fikk ny Statsminister fra partiet Høyre, Erna Solberg, og det blir forandringer.

Vi sitter på sidelinja og følger med og er raske til å reagere hvis det ikke er riktig det som blir avgjort. Kontantstøtten passer vi godt på, meget viktig sak for forbundet. Da vi vil ha muligheten til å velge å være hjemme, de første årene med de minste. Mange har også fått lang vei til barnehage og skole p.g.a. sammenslåinger av skoler.

Medlemsbladet vårt ønsker stoff fra medlemmene så send gjerne inn om dere har noe, der er en fin måte å vise seg fram på også. Kretsen fyller 80 år og det skal feires.

Landsmøtet 2014. Hvert lag kan sende en delegat og vi har anledning til å uttale oss om arbeidet til forbundet og ytre våre meninger. En fin anledning til å bli kjent med andre medlemmer. Det er også valg av forbundsleder. Hvem skal styre forbundet de neste 2 årene?

Angående valg; si ja til å påta deg en oppgave eller et verv. Da får du ny kunnskap, erfaring og nye kontakter. Vi er viktige for hverandre og samfunnet. Da går vi framover uten tanke for bare meg og mitt.

Tusen takk for et fint år med dere!

Anne Lise Bryhn

Kretsleder i Hedmark

Hordaland Krins

Krinsens styre har bestått av:

Kretsleder: Sigrun Strøm

Nestleder: Haldri Karin Engenes

Kasserer: Liv Berit Solberg

Studieleder: Margit Unneland

Sekretær: Irmelin Arnesen

Medlem: Anny Karin Forthun

Medlem: Ingebjørg Bakke

Verksemd i kretsen

Vi har avholdt 4 styremøter, der alle gruppekontakter og 2 gruppeledere har deltatt sammen med det valgte styret, leder for Internasjonal nemd Tove Hidle har deltatt på ett av dei. Tre medlemmer fra kretsstyret, Margit Unneland, Irmelin Arnesen og Sigrunn Strøm, har deltatt på forbundets Organisasjons kurs i Oslo 7. 8. september.

Pr. 31/12-13 hadde kretsen 1018 medlemmer registrert. Disse er aktive. 3 lag har lagt ned, disse er: K&F, Bulken, K&F, Flatøy og K&F, Brandasund. Nå har vi 53 lag igjen. Fra 1/1 ble Nordhordlandsgruppen lagt ned, og fra 1/1-14 har også Askøygruppen lagt ned. Vi har da bare Sunnhordlandsgruppen igjen, med sine 16 lag.

Årsmøtet : Møtet ble avholdt på Panorama Konferansehotell i Sund 20.-21. april. 41 medlemmer deltok. Tema for møtet var " Kvinner hjelper kvinner ". Vi hadde invitert Anne Marit Hovstad til å fortelle om forbundets internasjonale prosjekter, det ble også vist en del bilder. Tove Hidle holdt innlegg med samme tema, hun viste bilder fra tur til Kegums og fortalte om hva kretsen jobber med internasjonalt. Søndag var sentralstyremedlem Eldbjørg Gunnarson også gjest, hun snakket om forbundet og " uten mat og drikke "- aksjonen. Sak om å avholde årsmøter sentralt ble diskutert, og tatt til etterretning av kretsstyret.

Verksemd i gruppene

De to gruppene har hatt 7 styremøter. Den ene gruppen har arrangert høsttur til Voss der 20 damer deltok. Gruppelederne har deltatt på kretsstyremøter og på årsmøte i kretsen. Kontakten med lagene er nok den viktigste oppgaven for både gruppeleder og gruppekontaktene, og å være bindeledd til krets og forbund.

Verksemd i laga

Det har blitt holdt 267 medlemsmøter i tillegg til årsmøter. Temaer om forbundets satsningsområder: 42 har oppgitt dette med forskjellige temaer: Tiltak for barn som ikke står under BUA kontaktens melding, men som lagene står for: Strikket babysokker til nyfødte. Delt ut matpakker til barnehagebarn, aktivitetsdag i forbindelse med "Ferieklubben", deltatt i "Grunnskoleuken", 4 H- fest, baking med 5. klasse sammen med historiefremstilling, matkurs for 7. klasse på FN dagen, åpen barnehage og flere har "familiedag" ute i naturen med spennende aktiviteter, servert skolemat til ungdomsskole elever. Lagene har ellers mange spennende og viktige aktiviteter i nærmiljøet: Et lag har rapportert at de har mottatt kr. 10 000,- i Frifondmidler.

Andre aktiviteter i laga:

Laget hvitt juletre med paljetter og band, kvite snømenn i filt + isopor m/sopelime, rosetter i kreppapir- lilla og røde, kremmerhus i stoff, røde ull i isoporhjerter, tegnet og malt julekort, malt kost, sydd handleposer, laget julenisser og brodert mønster til å sy på handklær og strikket pulsvarmere ved hjelp av Quick Knit, noen av disse ble til nisser. Har sydd dørstopper med påtrykt motiv, decoupage på kleshengere, nålefilt julekuler, laget såpe med figur inni, sydd putetrek med trykkbilde, porselemsglasing på krus, sydd sting på sjøgraskurver, perlet nøkkelringer, gipsmaling på ulike figurer, kjøleskapsmagneter og sydd julehjerter.

Ideene og kreativiteten er stor. Tre lag har meldt om hvileår 2013.

Jeg takker for all innsats, og skal gjøre mitt for at dere skal få skjema tilsendt ved årsskiftet 2014 – 2015. Setter stor pris på jobben dere gjør i hvert deres lag/bygd.

Haldri Karin Engenes

BUA-kontakt /Nestleder

Hålogaland krets

Krestsstyret har bestått av:

Leder: Gunn Evjen

Sekretær: Trine Engmark

Kasserer: Marie Å Tveita

Studieleder: Ann Kristin Evjen

1 styremedlem: Hansine Nystad

Internasjonal kontakt: Myrthild Falch

KFB: Trine Engmark

1 vara: Eva Joannessen

2 vara: Hulda Nilsen

Virksomhet i kretsen

Hålogaland krets har 182 medlemmer og 17 lag. Vi har avholdt 6 styremøter og vi holdt årets kretsmøte i Bodø. Hanna Tidslevold fra Urtehagen i Misvær var tilstede under møtet!

Kretsleder har deltatt på paneldebatt i Bodø angående Stemmeretts jubileet for kvinner og på K&Fs Organisasjons kurs på Gardermoen. Kretsleder har holdt stand i Saltstraumen sammen med nestleder i forbundet, Sonja Kjørlaus, i forbindelse med arrangementet Fjøla.

Hålogaland krets arrangerte Nordens Kvinnekonferanse 2013 i Bodø.

Vi har også holdt lotteri, der kretsen fikk kr. 5000 fra forbundet for godt gjennomført arbeid!

Virksomhet i lagene

Virksomheten i lagene har vært store! Blant aktivitetene kan nevnes: Førstehjelpskurs, strikking, lotterier, julemesser, veving, spinning, trimturer, hytteturer og kaféturer.

Et lag har gjennomført en studietur til Sverige der tema var skolemat. Flere lag bevilger penger til prosjekter og aktiviteter i sykehjem, menighetshus, ungdomsklubber og speidere. Lag har gitt penge gave til en skole i Kenya, et lag har fjernadopsjon, noen var bøssebærere under årets TV-Aksjon, noen gir julegaver til eldre i bygda si, salg av ulandsvarer er det også. Et lag har hatt åpent møte om kvinners helse og hadde besøk fra en helsekostbutikk under møtet. Et lag har hatt et lotteri til inntekt for krisesentret i Bodø. Et lag driver brukbutikk året rundt og et har sydd ny alterduk til en kirke. Under Kvinners stemmeretts jubileum der Dronning Sonja åpnet Gina løypa var der medlemmer fra vår krets tilstede. Det er mange dugnader i lagene på forskjellige arenaer og noen har åpne møter.

Dere er alle flinke til å skape aktivitet og fine tiltak av diverse slag!

Styret takker for det gode samarbeidet i 2013 og ønsker alle lag lykke til videre.

Gunn Evjen

Kretsleder

Nordmøre krets

Kretsstyret har bestått av:

Kretsleder: Anne-Lise Johnsen

Nestleder:

Johanne Lillian Kleven Avset

Kasserer: Brynhild Loe Arntsen

Studieleder: Liv Hatlen

Sekretær: Hilde H. Gule

Medlem: Mona Angell

Internasjonal kontakt: Lise Gaupset Kleven

KFB/Beredskapskontakt: Odlaug Lysø Kleven

Virksomhet i kretsen og lagene

Det er rart med livet! Det meste går i bølger. Organisasjons-Norge er i hvert fall i endring og som krets så ser vi det. Vi krymper. Nå er det bare tre lag som driver sitt arbeid på Nordmøre. Vi har et lag som ikke legges seg ned, men knapt har betalende medlemmer så det kan vel diskuteres om det er et lag i det hele tatt. Det som er morsomt med de tre levende laga er at arbeidet drives år etter år med de samme store og gode hjertesaker og fokus på lokalmiljøet.

Vi har nettopp begynt et nytt felles internasjonalt arbeid som er grunnet på lokal støtte til SOS barnebyer, så vi har horisonten hevet litt utover oss selv. Våre tre lag ligger alle i kommuner med omlag 3-5000 innbyggere og vårt medlemstall totalt overstiger ikke 50.

Det er nok på tide med endringer også i styreform for oss på grasrota. Tillitsverv er det ikke stor rift om og for så vidt så gjør kretsen lite utenom å innkalle til samling en gang i året. Alle ønsker vi å være uunnværlige og de

oppgavene vi gjør er det. Vi må innse at det finnes arbeidsformer vi som enkeltmennesker ikke har prøvd og se fremtiden lyst i møte selv om vi må sluke noen kameleller eller kanskje få en ny karamell å sutte på. Det meste handler om hvordan vi tar saker og ting, ikke så mye om hvordan vi har det.

Vi gleder oss til landsmøtet med nye tanker og nye ideer.

Anne-Lise Johnsen

Kretsleder

Nord-Trøndelag Krets

Styret har bestått av:

Postkontakt: Anne M. Eggestøl

Nestleder: Liv Beate Elnan Garnvik

Regnskapsfører: Torill Hansen

Sekretær: Gunvor Rognes

Studieleder: Jorid Klette Berg

Styremedlemmer: Inger Lise B. Røvik

Styremedlemmer: Karin Berge

Varamedlem: Astrid Opedal

KFB-kontakt: Jorid Klette Berg

Revisor: Solveig Løvli

Revisor: Astrid Opedal

Virksomhet i kretsen:

Årsmøtet i 2013: Vi hadde et fint årsmøte på Follafoss, der vi først møtte til en velkomst av lagleder Liv Beate Elnan Garnvik i lokalene til K&F, Follafoss. Deretter holdt vi årsmøte på samfunnshuset med god bevertning, tema for møtet var: «Uten mat og drikke duger helten ikke» – skolemåltid som prøveordning – landsomfattende underskriftskampanje. Planlegging av «Trøndertreff» til høsten.

Trøndersk K&F-samling: 18. og 19. oktober på Quality hotell, Stjørdal: 22 damer og 1 mann henholdsvis fra K&F, Oppdal, -Brekken, -Stjørdal, -Follafoss, -Mosvik, -Salsbruket og -Namsos. Tema for møtet var «Sammen fremover, mer enn meg og mitt». Forbundsleder Elisabeth Rusdal og Liselotte Bjelke fra K&F, Snarøya var foredragsholdere og inspirasjonskilder!

K&F-samling med K&F, Salsbruket, -Nærøy, -Måneset og -Namsos 14. november på ferjeleiet på Lund – 10 deltakere – utveksling av K&F-saker, aktiviteter og ideer.

Avisinnlegg: Statsråden må ta ansvar (skolemat). Kjære arbeidsminister!(frihet til å velge). Nå må staten ta ansvar (flomsikring-beredskap). 2 avisreportasjer ang. skolemataksjonen.

Programheftet 2013/2014 ble i år sortert og pakket av K&F, Namsos.

Virksomhet i lagene:

Pynting av julegate, oppheng av blomster i gate, ved oppstart av lokalbedrift: servering av kaffe og kake. Pensjonistfest, besøk på sykehjem med sang, musikk og kafeservering. Basar til inntekt for forsamlingshus, stand og underskriftskampanje: "Uten mat og drikke duger helten ikke". Kirkegårdspuss med servering av mat og kaffe. Visning av dame- og barneklær. Velferdstiltak

for medlemmene: Hege Skøyen show, sommeravslutning, strikkekaffe. Kreative måter å samle inn penger på: Salg av kaffe og kaker ved sommeravslutning på den kommunale kulturskolen. Storbesøk på den lokale Ver-rankonferansen: Sjekking av rom på motellet, servering av frokost! Gaver til arrangement og kirker i nærmiljøet, servering av kaffe på korps øvinger, støtte til fadderbarn, juleverksted på museet, baking av lefse, vedlikehold av husmor huset, barn og ernæring i barnehagen og medlemskvelder med tema: «Italiensk aften».

Takk for godt samarbeid i året 2013!

Anne M. Eggestøl

Postkontakt

Oppland krets

Styret har bestått av:

Kretsleder og sekretær: Wenche Rolstad

Kasserer: Anne Enger

Studieleder: Elin Bolette Hansebråten

Styremedlem og sonekontakt Valdres:

Maria Regina Helena Bennink

Styremedlem og sonekontakt

Vestoppland: Marit Helmen

Varamedlemmer: Kjellaug Lykken og Liv Rykhus

Kontakter:

KFB kontakt: Wenche Rolstad

Vara KFB kontakt: Laila Skovheim Haraldsen

Kretsstyrets medlemmer har disse verv i tillegg:

Wenche Rolstad: *Vara til K&Fs sentralstyre, Kasserer*

i K&F, Jevnaker, KFB fylkeskontakt, 1 medlem i

Fylkesmannens beredskapsråd, styremedlem i Gran

Frivilligsentral, styreleder i Jevnaker korforening.

Anne Enger: *Sentralstyremedlem i K&F, medlem i jubi-*

leumskomiteen, K&F, leder i K&Fs Studieutvalg, Styrem-

edlem i Studieforbundet Næring og Samfunn, kasserer i

K&F, Grindvoll og Lunner

Elin Bolette Hansebråten: *Styremedlem i Kost- og er-*

næringsforbundet

Marit Helmen: *Kasserer i K&F, Vestre Gran*

Virksomhet i kretsen

Det har vært 2 styremøter i 2013. Møtene ble holdt på Bjørnen Kro på Odnes fordi det ligger mellom Hadeland og Valdres som er regionene der styrets medlemmer bor. Kretsårsmøte 2013 ble holdt på Beito skule og var godt besøkt. Forbundsleder Elisabeth Rusdal holdt et engasjerende innlegg om forbundets arbeid. Vi har deltatt i forbundets landslotteri. Lagene fikk utdelt bøker på kretsårsmøte. Noen tok mer enn en bok, så vi fikk tilsendt flere. Alle solgte ut sine bøker. Skolematkampanjen har vi også deltatt i, 5 ordførere undertegnet på fjøla og vi hadde mange underskrifter på listene.

Det som er litt trist i år er at K&F, Raufoss har hatt sitt andre årsmøte og vedtatt at de legger ned laget. De har ikke vært aktive i 2013, men hadde ekstraordinært årsmøte der de vedtok nedleggelse for annen gang. Pengene de hadde er overført kretsens konto i banken. Her skal de stå urørt i 5 år i tilfelle det dannes

lag igjen på Raufoss. Så nå har vi 4 lag i Valdres; K&F, Beito, K&F, Heggebø, K&F, Midtre Hegge og K&F, Skattebu. Gjøvik/Toten-området har nå ett lag og Gjøvik og Hadeland har tre lag; K&F, Grindvoll og Lunner, K&F, Jevnaker og K&F, Vestre Gran. Vi har fått inn flere pressemeldinger og innlegg i avisene i fylket.

Virksomhet i lagene

Ett lag har hatt lagsmøter med forskjellige temaer, bl.a. om Camilla Collett, lysbilder og kåseri fra Egypt og om årets bøker. Ett annet har hatt studietur til Tyrkia, salgsmesse, seniordans ved frivillighetssentral og kosekveld på Stølen. Ett lag har fått lagd glassmonter for å bevare fanen som gruppen i Øystre Slidre hadde og satt den opp på kommunehuset på Tingvang. De har vært med på 50 års jubileumskonsert på Beitostølen Helse- og sportsenter. Ett av lagene driver bruktbokbu og har arrangert loppe-marked, mens ett har samlet inn brukte mobiltelefoner. De hadde stand for å samle underskrifter for mat i skolen og delte ut refleksvester til barn. En formiddag i uken i skoleåret er de med på å arrangere treff for bevegelse-shemmede ved å steke vafler, eller smøre rundstykker eller annet og koke kaffe. Dette går på omgang mellom 4 fra laget. Ca. en gang i måneden besøkes sykehjemmene. Sammen med andre lag stekes det vafler så alle beboerne får vafler og kaffe.

Lagene er aktive i nærmiljøet sitt. Mange besøker syke- og aldershjem, ordner kirkekaffe og er hjelpere på Frivillighetssentraler. De arrangerer også juletreferester. Flere har juleavslutning og sommeravslutning og noen drar på turer. Ordførerne i de 5 kommunene som det er lag i, skrev alle under fjøla for mat i skolen. 2 lag har hatt temaer fra Prinsippprogrammet på møter og det har vært snakket om egenberedskap. Lagene er aktive i nærmiljøet sitt. Mange besøker syke- og aldershjem, ordner kirkekaffe og er hjelpere på Frivillighetssentraler. De arrangerer også juletreferester.

En stor takk til alle lagene og til kretsstyret for godt samarbeid også i 2013.

Wenche Rolstad

Kretsleder og sekretær

Oslo krets

Kretsstyret har bestått av:

Kretsleder: Liv Aasa Holm

Nestleder: Wenche Wangen

Kasserer: Unni Holmsen

Styremedlem: Karen Sørsdahl

Styremedlem/sekretær: Bjørg Enersen

Hjelpkasserer:

Elisabeth Stubergh Nielsen

Valgkomité: Elisabeth Stubergh Nielsen, Marit Warne,

Kari Røvang

Revisor: Aase Dørum

Teaterkontakt: Wenche Tveit

Kontakt i kunstringen: Wenche Wangen

KFB: Marit Warne

Internasjonal kontakt: J. Johansen

Studiekontakter/kursleder: Wenche Wangen

Kretsleders representasjon i 2013

12.februar Årsmøte Røa lag
25.april Årsmøte i Oslo krets, arrangør:
Bekkelaget
12.juni Middag for tillitsvalgte på
Café Christiania
15.-16.november: Seminar "Kvinner og klima",
Oslo, arrangør: Internasjonalt utvalg
9.desember: Julemøte i Bekkelaget lokallag

Nestleders representasjon i 2013

12.februar Årsmøte Røa lag
25.april Årsmøte i Oslo krets, arrangør:
Bekkelaget
7.mai Busstur til Romeriket (Kunstringen)
12.juni Middag for tillitsvalgte på Café
Christiania
4.august Omvisning i Emanuel Vigeland's
museum (Kunstringen)
15.-16.november: Seminar "Kvinner og klima",
Oslo, arrangør: Internasjonalt utvalg

Representant for KFB i 2013

Marit Warne har deltatt i møte i KFB.

Representant for internasjonalt arbeid

Juni Nordens kvinners konferanse i Bodø:

Inger J. Johansen

26.09-02.10 ACWW-konferansen i India:

Kristin Hansen og Inger J. Johansen

04.10 - 10.10 Besøkte Sri Lanka for oppfølging av
prosjektene der.

Kristin Hansen og Inger J. Johansen

15.-16.nov: Internasjonalt seminar i Oslo.

Flere representanter.

Virksomhet i kretsen

Oslo krets har bestått av 7 lag. Kretsen har pr. 31.12.2013
247 medlemmer.

Kretsstyret har hatt 3 styremøter i 2013. Årsmøtet
i Oslo krets ble holdt på Bekkelaget Seniorsenter 25. april
2013 hvor K&F, Bekkelaget stod for bevertningen.

I juni ble det holdt en middag for alle tillitsvalgte i kretsen.
Middagen ble holdt på Café Christiania.

ble ikke avholdt felles julemøte i 2013. I stedet
ble det planlagt et fellesarrangement for kretsens
medlemmer i februar 2014.

**Kretsen har også i 2013 støttet ulike organisasjoner med
midler med i alt kr.560.000:**

Frelsesarméen med Aktivitetskort

(inngangsbillett for barn, som kan brukes til ulike former
for deltakelse i aktiviteter de ellers ikke hadde fått
muligheter til å delta i) kr. 50.000,

Oslo Krisesenter

(Øremerket til familier med barn som trenger en forandring
i tilværelsen) kr. 100.000,

Cowa skolen i Uganda

(Et prosjekt hvor vanskeligstilte unge kvinner kan få en
utdannelse) kr.150.000

Ormsund Roklubb

(sponsorbidrag til ro-idrett bl.a.) kr. 50.000,

Frelsesarméen

(Søndagsmiddager i Urtegaten) Kr. 50.000,

Geitmyra matkultursenter

(for skoleklasser i hele Oslo) Kr. 150.000,

TV-aksjonen 2013

kr. 10.000, SUM kr.560.000.

Virksomhet i lagene:

Lagene har til sammen hatt 50 lagsmøter i 2013.

K&F, Alunsjø: K&F, Alunsjø har i 2013 hatt 11 lagsmøter.
Eksempler på møteprogram har vært: "Lysbilder fra Japan og Afrika v/ Gjertrud Mortensen", "Hageglede - tips v/Maren Rismyr", "Norske kvinnelige malere v/Sigrun Rafter" og "Mangfoldige Kjell Aukrust v/Odd Kjell Skjeggstad". Laget har arrangert formiddagstreff i Café 19. Ammerudhjemmet og strikkekurs for barn fra 4. trinn i grunnskolen og oppover. Strikkekursene har vært holdt hver mandag fra kl. 15.00 - 17.00 på Ammerud skole. Sommerturen gikk til Norsk Folkemuseum hvor man så utstillingen: «Finstemte Kvinnfolk».

Bevilgninger 2013:

Ammerud skoles musikkorps kr. 500,-

Landsforbundet Mot Stoffmisbruk kr. 500,-

Annet: I november var vi invitert til Islams Ahmadiyya menighet i Bait-un-Nasr moskéen på Furuset. Det er Nordens største moské med plass til nærmere 5000 personer. Vi ble tatt i mot på en særdeles hyggelig måte. Vi fikk orientering, film og omvisning i moskéen med servering etterpå.

K&F, Bekkelaget: K&F, Bekkelaget har i 2013 hatt 9 lagsmøter med variert program: "Internasjonalt arbeid og FOKUS v/Kristin Hansen", "Forbundets landsomfattende kampanje om skolemat", "Referat fra Nordens kvinnekongress i Bodø v/Inger J. Johansen", "Beredskap og Strikkeklubb" og "ACWW-konferansen i India v/Inger J. Johansen, og vi lager julekort".

Laget fylte 85 år i 2013 og dette ble feiret.

Turer: I mai var det tur til «Hobby kunst» tidligere «Max Kopp» på Vestby, Inger J. Johansen deltok på Internasjonalt utvalgs tur til India og Sri Lanka og Inger J. Johansen deltok på Nordens Kvinnekongress i Bodø

Representasjon:

Flere av medlemmene representerer K&F, Bekkelaget i mange styrever og foreninger, lokalt og regionalt.

K&F, Hauketo-Prinsdal: K&F, Hauketo-Prinsdal har i 2013 hatt 8 lagsmøter med varierte tema: «Våren». Besøk fra «Fryd og gaven» på Tårnåsen, «Tupperware v/Elsa Fagervik», «Høststrikk v/tre medlemmer fra Husfliden på Holmlia», «Kvinnens Frivillige Beredskap, v/Marit Warne» og «Litteraturkveld på Deichmanske Holmlia bibliotek m/forfatteren Trude Lorentzen».

Laget eier huset hvor Oslo kommune driver Lerdal barnehage. Huset leies ut til andre formål også, så som møter i Kiwani.

K&F, Holmen: Laget har i 2013 avholdt 4 medlemsmøter, 6 KinoRing-møter og 4 teatergruppetreff. De har hatt et arrangement i forbindelse med K&Fs satsningsområde for 2013, nemlig møte med foredrag om mat/matintoleranse, pusteteknikker og refleksologi.

Laget har bestått av 12 betalende medlemmer, men mange har betalt pr. gang for å delta på våre treff .

Lagets teater ring har 9 medlemmer og kinoringen 8 medlemmer.

Laget har støttet den ideelle ungdomsklubben, Kragskoens

K&F, Grinde og Årek: Laget har hatt to aktiviteter relatert til K&Fs satsningsområde om kvinner og helse: Forståelse av inkontinens med sykepleier og stoffskiftesykdommer med lege. Det har vært stand for den nasjonale kampanjen «Uten mat og drikke...» hvor det ble samlet underskrifter. Laget har håndverksted for barn hvor det har vært kurser vår og høst med til sammen 28 barn. Program for møtene i 2013 har ellers vært variert med opplesning og fortellinger av egne medlemmer og hyttebesøk med herlig mat hvor de fleste medlemmene var tilstede. Lagleder er medlem i komitéen for 100-årsjubiléet for kvinners stemmerett og laget deltok på jubiléet med en flott stand hvor ting som er laget i årenes løp ble stilt ut. Laget har også vært med å lage gratis frokost for pensjonister i kommunen. Flere av lagets medlemmer har vært med på den nasjonale innsamlingsaksjonen i TV, hvor lagleder Randi Aursland var koordinator. Det ble til slutt samlet inn kr. 66 000,- i lokalområdet. Flott innsats. I forbindelse med utdeling av bibler til 4-åringer var 5 av medlemmene med på arrangementet i kirken. Flere av lagets medlemmer har besøkt Tysvær-tunet omsorgssenter og servert kaffe, solgt lodder og gitt penger til trivselstiltak på senteret. De var også med på å lage julefest for beboerne på samme sted i samarbeid den en lokal sanitetsforening. Det har vært arrangert 2 bunadskurs med til sammen 24 medlemmer.

Lagleder: Randi Aursland

K&F, Oгна: Laget har arrangert pensjonisttreff i bedehuset. Her var det sang og musikk, innslag med historiker, planer for Hå kommune, tale av prost Anne Sofie Haarr og annen underholdning. Det ble servert søndagsmiddag og kake. Laget har arrangert kurs om billedvev vår og høst- dette inngår ikke i studieforbundet. Det er forskjellige tema på pensjonisttreffene som laget arrangerer hver måned. Her er det historiske og lokale saker som blir holdt foredrag om.

Lagleder: Sigrun Kleven

K&F, Kopervik: Møteprogram: årsmøte, besøk av gullsmed som fortalte om stell av smykker, ordføreren i Karmøy kommune informerte om tilstanden i kommunen, besøk fra folkebiblioteket med presentasjon av høstens bøker og til slutt julekos og nissebesøk. Laget arrangerte mannekengoppvisning med visning av klær fra lokale klesbutikker, samt musikk fra gruppen Erlings. Laget selger lodd og det ble dette året et overskudd på kr. 16.000,- og av de pengene ble det gitt kr. 4000,- til TV-aksjonen. Laget har vært på busstur gjennom de nye veiene og tunnelene på Karmøy og fikk omvisning av byggeleder Austrheim. Det ble også tid til et besøk på Karmsund Folkemuseum hvor det ble holdt foredrag om kvinnes stemmerett. Kvelden ble avsluttet med utstillingen om kjente Haugesunds kvinner. Representasjon: 4 medlemmer på kretsens årsmøte, Reidun Grude Anthonsen er kasserer i Rogaland Krets og Gunnvor Saue er vara for Haugalandssonen i kretsen. De har deltatt på kretsstyremøter.

K&Fs satsingsområde: 1 aktivitet om Kvinne og familiepolitikk, 1 aktivitet om Forbruker- og miljøpolitikk og 1 aktivitet om Beredskapstiltak. Lagleder Gunnvor Saue
K&F, Stavanger: Aktiviteter om forbundets satsningsområde: 3 med mat og helse, 1 om Ja til omsorg - nei til

vold og 1 aktivitet om organisasjonlivet. Laget var i 2013 90 år. Dette ble markert med en teatertur til Kristiansand hvor forestillingen EVITA ble spilt på Kilden teater. En minnerik helgetur for nesten alle medlemmene. I forbindelse med 90-årsmarkeringen ble lag fra sonen invitert til en festaften på Øyane sykehjem. Her ble historier fra gamle dager fortalt og protokoller fra de siste 90 årene var funnet fram og ble lest fra.

Laget har hatt møter med forskjellige aktiviteter; besøk fra et kriesenter, to demonstrasjoner med blomster oppsatser, kåseri om demens, sommeravslutning i båtforening og julemøte på et privatsykehjem. Fra laget reiste 12 medlemmer til årets sommerkonferanse i Bodø. Flere av lagets medlemmer er med i kretsens styre. Kretsleder, nestleder, studieleder og sonekontakt for Jærsonen samt vara for Jærsonen med medlemmer i K&F, Stavanger. Det samme er kretsens pressekontakt. 4 av disse var med på kretsens årsmøte i Aksdal. Ett av medlemmene, Olaug Tveit Pedersen, er styremedlem i forbundet. Hun er også styreleder i Øyane sykehjem og varamedlem i Stavanger bystyre. Én er medlem i arbeidsutvalget i Øyane sykehjem. Studieleder har vært på kurs og årsmøte i studieforbundet Næring og Samfunn. Laget har gitt penger til forskjellige formål, til forbundet ble det gitt kr. 25.000,-. Forbundets landslotteri, kriesenteret, 8. marskomitéen, forbundets internasjonale arbeid og en barneby i Nigeria fikk alle pengegaver i tillegg til årets TV-aksjon. To av medlemmene deltok på Forbundets Organisasjonskurs.

Lagleder: Ingunn Thorsen

K&F, Tananger: Aktiviteter i forbindelse med K&Fs satsingsområde om kvinne- og familiepolitikk. Laget har hatt møter med forskjellig innhold; Årsmøte, fastelavnstreff, medlemstreff på Hummeren hotell, besøk i hagelag og medlemsmøter i fast lokale. Det har også vært julemøte med utlodning. Lagleder Synnøve Myklebust

K&F, Torvestad: Laget sendte delegater til kretsens årsmøtet i Aksdal og har vært på besøk i Kopervik hvor kvinnehelse var tema. Laget har fadderskap i to SOS-barnebyer og har gitt gave til oppbygging av flerbrukshall i kommunen. Laget drev tidligere egen barnehage, nå er den overtatt av andre men laget eier fremdeles huset.

Lagleder: Aud Wold

K&F, Veia: Laget har 11 medlemmer og har deltatt på årets kretsårsmøte, et medlem sitter i kretsstyret. Lagleder Ragnhild Jakobsen

K&F, Sand: Laget har holdt jule- og nyttårsfest på be-dehuset, dette var for 60. gang. Kåseri med Gauta Berge Nilsen. Årsmøte på fargeriet og besøk fra Fair Trade. Fellesmøte med andre foreninger og lag hvor temaet var «Tre kvinner, tre generasjoner». Her deltok Berit Ås, Helene Barkved og Vanja Krüger og dette var en markering av stemmerettsjubiléet for kvinner. På lagets tradisjonsrike avleggermøte fikk de også et foredrag som handlet om de mange sykkelturene til Tore Nærland – «Sykkel for fred». Laget har vært på tur over den nye Høsebrua sammen med en kjentmann. Foredrag om Nepal og seminar om den vanskelige kjærligheten. Laget strikker sokker til helsestasjonen. En studiering i litteratur er i igangsatt.

Lagleder: Annlaug Nerheim

Sogn og Fjordane Krins

Krinsens styre har bestått av:

Krinsleiar: Aina Alfredsden Førde, K&F, Kjelkenes

Nestleiar/sekretær: Gunnvor Sunde, K&F, Breim

Kasserar: Kjersti M. Årberg, K&F, Florø

Styremedlem: Gunvor Hommedal, K&F, Kyrkjebø

Studieleiar: Rita Holsen, K&F, Florø

Vara: Rønnaug Haugen, K&F, Våge

Vara: Gyda Bennæs, K&F, Innvik

Internasjonal kontakt: K&F, Vik v/ Eva Vatlé Skeie.

Revisorar: Sigrid Solheim og

Eva Ytrehus, K&F, Kjelkenes

Valnemd 2013: K&F, Breim, K&F, Fjærland

Arbeid i krinsen

K&F, Florø var arrangørar for krinsårsmøtet. Tema for årsmøte var: «Saman framover - meir enn meg og mitt!». Det var eit flott årsmøte med mange engasjerte damer. Vi hadde òg omvisning på byakvariet Flora Fauna.

Krinsen har hatt 5 styremøter, det har vore handsama 16 saker. Av saker som har vore handsama kan nemnas: Årsmøte - konstituering av styret, orienteringssaker, skulematakasjonen «Utan mat og drikke...» der 25 av 26 ordførarar/varaordførarar skreiv under oppropet, alarmsentral 110, planla studiering som kjem seinare, «Ny giv» m.m.

Krinsleiar Aina, nestleiar Gunnvor og studieleiar Rita deltok på K&Fs Organisasjonskurs på Gardemoen 7.-8. september 2013, der tema var: Opplæring i organisasjonssarbeid for tillitsvalgte og medlemmer i K&F.

Arbeid i lag og krins.

11 lag har sendt inn sine årsmeldingar. 9 lag har oppgitt følgjande: Det har vore avhelde 45 møter i laga (som vi har fått innmeldt til styret).

I krinsen har det i 2013 vore 214 registrerte medlemmer fordelt på 22 lag. Det ser ut som det er betalende medlemmer i lag som vi har fått beskjed om er lagt ned.

Noko av det laga arbeider med er: Arbeidsstove, skulemåltid, jonsokfeiring, kulturveksling for innvandrerkvinner, studiering: «Laging av internasjonal mat», strikking av dukkekle, turer, fruktkorglotteri, blomsterplanting på kyrkjegard, bøssebærarar, adventsbasar, eldretreff, yoga, fotokurs, dametrim, babysvømming, strikkefé, matkurs, hagevandring, dans for unge, «Saman på kjøkkenet» produksjon av kokebok samt «Veglys i bygdene!».

Internasjonalt arbeid i laga er med i Internasjonalt utval si årsmelding.

Kunne heilt sikkert skreive meir detaljert, men dette er noko av det vi arbeider med rundt om i laga.

Takk til alle lag for innsatsen i frivillig arbeid – stå på – det er bruk for oss! Lykke til!

Aina Alfredsden Førde

Krinsleiar

Sunnmøre og Romsdal krets

Kretsstyret har bestått av:

Kretsleder:

Oddlaug Hovdenak, K&F, Vågane

Nestleder og studiekontakt:

Arlèn Kvalsund, K&F, Nerlandsøy

Kasserer:

Aud Marit Davik, K&F, Fjørtoft

Sekretær:

Ingrid Sandøy, K&F, Sandøy

Nestleder i Romsdal gruppe: Aase Tøndel, K&F, Molde

Kontakt for laga på Nordre Sunnmøre: Aud Marit Davik, K&F, Fjørtoft

Gruppeleder i Søre Sunnmøre gruppe: Anita J. Kvalsund, K&F, Kvalsvik

Kretskontakter:

Kontakt for internasjonalt arbeid: Gjertrud Vik, K&F, Haugsbygda

Kontakt for KFB: Ingrid Sandøy, K&F, Sandøy

Revisorar: Marit Fjørtoft Verpeide, Fjørtoft og Aud Olin Larsen, Fjørtoft.

Valgkomité: K&F, Valderøy, K&F, Godøy og K&F, Vigra.

Virksomhet i kretsen

I 2013 har kretsstyret hatt 1 fysisk styremøte. I tillegg har styret hatt mye kontakt via e-post og slik hatt saker til uttale og gjort vedtak via e-post. Det meste av dette er saker som er sendt fra K&F sentralt. Det er mye penger (ca. kr 4.000 for hvert møte) å spare på ikke å avholde fysiske møter. Styret avgjør om det er viktige saker som vi må møtes for, slike saker var det ikke høsten 2013. På årsmøtet 2013, 13. april på Fjellstova, Ørskogfjellet, møtte 23, av disse hadde 20 stemmerett. 14 av 24 lag var representert. Kretsleder og sekretær deltok på K&Fs Organisasjonskurs på Gardemoen 7.-8. september.

Landslotteriet

Lagene i kretsen støttet med loddsalg, noen lag gav også penger til gevinst og kretsen gav kr.1000 til gevinst.

Medlemsutvikling

2010: utbetalt kontingent fra K&F for 285 medlemmer (+ 41 juniormedlemmer)

2011: utbetalt kontingent fra K&F for 243 medlemmer (+ 27 juniormedlemmer)

2012: utbetalt kontingent fra K&F for 218 medlemmer (+ 11 juniormedlemmer)

2013: utbetalt kontingent fra K&F for 194 medlemmer (+ 10 juniormedlemmer)

Innmeldte medlemstall fra gruppernes årsmeldinger, til sammen 187

K&F Romsdal gruppe: 55 - 7 lag

K&F Søre Sunnmøre gruppe: 99 - 10 lag

Lagene på Nordre Sunnmøre: 33 - 5 lag

Vi vet at alderen på mange av medlemmene våre er høy. Det er svært vanskelig å rekruttere til slike frivillige lag og organisasjoner som K&F, så vi må legge stort arbeid i å beholde de medlemmene vi har. I tillegg må vi rekruttere der det er mulig. Kretsen hadde i 22 lag i 2013, det er 2 mindre enn i 2012. K&F, Dryna med 8 medlemmer i 2012 ble lagt ned i 2013. I 2013 hadde de ingen betalende

medlemmer. K&F, Emblem med 5 medlemmer ble nedlagt i 2013. Medlemmer i lag som legges ned, får tilbud om direktmedlemskap. Kretsen har ikke innhentet oversikt over de som eventuelt går over til direktmedlemmer i forbundet.

K&F Nordre Sunnmøre gruppe ble lagt ned i 2011. Lagene der har kontaktperson i kretsstyret.

Virksomhet i gruppene

K&F Romsdal gruppe er representert i kretsstyret, de har hatt 1 styremøte og årsmøte. Årsmøtet samler stort sett alle lagene, og det er K&F, Molde som står for det praktiske opplegget. Årsmøtet har de siste årene fungert som gruppestevne i tillegg til selve årsmøtet.

K&F Søre Sunnmøre gruppe har hatt 4 styremøter og årsmøte og har vært representert i kretsstyret.

Virksomhet i lagene

Årsmeldingene fra laga viser at det er der den store aktiviteten foregår. Det har til sammen vært avholdt ca. 160 medlemsmøter, i gjennomsnitt 7-8 per lag. Vi har ikke nøyaktige tall da vi mangler en del opplysninger for noen av laga. Nedenfor oppsummeres lagenes aktiviteter. Ikke alle aktivitetene er nevnt i detalj, men hovedområdene er oppsummert.

Barn og unge

3 lag i Romsdal gruppe har håndverksted for barn, med stor deltagelse. Ett lag har småbarnstreff for mange barn og foreldre. Lag har juleverksted for barn, strikker plagg til prematurbarn ved sykehus, besøker barnehager, har juletreffester, stiller konfirmantkapper og flere andre tiltak for denne gruppen. Lag gir pengegaver til barnehager og korps.

Eldre

Blomster til sykehjem og omsorgssenter til advent/jul og påske, har kaffe og kaker på omsorgssenter, kjøper utstyr og støtter tiltak ved slike senter. Hyggekveld for beboerne på Myrvågtunet, medarrangør i eldredager.

Andre aktiviteter

Mange lag gir pengegaver til tiltak i sine nærmiljø, noen gir også pengegaver til grendelag og bedehus. Noen har St. Hans feiring med rømmegrøtsalg, Jonsokbasar, middager, adventsfester, tombola. Middagsarrangement i regi av lagene er godt mottatt i nærmiljøene. Deltagelse på fellesmøte med andre kvinneorganisasjoner i kommunen. Medarrangør ved kirkekaffe, pynter til høsttakkefest i kirken og stiller graver på kirkegårder. Basarer og andre inntektsgivende arrangement er vanlig i mange lag. Laget på Runde er med på "Rundedagen", dette laget feiret 40-årsjubileum for sin adventkaffe og julegrantenning. K&F, Åheim er med på "Åheimsfesten" og "Valborgsamlingen". Mange lag er med på innsamlinger, som TV-aksjonen og lignende. Dette er noe av det som står i årsmeldingene fra de 22 lagene.

Utleie

Mange lag har service til middag og kaffe til utleie, dåpskjoler, duker og kompostkvern.

Aktiviteter for egne medlemmer

Her er det ett stort spekter: hobbykvelder, turer, forskjellige fester, felles matlaging til jul, og ikke minst trivelige lagsmøter med lagssaker, god mat og prat og av og til un-

derholdning. "Blåtur" for medlemmene. Flere lag har laget hefte med laget sin historie. K&F, Haugsbygda feiret lagets 40-årsjubileum på julemøtet. Tradisjonen med feiring av Nordens dag 10. mars blir holdt i hevd av noen lag. Strikkekafe der også ikke-medlemmer er med.

Gaver/tilskudd fra andre

Noen kommuner gir støtte til lag, de fleste ikke. Lag har fått Frifondsmidler til en foreldreiring. Flere lag melder at de har mottatt Grasrotmidler.

K&Fs satsingsområder

Noen lag melder inn sine aktiviteter i årsmeldingene, de fleste melder ikke inn, derfor har vi ikke riktig antall. Likevel ser vi av aktivitetene til lagene at de arbeider med satsingsområdene som ble vedtatt for landsmøteperioden 2012-2014.

Internasjonalt arbeid, kvinners helse, familie og miljø, mat og helse, ja til omsorg – nei til vold, kvinne- og familiepolitikk, forbruker- og miljøpolitikk og beredskapstiltak.

«Ett varmere samfunn».

Mange lag er godt i gang med å lage rekord-lappeteppesom skal bli ferdig i 2015.

Aksjonen – skolemåltid

Sentralstyremedlem Eldbjørg Gunnarson åpnet aksjonen i Molde 9. mars med stand. Mange skrev under der, og siden har alle lagene våre fått underskrifter og flere av ordførerne i vår krets skrev under på «Fjølen».

Studieaktivitet

Noen få lag har bra studieaktivitet med tema fra Prinsippprogrammet, litteraturring, kurs i forskjellige håndarbeid/forming, baking mm. Studiearbeidet har gått ned i kretsen. Vi har styremedlem og 3. vara til fylkesstyret i Studieforbundet Næring og samfunn. Internasjonalt arbeid og KFB har egne årsmeldinger.

Sluttord

Jeg har tro på at vår organisasjon er en viktig faktor for at vi i vår krets har mange gode lokalmiljø der alle aldersgrupper har det godt. Vi må fortsette med alle våre aktiviteter, det er mange som setter stor pris på oss! Vi har en god støtte i K&F sentralt dersom vi vil bruke de i våre saker. Medlemsbladet har blitt svært bra det siste året, og vi utfordrer ledelsen sentralt til å fortsette den gode trenden med bladet som det viktigste bindeleddet mellom medlemmene og ledelsen. Kretsstyret har oppfordret til og håper at flere lag i kretsen sender utsendinger til landsmøtet til høsten.

Oddlaug Hovdenak

Kretsleder

Sør-Trøndelag Krets

Kretsstyret har bestått av:

Kretsleder: Randi H. Hindseth, K&F, Oppdal

Kasserer: Marit V. Evavold, K&F, Brekken

Sekretær: Guri Hokseng, K&F, Oppdal

Virksomhet i kretsen

Årsmøte avholdt 26. mai 2014. Én representant for kretsen deltok på K&Fs Organisasjonskurs.

Virksomhet i lagene

K&F, Linesøya: Har drevet med sine faste aktiviteter.

K&F, Brekken: Dugnad til Røros martnan. Sydd og pro-

dusert gevinster (ca. 1000 stk.) 2. helga i januar. Komité under martnan. Et av tre lag som hadde ansvar for inntekt av kaffe etc. Besøk på Gjøsvika sykehjem hvor de har hatt med kaffe og kaker til beboere for servering (Institusjon for personer med demens). Trim i skolens gym-sal og basseng. Lefsekurs, medlemmene er instruktører. Jubileumstur til Storhogna ifm. deres 80-års jubileum. 12 medlemmer nytte bl.a. godt av spa-behandling. Laget dessert for servering under Traveller Workshop, inter-nasjonale delegater med seminar på Røros. Fellesmid-dag med Galåen, Vevstuas Venner. Adventskaffe første helgen i desember, med utlodning. Besøk i Brekken barnehage hvor de laget rugmjølsgraut. På muséet og lagde Tjukkmjølkspannacotta i forbindelse med lanser-inga av Tjukkmjølka med smaksvarianter. 9 lagsmøter og 1 fellesmøte pr. år.

K&F, Oppdal: Aktivitet i forbindelse med «Mat i skolen». Delarrangør av markeringsforestillingen i forbindelse med stemmerettsjubiléet for kvinner. 4 lagsmøter + årsmøte.

Vest-Agder krets

Kretsstyret har bestått av:

Kretskontakt og redaktør av Kontaktavis: Eva Ousbey,
Kasserer: Monica Martinsen,
Samt ett medlem fra hvert lag i kretsen.

KFB kontakt: Vera Ringdal Folkvord
Kretskontakt i Folk og Forsvar: Elin Fjermeros.

Virksomhet i kretsen

Kretsen består av 7 lag: K&F, Flekkerøy, -, Lyngdal, -, Mandal, -, Spangereid, -, Spind, -, Vennesla og -, Vågsbygd. Medlemstallet er synkende og er nå under 100 personer.

Årsmøtet 2013 ble holdt i Vennesla 16. april 2013 med 25 medlemmer til stede i husmorlagets eget lokale. Virksomheten i kretsstyret har vært e-post/telefon-kontakt i løpet av året. Det har ikke vært avholdt formelle kretsstyremøter pga. manglende saker.

Virksomhet i lagene

Virksomheten i lagene varierer fra et høyt aktivitetsnivå til nesten ingen ting. K&F, Vågsbygd og K&F, Mandal har ingen medlemsmøter lenger. I K&F, Spangereid møtes medlemmene i vevstua deres. K&F, Flekkerøy, -, Lyngdal og -, Vennesla holder regelmessige møter, mens K&F, Spind har vært primus motor i bygdas tilstelninger i grendehuset.

Tradisjonelle aktiviteter, dugnader og tilstelninger holdes vedlike år for år til glede og nytte for lokalsamfunnet. Handelsstanden i Lyngdal er avhengig av kvinne- og familielagets jordbærsalg på sommerfesten. Vennesla lager flotte og festlige møter, og mange barn setter pris på julegavene de ellers ikke ville fått. K&F, Flekkerøy fortsetter som før med møter, turer og julearrangement.

Medlemstallet i kretsen synker for hvert år som går. Gjennomsnittsalderen er høy og det skorter på 'friskt blod' i enkelte lag. Men lagene fortsetter i etablerte

spor og er kjent og verdsett i sine nærmiljø som alltid.

Eva Ousbey

Kretskontakt

Vestfold Krets

Kretsstyret har bestått av:

Leder/kontakt: Unni Mortensen
Vara for leder: Else Bjørg Andersen
Sekretær: Anne-Lene J. Spanthus
Kasserer: Else Andersen
Styremedlem: Kari Hvalby
Styremedlem: Frøydis Edh
Vara til styret: Eva Sæther / Marvel Gundersen.

Rep. International arbeid: Else Bjørg Andersen

KFB kontakt: Frøydis Edh

Revisorer: Astrid Thoresen og Reidun Sundal

Valgkomite: Marvel Gundersen.

Virksomhet i kretsen

K&F Vestfold Krets ble stiftet 11.06.1926, og hadde pr. 31.12.2013 103 medlemmer fordelt på 5 lag: K&F, Vestskogen og Teie, K&F, Søndre Slagen, K&F, Bergan, K&F, Torød og K&F, Sandar. Kretsen er representert i stiftelsen Fosnes-Solbø. Kretsmøter har blitt lagt til vanlige lagsmøter. Vertskap på årsmøtet 2013 var K&F, Bergan.

Virksomhet i lagene

K&F, Bergan Laget har hatt 2 lagsmøter og 4 styremøter. Kretsens årsmøte ble arrangert av K&F, Bergan på Breidablikk den 9.04.2013. Forbundsleder Elisabeth Rusdal kom overraskende til møtet. To av medlemmene har deltatt på «Innspill til fremtidig eldreomsorg» v/ Nøtterøy kommune. Den 24.04 deltok flere fra laget på K&F, Vestskogen & Teie sitt møte i Teie kirkestue. Det var lysbilder og foredrag v/ Vidar Gunnarsen. Flere deltok også på møte den 14.11 på Teie, der hadde de besøk fra Helsehuset. På julemøte den 10.12.2013 kom det gjester fra K&F, Vestskogen/Teie og fra K&F, Søndre Slagen. Laget har kaffestund i omsorgsboliger i Hjemsengvn. 17 en gang i måneden. Laget har også fadderbarn i SOS barnebyer i Bulgaria.

K&F, Torød Laget har hatt 4 lagsmøter. De står for 17.mai arrangement, de har hatt julesalgs messe, nissetog, som var en suksess. De står også ansvarlige for trening i gymsalen på Torød 2 ganger i uken, der det trenes mensendieck og aerobic.

K&F, Sandar Laget har hatt 4 lagsmøter og 1 styremøte. Laget driver vevstue, de holdt åpen dag i november, med mange besøkende. 4.12-13 holdt de Julemøte på Vevstua, laget har Tirsdags-klubb med håndarbeidsgruppe, de er tilsluttet Frivillighetssentralen. Ett medlem lager mat på Herredshuset for rusmisbrukere, de gir støtter på kr. 500.- til mat til rusmisbrukere og de har bidratt med kr. 500.- til nytt orgel i Sandar kirke.

K&F, Vestskogen og Teie Laget har hatt 2 lagsmøter og 3 styremøter. I mars deltok 7 medlemmer på K&F, Søndre Slagen sin teater tur til Oslo. I april deltok 6 medlemmer på Kretsens årsmøte på Breidablikk. I april hadde laget besøk av Vidar Gunnarson med lysbilder fra sin fargerike hage. I november hadde laget besøk fra Helsehuset, medlemmer

fra andre lag var også på besøk. Den 3.12.2013 besøkte 7 medlemmer K&F, Søndre Slagens julemøte. Og de har støttet SOS barnebyer med kr. 1200,-.

K&F, Søndre Slagen Laget har hatt 8 lagsmøter og 7 styremøter. På årsmøtet i februar leste Jorund fra boken Barnepike, som var studiesirkel boken den gang. På marsmøtet fortalte Eva Sæther fra Sør Afrika. Eldar Sveinung besøkte laget på april møtet og fortalte om Surka båthavn på Vallø. På maimøtet hadde laget sin faste plan-teauksjonen. På septembermøtet fikk medlemmene høre om Aloe Vera produkter v/ Michell Edh. På oktobermøtet fortalte kretsleder Unni Mortensen fra forbundets Organisasjonskurs, som hun hadde deltatt på. I november hadde laget besøk av Einar Chr. Erlingsen, som fortalte om losvesenet. På julemøtet hadde laget besøk av Maria Szacinski og Per Carolus Wathne, med sang og dikt, de representerte den «Kulturelle spaserstokken». Laget har hatt tur til Folketeatret og sett forestillingen «My fair lady». Laget har også bidratt med 2 rodeledere til TV-aksjonen den 20. oktober.

Unni Mortensen
Kretsleder/-kontakt

Østfold krets

Kretsstyret har bestått av:

Sekretær: Tone Tomt Holene, 1 år igjen
Studieleder: Tone Tomt Holene, 1 år til
Kasserer: Kristin Pauss Jønsson, 1 år igjen
Styremedlem: Anne Mette Johansen 1år igjen
Styremedlem: Sølvi Skram Vedø 1 nytt år
Internasjonalt utvalg: Grete Frogn Brænd 1 år til
Valgkomite: Else Brasetvik 1 år igjen
KFB kontakt: Sølvi Skram Vedø

Østfold krets ble stiftet 10.oktober 1946.
Medlemstall pr.31.12.13 er 105 fordelt på 5 lag.

Aktiviteter i kretsen

Valgkomiteen hadde ikke funnet kandidater til ny valgkomité og ikke forespurgt sittende revisorer om gjenvalg. K&F Østfold Krets har hatt 3 ordinære styremøter, 1 utvidet styremøte der lagene ble invitert og 1 årsmøte, som K&F, Larkollen var teknisk arrangør for.

Styremøter: 8. januar: Vi hadde oppsummering etter Landsmøte i 2012, en positiv opplevelse for oss som var med, men tiden ble knapp for dype diskusjoner. Resten av styremøtet ble viet til forberedelser til årsmøtet i april. 9. april: Tema på dette møtet var oppfølging og planlegging av årsmøtet. 11. september: Gjennomgang av postsending fra Norges Kvinne- og Familieforbund samt referat fra Organisasjonskurset som var på Gardermoen i juni. Tone Tomt Holene deltok her. Vi planla også utvidet styremøte i oktober. 23. oktober - utvidet styremøte: Denne dagen inviterte styret i Østfold krets til et utvidet styremøte. Her møtte det representanter fra K&F, Grålum og K&F, Larkollen i tillegg til kretsstyret. Tema for møtet var: "Veien videre" med utgangspunkt i at vi ikke har rekruttering til styret i kretsen. Vi kom ikke nærmere en konklusjon.

Årsmøtet: ble arrangert 18.april i Naslehuset i Larkollen

og arrangert av K&F, Larkollen 15 deltakere var tilstede hvorav 12 hadde stemmerett. Ordinære årsmøtesaker ble behandlet.

Internasjonalt utvalg: Grete Frogn Brænd har vært K&F Østfold Krets' internasjonale kontakt. Det foreligger et årsmøtevedtak på at lagene skal overføre kr. 500,- pr. år til Internasjonalt utvalg. Disse beløpene blir brukt som egenandeler til prosjekter der K&F er involvert.

Representasjon: Grete Frogn Brænd satt i K&Fs internasjonale utvalg fram til sommeren 2013. Anne-Sophie Bondeson sitter i Beredskapsutvalget i Norges Kvinne- og familieforbund og hovedstyret for Kvinners Frivillige Beredskap (KFB). Sølvi Skram Vedø har den siste tiden vært oppnevnt som representant fra Østfold i KFB sammen med Inger Rognehaug. Tone Tomt Holene har i 2013 blitt oppnevnt til å sitte i K&Fs Studieutvalg.

Virksomheten i lagene:

Lagene har hatt følgende aktiviteter: Foredrag med emner som; Bildekåseri fra Svalbard, Kvinners stemmerett, pilgrimsvandring i Nord-Spania, selvopplevd mobbing, besøk fra blomsterbutikker, moderne vaskemidler, mannekengoppvisning, årets bøker, moderne rengjøring. Ellers har noen lag adventsmøte for pensjonister og deltar på «lokale dager». Det er også mange hyggemøter hvor det legges vekt på det sosiale. Flere lag er medlem av K&Fs Teatterring for Østlandsområdet.

Tone Tomt Holene
For arbeidsstyret

Øvre Buskerud krets

Kretsstyret har bestått av:

Kretskontakt og Sekretær: Bente Kaugerud, K&F, Eggedal
Nestleder: Gunhild Lien, K&F, Geilo
Kasserer: Astrid G. Medgard, K&F, Nesbyen
Styremedlem: Bjørg Mari Klinge, K&F, Flå
Styremedlem: Ragnhild Andersen, K&F, Nesbyen
Kretsen har internasjonalt utvalg- og KFB- kontakt.

Virksomhet i kretsen

Øvre Buskerud krets har bestått av 5 lag. Vi har bare hatt 1 styremøte, men vi har hatt god kontakt pr. brev, e-post og telefon. Kretsårsmøtet ble holdt i Flå hvor alle lag var representert. Det ble ikke valgt noen ny til kretsstudieleder, ingen hadde holdt studieringer og kretsstudiekassen ble lagt til kretskasserers oppgave. Etter vanlige årsmøtesaker reiste vi til jakt og fiskesenteret der det ble servert deilig småmat. Berte Skrukkefillehaugen kom en tur og vi fikk se flotte bilder fra Vassfaret. Det ble også servert deilige kaker og kaffe samt holdt utlodning med mange fine gevinster. Vi hadde en fin dag med sosialt samvær.

Virksomhet i lagene

Lag har gitt blomster ved forskjellige arrangementer, besøkt aldershjem med kaffe, kaker og blomster, pyntet kirken med blomster ved gudstjenester, stor dugnadsinnsats på Hallingmarken, bokkveld, avleggermøte, juleavslutning m/julemiddag, juletreffest for beboere på Flåheimen eldresenter, lag abonnerer på medlemsbladet vårt til

legesenter, fjelltur, grillkveld, busstur, Stemmerettsjubileet. Hatt besøk fra Sanitetsforening, fysioterapeut og ergoterapeut. Hatt møte om reflexologi og «Midlan Hope Project» for hjemløse barn i Zimbabwe.

Lagene har støttet:

Kjerringtorget (salgsboder med egenproduserte varer). Lag har støttet skoleturer til Polen og besøk i konsentrasjonsleire, Fadderbarn i Gambia og Thailand. Gitt penger til årets TV-aksjon, gitt blomster til sine medlemmer over 70 år og alle lag har kjøpt lodd i vårt landslotteri.

Inntekter:

Mottatt kulturmidler fra Flå kommune og pengegave fra Skue Sparebank. Loddsalg på medlemsmøtene og salg på markedsplassen «Hallingmarken».

Representasjon:

Alle lag er medlemmer av ACWW og KFB. Representert i styret for samfunnshus.

Bente Kaugerud

Kretskontakt og sekretær

K&Fs Organisasjonskurs 7.- 8. september på Gardermoen.

STATISTIKKER

Oversikt pr 31.12.13	Heldags- barnehage	Halvdags- barnehage	Korttids- barnehage	Barnepark	Tiltak for b/u under 26 år	Relatert til satsings- område
Akershus		6			1	35
Aust Agder						10
Bergen Midthordland		6			2	22
Finnmark						
Hedmark						3
Hordaland					9	42
Hålogaland	1					
Nordmøre*						
Nord-Trøndelag	1					4
Oppland						48
Oslo	1					26
Rogaland					1	8
Sogn og Fjordane						
Sunnmøre og Romsdal					4	
Sør-Trøndelag*						
Vest Agder						
Vestfold						2
Østfold						
Øvre Buskerud						4
Sum	3	12			17	204

* ikke levert årsmelding for 2013

** manglende informasjon

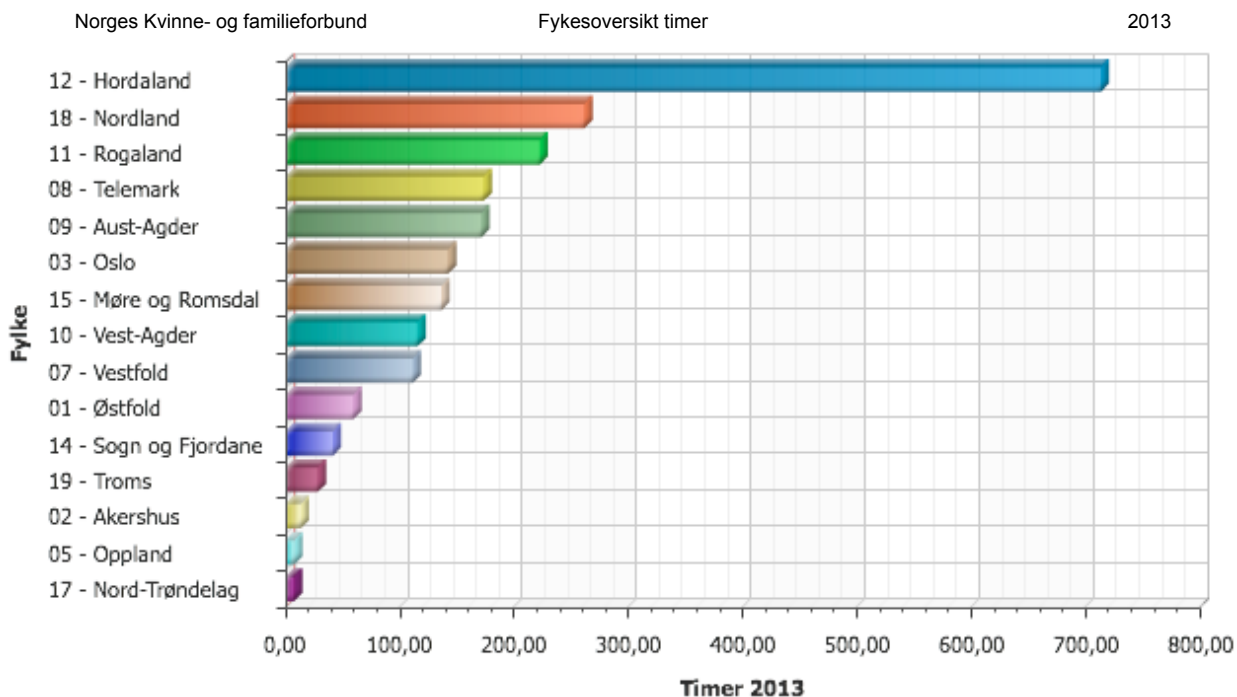
Tall for 2013	Antall medlemmer	Antall grupper	Gruppemøter	Antall lag	Antall lagsmøter
Akershus	503			19	53
Aust Agder	63			8	24
Bergen Midthordland	399			13	45
Finnmark	41			5	
Hedmark	44			3	26
Hordaland	1018		7	53	267
Hålogaland	178			17	103
Nordmøre**	62			4	
Nord-Trøndelag	102			9	27
Oppland	80			8	37
Oslo	239			7	50
Rogaland**	198			10	75
Sogn og Fjordane	244			22	45
Sunnmøre og Romsdal	208	3	7	10	160
Sør-Trøndelag**	51			4	
Vest Agder**	74			7	22
Vestfold	95			5	21
Østfold	110			5	22
Øvre Buskerud	50			5	30
Lag uten krets***	34			3	
Direktemedlemmer	171				
Sum	3975	3	14	211	1007

**Manglende informasjon

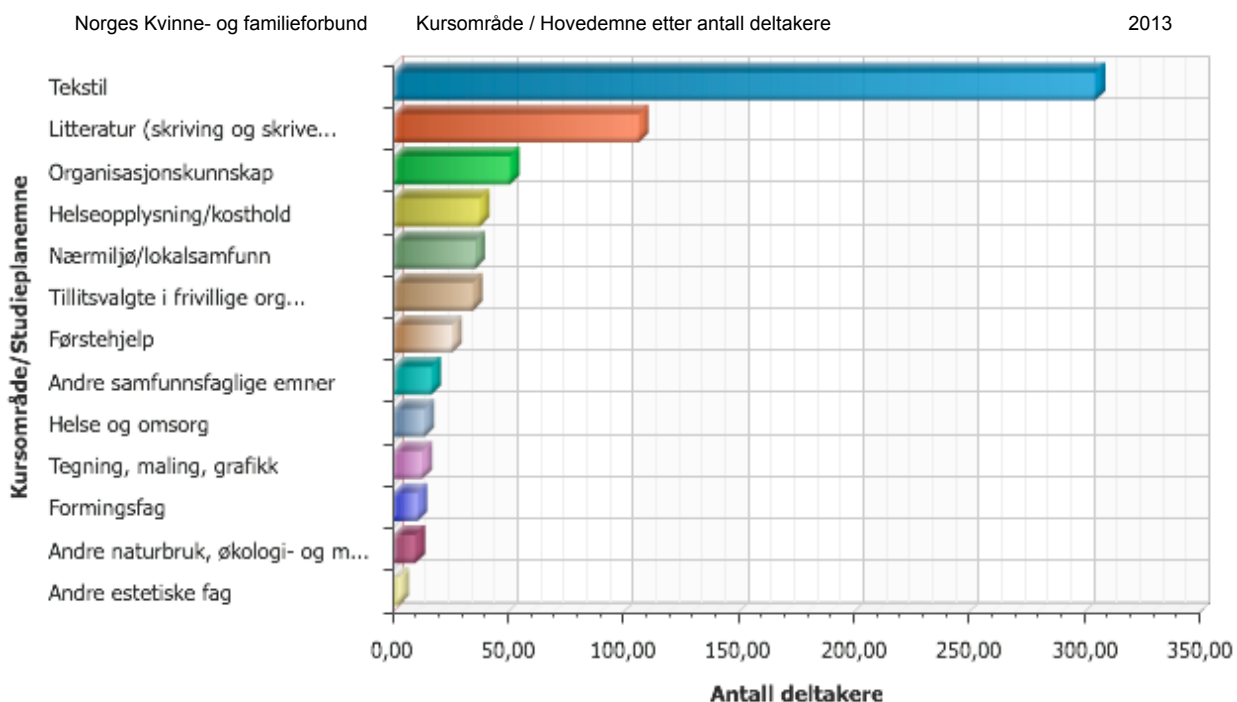
***Lag uten krets

STUDIEFORBUNDET NÆRING OG SAMFUNN

MEST BRUKTE STUDIE PLANER 2013

ORGANISASJONER, KOMITÉER, INSTITUSJONER OG RÅD

Norges Kvinne- og familieforbund har vært tilsluttet følgende organisasjoner, komitéer, institusjoner og råd i 2013.

Der vi har oppnevnt egne representanter er dette angitt, også hvilken funksjon de har på våre vegne.

<i>The Associated Country Women of the World (ACWW)</i>	Elisabeth Rusdal Anne Marit Hovstad – medlem av prosjektkomitéen
<i>Barnevakten</i>	Bjarnhild Hodneland
<i>Debio</i>	Torill Malmstrøm
<i>FOKUS</i>	Kristin Hansen – styremedlem Anne Marit Hovstad – medlem av valgkomitéen
<i>Frivillighet Norge</i>	
<i>Grønn Hverdag</i>	Bjarnhild Hodneland – nestleder i rådet
<i>Kvinnens Frivillige Beredskap (KFB)</i>	Anne-Lise Johnsen – leder Anne-Sophie Bondeson – hovedstyremedlem Odlaug Lysø Kleven – vara for Bondeson til hovedstyret
<i>Nordens Kvinneforbund (NKF)</i>	Elisabeth Rusdal - president Sonja Kjørlaug - sekretær Merethe B Strømmen – vara
<i>Studieforbundet næring og samfunn</i>	Anne Enger – medlem av styret Ann-Louis Nordstrand – valgkomiteen Randi Renden – vara valgkomiteen
K&Fs representanter i:	
<i>ACWW</i>	Elisabeth Rusdal
<i>Nordens Kvinneforbund</i>	Sonja Kjørlaug

TILLITSVALGTE 2013

Sentralstyret:

Forbundsleder

Nestleder

Medlemmer

Elisabeth Rusdal

Sonja Kjørlaus

Eldbjørg Gunnarson

Anne Enger

Else Angeltveit

Liv Holst

Olaug Tveit Pedersen

Wenche Rolstad

Wenche Hoel

Varamedlemmer

Kretsledere:

Akershus

Postmottak Aust-Agder

Bergen/Midthordland

Postmottak Finnmark

Hedmark

Hordaland

Hålogaland

Nordmøre

Postmottak Nord-Trøndelag

Oppland

Oslo

Rogaland

Sogn- og Fjordane

Sunnmøre og Romsdal

Sør-Trøndelag

Postmottak Vest-Agder

Vestfold

Postmottak Østfold

Postmottak Øvre Buskerud

Solvor Larsen

Esther Haugland

Solveig Thomassen

Hedvig Hansen

Anne Lise Bryhn

Sigrunn Strøm

Gunn Evjen

Anne-Lise Johnsen

Anne M. Eggestøl

Wenche Rolstad

Liv Aasa Holm

Ingebjørg Rasmussen

Aina Alfredsen Førde

Oddlaug Hovdenak

Randi H. Hindseth

Eva Ousbey

Unni Mortensen

Tone T. Holene

Bente Kaugerud

Ledere av komiteer og utvalg:

Valgkomiteen

Prinsippprogramkomiteen

Kontrollkomiteen

Internasjonalt utvalg

Beredskapsutvalget

Studieutvalget

Kari Lahn Knudsen

Eldbjørg Gunnarson

Kristin Hansen

Kristin Hansen

Anne Sophie Winggaard Bondeson

Anne Enger

Ansatte:

Organisasjonssekretær

Sekretær

Redaktør

Pernille Prøitz Jørgensen

May-Britt Havnsund

Lene Gloslie

Norges Kvinne- og familieforbund

Gode grunner til å velge Norges Kvinne- og familieforbund:

En partipolitisk uavhengig organisasjon
med ca. 4000 medlemmer
fordelt på mer enn
200 lokallag over hele landet.

Ditt medlemskap er viktig!

Våre satsingsområder i landsmøteperioden 2012-2014 er:

Kvinner helse -Mat og helse
Flerkulturelt arbeid i Norge
Et varmere samfunn

Som medlem får du:

- Medlemsbladet Kvinner&Familie 3 ganger i året
- Tilbud om kurs, konferanser, reiser m.m.
gjennom ditt lokallag/krets
- Tilbud om advokatbistand
- Gunstig tilbud hos Codan forsikring
- Rabatt ved overnatting på Rica hotell
- Medlemstilbud på abonnement av Möllers Omega - 3
kr. 249,- + frakt, halv pris i to mnd.
Kr. 124,50 (ordinær pris kr. 299 + frakt)

Norges Kvinne- og familieforbund

Stortingsgata 12 - 0161 Oslo

Tlf.: 22 47 83 80

E-post: post@kvinnerogfamilie.no

Besøk oss på: www.kvinnerogfamilie.no